

**Mays treur-bly-eynde-spel, op de regel: in liefd' bloeyende
yver : ghespeelt op de Amsterdamsche Camer, den 11. junij
1634**

<https://hdl.handle.net/1874/35533>

De tyd en heeft noyt weghgenomen

So blinkt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overléen

34 . Theod. Rodenborgh

VI A. 57

M A Y S

Creur-bly-eynde-Spel.

Op de Reghel:

IN LIEFD' BLOEYENDE YVER.

Ghespeelt op de Amsterdamsche Camer, den 11. Junij 1634.

t'AMSTERDAM,

Voor Dirck Cornelisz Houthaek, Boeckvercooper op de Nieuwe-zijds Kolck, int Bourgoens Cruys. ANNO 1634.

Aen den Erentfesten, Achtbaren

S. IOHAN BETS
RODENBORGH,

Mijn Waerde, en lieve Broeder.

DOor 't versoeck van de lofvvaerde, kunst-rijcke, Mercur-lieverts, beheerschers der Gildebroeders-Kamer *In Liefd. Bloeyende-Tver*, versocht V. E. yets mijns gheringhe vverckx teghens de *May-Maendt*; En alhoewel dat de bezighe becommernissen mijns ampts in desen Hove schaers daer tijdt toe vergunt: Heb ick nochtans om te ghelieven u versoeck; ten aenzien mijn gheneghentheydt (die V. E. niets kan vweygheren) de spoor gheeft om krachten te trecken uyt svvackheydt; dit *Mays-treur-blyeynde Bedryf* versaemt, 't Welck niemandt toe behoort ghe-eyghent te vvesen als die d'oorzaeck is zijns vvens; Waer over V. E. ghelieven zal d'eygheningh r'aenvaerden met zoo louteren vrundlijckheydt gelijck het V. E. vverdtop gheoffert door

Op 't Ca-
steel van
Nassauw
buyten
Brusel.
1633.

V. E. gunstighen Broeder

THEODOR RODENBORG.

Bedryvers.

THEODORA.

EMILIA.

CVPIDO.

CENTILIVS.

FELIX.

VOLCKAERT.

FLOOR,

ROEL,

KEES,

KOEN,

MEES.

STYN,

AEL,

DVYF,

SWAEN,

NEL.

REYNHERT.

ADRIAEN.

EESTE,

TWEEDE,

DERDE,

Twee Dienaers van Felix, swyghende.

} Dienaers van
Reynhert.

Het Tooneel is Amsterdam,
en Amstels Landt.

De Vertooningh van Ceres, Flo-
ra, Bacchus, Venus, Cupido,
en May, zyn naeckten, ver-
ciert na behooren.

Thod. Rodenborgh

M A Y S

Creur-bly-cynde-Spel.

EERSTE BEDRYF.

THEODORA.

Je dat de zwinghe loop des Hemels goude wa-
ghen/
Die daghen d'p'f' ren doet en nachten weer doet
daghen/
Wiens stralens glinster glants soo traechlijck
ouder gaet
En brenghet ons vaerdigh weer de liebe Daghe-
raet/

Van boven d'p'ckend' neer/ en r'f'end' weer van ond' ren :
Niet recht verstaet/ die moet van 's Hemels wet verwond' ren.
De volle zyn' re Maen verliest haer luyfster- schyn
Als haer de Son bedeckt met schaduw' s bruyn gordyn/
Doch het verwulffiel weer/ ciert zich wel Sterren r'ick'lijck/
En als de Maen weer bl'ckht/ verschuylen zy ghelijck'lijck.
Dit s boven ons begryp/ hoe zullier kan gheschien;
Maer als wy 't harde H's doorz' Pheeb versmelten zien/
Of doorz' de hooghe storm de bloedens r'p'singh vonden/
Hier van men licht'lijck wint doorz' reden d'oorz' saecx gronden;
Doch van het ander niet; als boven onse reer/
Dermits 't een is gheseyn/ en 't ander is gemeen.
De dinghen die ter vaert/ oft zelden hier gheschieden
Ghemeeelijck daer van verwonderen de lieden.
Dies minst' verwond' ren zy van 't gun men vaken siet/
„ En minst' men danckbaer is booz' 't gun men meest gheniet/
„ Ghewoonte van 't ghenot sleet opt kleenachtigh mede/
Hoe oberbloedich groot ons d' Hemel welbaedt dede/
Welvaden waer doorz' Godt zyn mildt'heidt openbaert/
Ghesproten upt zyn liefd/ al zyn wy die ontwaerd't :
Doch dese ontwaerdichheidt kan Godt's liefd niet verhind' ren :
Want hy ghenadich is met zyn gheliefde kind' ren/
All' ziende/ wil niet zien/ all' wetend' 't all' vergheet/

En goedlijcklyck ver gheeft het quaetste datmen deedt.
Na tuden volghet de tydt/ na Jaren volghen Jaren;
Hoe wel wy het vervolgh/ helaes! onwaerdich waren;
Want in vooleden tydt schaeck niemant petwes dreedt/
't Gyn Godt was acighenaem; maer wel tot too? n en leedt.
Maer die ghenaed' ghen Heer; door liefde ovgheheben;
Is langhsaem in zyn straf/ en vaerdich in 't vergheben.
Weldaed hem niet verbeeldt; door 't Soddelijck ghemaed'
De mis daed in het quaet hy overwindt door 't goedt.

O Borne aller hepl' u straf kunt ghy bedwinghen/
En laet wyt goedthepdts springh ghenadens bloeden dringhen.
Hoe heugh'lyck ghy de tydt met weelichepdt verciert/
En nieuwe krachten gheeft in Menschenen/ en Ghediert.
De gloriense May met Bloemens Loof Laurierden/
En dorre Wendden met reuck-lov' ren t'apefferden/
De zwang're botten wyt hyn Herreff' kluy'kens vlien/
Om rpsende Hurroo' in 't dagheraed te zien.
De knopkens darr' len wyt hyn Winter laeghens Cellen/
Om met daner off' rhand u hyn bladekens toe tellen.
't Onmoosse vlygh ghediert door telghens lonnier zwiert/
En danckbaerlijck aen u lofzanghen tiereliert.
Het Melck-veed loepd van vryghd/ de Erterkens staech schatren,
Het Dirschken hippelt op de stromen van de Wat'ren.
De blyde Swaens ghestuyf proef van zyn blyhepdt doet;
Mits' hy een mekue vouck vint in zyn dierc- bloedt.
De Doffer/ en de Dypf verheughelijcke horen/
In 't wesen van de May hyn tot treckbeckingh porren/
't Leefercken zevenwerf des daeghs ten Hemel ryst/
Waer dit onmoosse dier zyn danckb'rhepdt door bewyft.
En wy/helaep' wy' bedeedt met rijcke reden/
De proeben onses daner seer armelijcke deden/
Door d' overbloedens liefd' die ghy/Heer/ met ons pleeght;
Mits' d' herten zyn gantsch van d' herkenisse gheleeght:
Dies noyt on' danckbaerhepdt Godts liefde evenaerden/
Doo dat zyn gaben zyn ghegheben aen onwaerden.
Doort hoe 't ghevoghelt juught/ ach! lustert na 't gheschyl/
't Schynp vder diecken door zyn kropliens galnte wil
Zyn danckbaerhepdens proef aen d' hooghen Hemel gheben/
En wy/helaep' wy' zoo achteloos hier leven/
Gh'lyck of onredens waen ons alles achten waerd' /
En schaeck verdienen wy een Loverken van d' Aerb';
Een Loverken/ ick segh/ ja 't minste van Godes gaben;
Want zyn gheen dienaers Godts/ maer snoode zondens slaven.

De Voghen
singhen van
binnen.

EMILIA.

Theodora. Emilia, ghy hier? Em. Ach! Theodora zyt
Zeer wel ghemoet/ het blyekt de heughelijcke tydt

Ons

Ons vreughdelijck verzelt/ hier onder Mayfche Kommer.
 Theodora. De Kommers gloyps prael beweeght my tot bekommer.
 Emilia. Wat kommer? Theod. Mits ich zie de eierlijcke staet
 Vand' aenghename tydt/ die 't oude jaers ghewaedt
 Derbovond' heeft/ en zich nu met Lov ten men bekleden.
 Emilia/ ach! dat de menschen zuler oock deden!
 En 't oude roopden wyt. Em. Dat voorbeeld is niet goetd:
 't Is 't uytelijcke niet/ maer 't innerlijck ghemoeft/
 Het gun verwisslen most. Theod. Zeer wel Emilia zeyden:
 Want in de meeningh zyn wy ganschlijck niet verseyden.

Een kleen Cupidoken brenghende een bondelken Bloemen.

Cupido. Me-Joffrou Theodora/ Centilius u zendt
 Dit bondelken ghebloemt/ als Maye-maendts present/
 Doordachtich gheschackeert/ met kleurs ghebloemt verschayen/
 En wenscht me Joffrou toe veel niardwe jaerens Mayen.
 Theodora. Seght aen Centilius dat ich hem dancken doe/
 En 't gun hy aen my wenscht/ wensch ich hem selven toe. Cup. bin.

Emilia. Vriendinne/ dese gift moet pers gheleyms bedinden.
 Theodora. Ach! neen/ het is bedyff van kuyfche jonghe luyden.
 Maer ziet hoe eierlijck ist/ hoe schoon ist van colen/
 Zoo aenghenam in 't oogh/ als lieslijcke geur/
 Wat d'aerde ons voortbrenghet! 't zyn wonderbaere dinghen!

Emilia. Dat wyt de blyme aerd soo schoone kleen dringhen!
 Theodora. 't Is Godes almachticheydt die dese wond' ten werckt.

Emilia. En zoo gh' op 't ghebloemt van 't bondel Bloemen merckt/
 Theodora. De gheesticheydt gh' vindt; ziet hoe hy 't Eggentieken:
 Emilia. Vermits het steecklijck is, doorvlecht met een Laurierken;
 Gh'lijck of hy zegghe wond' / dat die steck-doomens smert/
 Die hy door u afkeer ghestaech voeldt in zyn hert/
 Gheduldelijcke hdt/ en minner sal verdyeren/
 Soo hy door het Laurier victoey mach ghenieten.
 En heeft ghevoeght hier by een telgh' ken Roosmaeren/
 Zeer aerdichlijck ghevlecht/ rond om met Magdelein:
 Twee eed'le kripden/ die veel and' ren overtreffen/
 Als af beelt om u waerd'ten hooghsten te verheffen/
 't Penicellen/ Violet/ Damaste bloem/ en Roos/
 De Culpa/ d' Acolap/ de Gond-bloem/ en de Sloos
 Hy gh'lijck schildtmaepen stelt/ alleen tot u bewaeringh/
 En rond om dit ghebloemt hy voegghden een vergaringh
 Van allerleye groent; doch Chrymes aldermeest/
 Als droefheyt: overmits zyn afghesloofde gheest
 Deel naeder is de doot/ als 't aenghename leven/
 Ten waer gh' hem de wensch zijns hoopings mochte gheven/
 Soo dat hy op de hoop alleenelijck moet voen;
 Waer over hy bebndt het bondelken met groen/
 Beziet of ich de zinn' niet grondich wel afmaelden,

- Theodora. Ick kan bedencken niet van waer ghy 't alles haelden,
 Emilia/ hier in ghy seer vernuftiseert/
 Ervarentheydt van zulck u deef ghehepnen leert.
 Ick die gheen oeffningh heb in dierghelijcke zaecken/
 Emilia/ die is zeer licht pers wijs te maecken.
- Emilia. Neen/ Theodora/ hier in weet ghy meer als ick.
- Theodora. Veel min ghy segghen wilt : Wan ick noyt in 't bestrick
 Van liefde ben gheweest, 't gaet mijn begriyp te boven.
- Emilia. Dat ghy noyt liefde droeght is qualijck te gheloben.
 Soo frissen Maeght als ghy woeldt die de liefde niet ?
- Theodora. 'k Ghevoel de liefde wel, maer die liefd' my ghebedt/
 Te lieven in 't ghenieen, maer niet te lieven eenen.
- Emilia. Ghy spreekt om spraecksaemheyt/maer spreekt niet na u meene;
 Mer liefde in 't ghenieen de liefde niet ghenoecht.
- Theodora. Te lieven een alleen de Maeghdens staet niet voeght.
- Emilia. Waerom en voeght het niet? zoo pemandt u besinden/
 't Wer onberispelijck zoo hy u weerliefd' mocht vinden/
 En namentlijck soo ghy hem weerliefd' achten waerd.
- Theodora. Emilia/ weerliefd' zoodanich is van aerdt/
 Dat weerliefd' d' anders liefd' zomwoylen overtreft/
 Ja d' eerste liefd' vaeck daeldt als weerliefd' zich verheften;
 Vernits men dickwils ziet/ dat als de lievert heeft
 Weerliefd' verkeeghen hy lichtvaerdich zich beghreest
 Van zyne eerste liefd'; maer dat zyn liefd' kan stepg ren
 Dooz 't zoeken van weerliefd' zoo langh als zy kan wepg' ren :
 Het wepg' heren meer ontsteect de lievaerts liefdens vlam/
 Maer als hy dooz 't ghevy haer weerliefd' eens bequam/
 Dickwils bevonden is/ dat zulck hun liefd' deed ebben;
 „Nits in hun werck veel meer 't verzoeken als het hebben.
 „Qua lieverts pber is te haecken na 't ghenot
 „Dan 't gijn verhooren was/ en als zy gh'raecten tot
 „'t Verkeijghen van het gijn zy erreijckelijck betrachten/
 „Dooz dat verkeijghen zy 't verkeijghen minder achten/
 „Soo dat het wepg' ren staech hun liefd' stantvastich houdt.
- Emilia. Nach op de lieverts liefd' niet wesen dan vertrouwt ?
- Theodora. Zulck zeer beklaechlijck waer, besammerlijck/ en deerlijck.
- Theodora. 'k Spreeck van goe-lieverts niet, maer van die die oneerlijck
 Verballen in dat wack. Emil. God ons behoed' dooz die.
- Theodora. Het is een monne kans/ Emilia/ Ach! wie
 Kan hun herts gouden zien? als wy hun vpingh hoorzen/
 Hoe weetmen of het hert ghelijck is met de woorden?
 Hoe weetmen oft ghespreeck met meeningh is ghelijck?
 Vaeck is de meeningh arm al zyn de woorden rijk.
 Het Amstels Maeghdens Rep heeft hier van groote proeven/
 Gheen ander Landen wy/helacp' nu behoeven
 Te stellen tot voorbeeldt. Dughd' werdt nu zoo misbruyckt/
 Dat al' het glorijs lof van d' Amstel onder duyckt/
 't Cieraetsel

7
't Cieraetsel onses eers heeft ons gheheel begheben;
Want leuen niet ghelijck men eertijdt pleegh te leuen.
Euwoudicheydt is nu in schalckheydt gantsch verkeert/
Goedt ronds heydt is gheheel ghenietamorpfoscert/
Beveynstheydt voert de zwaep/ want dobbelheydt van harten/
Zeer kunstelijck upruoert veel wispeltuur ghepartin.
Deliebert vynden hier/ en trout een ander daer/
Hy trout de eersf/ en trouwt de tweede noch daer naer.
D' Eersf was zyn tijdt-verdrijsf, de tweede werdt zyn vrouwe/
De tweede weughdich leest/ de eerste knaeght in rouwe.
Daer int spruyt dit onheyl/ 't gim eers gheruhte rooft ?
Bernits deughdsame Maeght te eerbaerlyck ghelooft.
Dus die ghetrouwt' ghelooft werdt trouweloos bedroggen.

Emilia.

Hoe/ Theodora/ zoudmen niet betrouwen moghen ?
Is trouweydt upt de Wereldt ? Theod. Dat is mijn zegghe niet;
Maer zegghe datter veel ontrowwicheydt gheschiet :

Emilia.

Die meest vertrouwt/ men mach voor meest bedroggen achten.

Theodora.

Die dan het minst' vertrouwt die loopt het minst' ghebaer.

Emilia.

Die meest vertrouwt die werdt betrouwens wack ghwaer.

Theodora.

Ich acht dat ghy Centyl volkomen moecht verrouwen.

Emilia.

Gheen oorzaeck heb ick als voor eerbaer hem te houwen;
Maer van zyn liefd' tot my/ my noyt gheen blijck verscheen.
Hoe Theodora beynst ! Theod. Ich spreck ghelijck ick meen.

Centilius lesende in een Boeckken.

Emilia.

Daer tomt hy/ laet ons gaen/ laet ons terstont hertrecken.

Theodora.

Te vinden ons alleen zoud' tot verarg' ring strecken. Beyde binn.

Centilius.

All' wat natuerlyck is doot Maysehe tijdt verquickt;

Maer mijn bekleemde hert doot quellinghe verstickt.

Mer telghens bloepsel loofft bezoncht zyn Mayens laeren/
Wyl upt mijn oogghens vliet upt dzinghen bigghel-traenen!

't Lief-geurighe ghebloemt/ verbult de Mayens lucht !

En ick mijn hert/ helaes ! moet woeden op ghezucht !

Op zuchten met ghequyn ! op treuringhe met klaachten !

Op quellingh met verdriet ! op droevighe ghedarhten !

Ghedachten oerswaer ! Doozveelben psijck wreedt !

Dermits mijn oogghen niet en zien als herrens leedt !

Ich zie hoe weelich dat de aerdt haer vruchten baerden/
En ick helary ! wensch n' p' zelven onder d' aerde !

In 't aeckelighe graf ! in 't droeve Dozmens klups !

Om eens te zyn ontlast des last's mijns lastens krups !

Den tweeden Tantalus te zyn mach ick n' p' roemen/
En d' ongheluckichst' van d' onluchickste n' p' noemen !

Ich zie mijn So mie- Pymph/ en voel haer stractens kracht

Maer all' mijn offer dienst mijn Theodoor veracht !

Ach ! Perle Paragon ! Wie zal gheloben moghen

Dat in soo schoonen beelde hup/veften gheen medooghen ?
 Wie sal gheloven dat in t parer besteck van Heerlijckhejdt
 Helaes! gheherberghyt is niet als afkeerlijckhejdt ?
 Kan zoo verweent ghezicht vol vlam/vol vier/vol woncken/
 Op haer aen bidder-slaef beveyns d'lijck niet eens loncken ?
 Lonckt eens/mijn Lief/ach! lonckt/wat kan een lonck u schaen ?
 Al lonckten ghy beveynst/ich neemst vooz waerhejdt aen/
 Ach! dat u harde hert door d' epgheentfchap uws zoethejdt/
 En u veruzeendthepdt door d' hoedanichejdt uws goethejdt/
 Verbozinden in ghestalt/miraculen men zacht/
 Verkerend dinstre nacht in lichte luyfter-dach:
 Soo Theodoza wil dat ick acht mijn onlucken/
 Ghelucken/en voozspoet all' mijn verdziet/en ducken/
 Ick volgh u lief begheer/en zulckx ick willich wil/
 Als ick verzekert ben dat zullic u ghevil:
 Want als mijn onluck tot die gloep is gheresen/
 Dat ick door ongheluck u aenghenaem mach wesen/
 Ick achten zal dat ick het hooghste luck bezat/
 Hoewel ick musten 't all'/en ghy u wille hadt.
 Helaes! wat hoor ick 't is ghezangh/en vzolijckhejden;
 Met dzeughe zinght den een/wyl dat den ander schreyden!

Styn, Ael, Dayf, Swaen, Nel. *Land Meyfens.*
 Floor, Roel, Kees, Koen. Mees. *Land Knechten.*

Singhende en danfende uyt, Cupido spelende op een Bom-
 metjen. Op de Wyfe: *Phabus is langh over, &c.*

CEres vlecht de Bloeme-krans,
 En verciert ons al ghelijcklijck,
 Hipplend', drillen aen den dans
 Proncken met onf' kransen rijcklijck;
 Want de May hert verheughdt
 En verquickt de groene jeughdt,
 Dus schatren wy van vreughdt.

Alle weder binnen.

Centilius.

Helaes! als 't droeve oogh de vzolijckhejden ziet/
 Verdubbelt 's hertens quell'/en meerdert het verdziet !
 Waer ober dzoefhejdt is gheneghentlijck gheneghen
 Da d' eenichejdt/dies zoekt de eenichlijcke wegghen/
 Om in de stille stilt te woelen in ghedacht/
 En haer te woeden op de galmtens droeve klacht!
 Ach! dat deef dzoede klacht zoo innerlijck mocht treuren/
 Dat nup door dat ghetreur 't ghevals luck mocht ghebeuren/

Ick

„En 't Land is dorre / en drooggh / de Aerd bezaeyen deedt /
„t Zaet in zich zels verteert / en waenden vrucht te winnen /
„Maer epudelijck hy niet als Diefelen zal vatten.
„Die als de Benden zijn berijpt door Doord'-winds'-houd' /
„En 't felle wrostich weer ontgroent het dorre Woudt /
„Nochtans ten Boschwaerts gaet / om zoet ghebloemt te plucken /
„Gheuwijelijck dat hem zal 't boornemen niet ghelucken /
„Want God gheeft niet voozieht aen alles zijne tijdt /
„Dies ick gheloof / zoo wie zijn schickingh reghen strijdt /
„En 't werck verhaesten wil / de wensch niet zal ghebecen /
„Maer hy ten laeten zal all' zyn bedryf betreuren /
„Ja 't goedt dat hy verwacht verwist ten zal in quaet.

Emilia,

„k Verwonder zeer / nu ghy dees dinghen recht verstaet /
„Dat ghy u zels ontcrust / en u een slaef wilt maecken /
„Van 't onluch / nits ghy niet kunt aen u wensch gheraeken /
„Ick weet wie dat ghy lieft / en dat u weerlied' mist /
„Daer door ghy knaeght / en quijdt. Centil. Emilia / ghy gist /
„Want ghy niet weeten kunt waer ick mijn liefde steiden.

Emilia,

„t Ghebloemte dat ghy zondt aen Theodora melden
„t My zondt sprecken / 't heeft ghetuygh u neppinghs zucht /
„Diefde / en u quett' / u hoop / en oock u ducht.
„Het songhelos ghebloemt kost dundelijcke sprecken /
„En pder Bloemken gaf een merckelijck liefds trecken /
„Soo dat de bloeme - nyl dreb proef van u veruist.

Centilius,

Emilia,

„Dat seght ghy / gantsch geen spaeck? hoe nu? het schijnt ghy sust'!
„Emilia haert wel. Centil. binnen.

Gheen antwoord? gantsch gheen woorden?

„t Beklenden henr zijn hert als hy mijn zegghe hoorden
„Van 't zenden des ghebloemts / bemerkend' dat ick weet /
„By all' zijn herts liefd' heeft aen Theodora bestee /
„Maer over dat hy schuudt niet my te redeneren /
„En heeft van and'ren d'waers verachtelijck afheeren /
„Ach! waer mijn Felix zoo na hy mijn weerlied' vond'!
„En ick hem heb zijn lust lichamelijck vergunt /
„Jae dat hy met ghemeeck / en koesteringh my terghden /
„En tot zijn lusts verzaet my / troetelende vergghden.
„Maer was mijn vooz beraed? Waer was mijn aesterdocht!
„Om wepgheren het gun' zijn lust aen my versocht!

„Ach! als de Waegghden zien dat lieberts gr'aeghten stepgren /
„Gheraedsaem ist dat zy die blussen door het wep'gren.
„Het wepgheren boegghde Waeght / want wep'gren hui bebijdt /
„Ja zy verwinsters zyn van lusts aenuechtingh's strijdt.
„Mijn Waegghde krans / helaes! ach my! is nu gheb'zoochen!
„En onderd' affsche van bleesch's lusten lepd't ghedoochen!
„Vermost / verplet / verbijldt / berooft van haer eieraet!
„Verlooz haer lipperheydt helaes! in Waegghde staet!
„De P'ronck - krans mijnes jeughdts / waer mede ick moest byassen /

Ja nu van glorijs top in't laechste dal verballen/
En nimmermeer herpst/ als die eens is verquift/
Ja nocht men die weer windt/ als die eens wordt ghenist.
Ach! Felix! in wat ramp Emilia ghy brochte!
Nu ghy ghenooten hebt het gun u luste zochte!
Nu ghy ghestolen hebt/ en naemt my listlijck af/
Het gun den Hertel my tot mijn bezonckingh gaf/
De stralen mijns eer-zons ghy dupsteelijck deedt taenen/
Verstickende mijn ziel doo? blaeden van mijn traenen!
Doch all' de traenen my niet kunnen gheven weer/
Het minste deel/helaes! van mijn verlooren eer!
Nochtans eer-ghevingh-weer/doo? Felix van gheschieden/
Soo ghy den Hertel vtest/en merckt op zjn ghebieden/
Dat ghy u woordt voldeet/bevest doo? haud-trous eedt/
Die ghy voo? het ghenot mijns Lichaems aen my deedt;
Doch dese Eenu helaes! zoo ruym stelt het gheweeten/
Dat Mannen voeck hem eedt: al wetende: vergheten/
Diet denckende dat God de eeden overhaort/
Ja ons ghedachten weet/hoe veel te meer eedt-woordt.
O schickelijck misbruyck! ach! Dickerlijcke zonden!
Die in dees' snoode tijdt mi daeghlijc zijn bevonden.
En zal ick lyden dat my Felix daer dees' hoon?
En sonder dat ick my wraeck zucht aen hem betoon?
Emilia/gheen zins! mijn leedt moet zjn gheswoecken;
Want onhermaeckelijck is het gun hy heeft ghebzoocken!
Doch 't meeste dat ick vrees/en 't anghstichtst dat ick zucht/
Is dat ick mooghtlijck ben van hem helaes! bevucht.
Bevucht! ay my! bevucht! en oft zich mocht onderken/
Tot watten schande sal my dese vrucht dan strecken!
De dooerhepdt daer ick doo? Felix in verval/
My zelven/en de vrucht/helaes! vernielen zal!
Mijn broren Vader/en mijn waerde lieve Moeder/
Mijn lieve baerster/mijn bezorgher/en behoder/
't Gherucht vermoorden zal/doo? dit mijn ongheluck/
Ja hem verwoorghen doo? de droefhepdt/en de vruck/
Als sy hem Dochters eer zien tot oneer gheszeken!
Dit toeval cozten zal helaes! hem beyder leven!
Vermits dat ons gheslacht met zuler ropt was besmet;
Maer leefden stadich na de eerbaerheidens wet.
Dies ick/helaer! zal all' ons gheslacht bevrecken/
En hum afkeer tot my rechtvaerdelijck verwoecken/
Ja een verschow'lingh zjn van 't Minstels Maeghde-kep/
Als een verduende straf/zoo dat d'ooghens gheschep
En spreekings' stacch gheklacch/waer myn geest toe sal wemmen/
Hum niet beweghen zal my voo? hum Maegh te wemmen!
Mits d'eerbaren de eer zoo haestich niet en vrack
Of sy versoepden flucx 't oneerbaerlijcke vrack.

Ick bil/helaes! ick bil/in d'alberlaechste kleynhepdt!
 Du dat ick heb bemozst mijn Maeghdoms zynpze reynhepdt!
 Weent ooghen! ooghen schrept! quyt hert! ach! klaecht mijn ziel!
 Want in het vyfste wyl Emilia verbiel.
 't Is bzeughde 't gum ick hoor/ghezanghen my verdzieten!
 Best ist dat ick vertreck/en schupl mijn traenens blieten, Binnen,

Styn, Ael, Duyf, Swaen, Nel.
 Floor, Roel, Kees, Koen, Mces.

Al dansende en singhende over Toonneel.

V Roljick, luchtich onse leen
 Inde May haer nu verquicken,
 Maysche lovren hebben gheen
 Tonghen om yets vercklicken,
 Hay de tydt de lieve tyt
 Yder by zijn lief ken vlyt
 En heughelijck verblyt.

Al te samen weder binnen.

Vertooninghen.

Venus, Bacchus, Ceres, Flora, en May met het teecken Gemini
 in zyn handt, neffens veel Juffers en Jonghmans, Boeren
 en Boerinnen, in 't groen, haer stellende tot driemael in
 diversche actien onder 't ghespeel en ghesangh der Vo-
 ghelen. De Goden vertrocken zynde leyt Emilia achter
 een Haghe, met de handt onder haer hoofd, onderwylen
 spreeckt Ael en Roel.

Roel.

Immer dacht ick ghy zoudt nepghen
 Om te maecken u mijn epghen/
 Gh'lyck als ick u epghen ben.

Ael.

Ick ontken
 Dat ghy zoudt mijn epghen wesen/
 Want ick zepden u hoor, desen/
 En zegh noch/ick niemandt wil:

Roel.

Oft ghevil
 Dat ghy raecten aen 't beminnen
 Soudt ghy my dan niet bezinnen
 Die u repne liefde draeghdt?

Ael.

Dat 's ghebzaeght/
 Antwoordt mooght ghy niet verwachten/

Heelen

- Heelen wil ick mijn ghedachten/
 Die gheheymnis blijft by my.
 Roel. Seghtse vry/
 Laet my u gheboelen weeten/
 Of ghy kunnen sult vergheten
 Ael; Die die u verzocht ter eer.
 Dinniermeer;
 Want ick blijf aen u verbonden/
 Nae ick heb u liefde bevonden,
 Roel. Doch wie weet oft liefde is?
 't Is ghewis/
 Kiepne liefde zonder terghen
 Van de lust/ of pets te verghen
 Ael; 't Gyn u eer bevelcken moecht.
 Soo ghy 't zocht/
 Wepnich was daer aen bedreuen,
 Want u eysch doorz mijn niet-gheden
 Roel. Maecht u soekingh vuchteeloos.
 Kiepne kroos/
 Waerde Waghet/ oft gheluckten
 Dat u liebert u afpluckten
 Ael. Van u krooselarens stam.
 Of zoou quam/
 Sal ick moghen oock verwachten
 Roel. Dat ghy minder my zult achten
 Van als nu ghy my niet hebt?
 Niet ghe-ebt
 Sal mijn liefde zijn: maer bloepen
 En door 't hebben meerder groepen
 Ael. Tac vermeeren daeghlijcks meer.
 't Twijffel zeer/
 Sien wy niet als 't kroosken geurich/
 Is ghepluckt door handen keurich/
 Roel. Dat de waerde gantsch vergaet?
 Dat is quaet/
 Als de plucker in 't gheweten
 Kroosken pluckingh wil vergheten
 Ael. Is hy het ghepluck onwaerd.
 't Openbaert
 Daeghlijck doorz het wederbaren/
 Roel. Dat men op de krooselacren
 't kroosken alderwaerste acht.
 Niet verwacht
 Dat mijn pluckingh pets zal hindren/
 Noch mijn liefde in pets verminderen/
 Ael. Soo ick 't lieve kroosken pluck,
 't Waer ghelucks

Maer dat lueck is schaers te binden;
'k Wil mi geen 't gheval niet binden/
Daerom/heen/ist best ghehnr.

Roel.
Floor.

Dese hand
Is de hand
Van mijn trou/
En u zweer/
Op den Heer/
Tot mijn Vrouw.

Sryn.

Dits een woordt
Datmen hoorz
Maer in daech:
D te spoen
En te doen:
Het bestaet.

Floor.

D alleen/
Anders gheen
Ick begheer/
Nae het recht/
Vande Echt/
D ter eer.

Sryn.

Dits ghebleyd/
En ghezeydt;
Maer ick acht
Dat ghy bindt/
Ghy hemindt/
In 't ghedacht.

Floor.

Qualijck luydt
Het gheluydt
Dat ghy spraeckt/
Ja de smert
Aen het hert
My gheraecht.

Sryn.

Soo u lust
Is gheblust
Dooz de lieft/
En u min
Piet en win/
Is 't ondieft.

Floor.

In 't ghemeen
Iffer gheen
Liesde wis/
Of de grond
Dien ten hond
Minne is.

Sryn.

Dat is waer/
Dat is waer/
Dat is waer/

Lippen smyt. Hy kust.

Maer als daer
Op is Deyghd/
Dan ist goetd
Watmen doet
Inde Jeughdt.

Floor.

Als de kracht
En de macht
Van de will/
Dooz de lust/
Onghelust/
Diet vervil.

Sryn.

Dooz beraed
Inde daed
Doet het all/
En altydt
Ons beuzijt
Dooz de vall.

Floor.

Wie dat niet
Erst en ziet
Op het endt
Vind daer nae/
Al te spaer
Sijn ellendt.

Sryn.

Wijshedyt ist
Die niet mist
Zich te ho'en/
En voorzien
Oft gheschien/
Quaet kan doen.

Floor.

Die zoo faelt
Dat hy dwaeldt
Onbedocht/
Sijn onluch
En zjn dreck
Selven zocht.

Sryn.

Popt men zach
Nae-beklach
Nemandt baet;
Dies men moet
Wesen vroedt/
Dooz de daedt.

Floor.

Daerom ick
Overwich

Wel te recht
Al't gheliecht/
En de plicht
Dan de Echt,
Zuer u past

Want de last
Is zeer groot/
En die bepd
Niemandt scheidt/
Als de doot, Hy kust.

Syn.
Kees.

Maent ghy dat ick segghen zoud'
't Sin ick niet volbrengen woud' i
Daer in hebt ghy onghelijck.

Duyf.

Jonghmans zijn in woorden rijck/
En van dupsent/ in 't ghemeen/
Weenen zyder schaerslyck een/
Want de woorden zijn maer windt.

Kees.

Wat ghy in mijn woorden bindt/
Sul't ghy binden in de daed/
Daerom op mijn woorden staet,
Want mijn heet leyt op mijn tongh.

Duyf.

Ach! de minner alstijdt dzongh
Soete woorden up de mond/
Siemen in het heet niet vord,
Want in woorden zijn zy mildt.

Kees.

'k O loof niet dat ghy g'loven wilt, Hy kust.

Swaen.

Het is wel waer/
Dat gheen ghebaer
Is in het woordt/
Het gun men hoozt/
Die 't niet vertrouwt.

Koen.

Dooz zeecker houdt/
Dat dese eddt/
Die ick u deed/
Wt liefd' gheschiet.

Swaen.

'k Ghelooft het niet,
Soo denckt ghy dan/
Ick vopisen kan!

Swaen.

Het kan wel zijn/
't Ghedacht is mijn/
En dat is vrp.

Koen.

't Is breeendt dat ghy
Gheen eddt ghelooft.

Swaen.

Daer dooz men roost
Daeck onse eer/
Die niet komt weer/
Maer wel berordt.

Koen.

Soo ick u trouwt/
Verli'ft ghy niet.

Swaen.

Alst is gheschiet/
Men't niet en acht/

Koen.
Swaen.
Koen.

Swaen.

Dus ick my wacht;
Maer dat bewaer
Tot dat hier naer
Wy zijn in d' Echt.
Dan ist mijn recht.
Verwacht die tijdt.
Mistrouwend zijt
Ghy al te zeer.

'k Bewaer mijn eer/
Dus houdt u rust/
En breecht u lust.
Hebt ghy my lief/
Weest dan gheen dies/
Buzekt gheen ghesceel/
Dan 't beste deel/
Dat in my is;
Want ick houd wis/
Soo ghy 't eens had/
Ghy zoude dat/
Dan achten niet/
En mijn verdriet/
Dan rijzen zou/
Tot groote roude;
Dies ghy't niet krijght.

Koen.

Ep! Swaentje zwijgt,
'k Hy kust. Wat

Mees.

Wat verhoelen

Is ghestoelen

Nel.

Is het aldersoetste zoet.

Hoe wy 't steelen

Maghen heelen/

Mees.

't Wren blijfs in ons ghemaed.

Wat kan 't schaden

Zoo de daeden

Nel.

Dooz de lieve liefd gheschieden ?

't Is maer minne

Ich bedinne

Die u lusten aen doen bien.

U begheeren

Afte weeren

Is een teecken dat ick meer

Liefde draeghe

En niet waeghe

Wil het best/ dat is mijn eer.

Mijn' verkooren/

Liefd verlooren/

En de eer dan in ghy waer/

Dies 't vertrouwen/

Soud my rouwen/

Mees.

Saeron ick mijn eer bewaer.

Lieve Poeltjen/

Dertens breltsen/

Nel.

Wilje dan niet wat ick wil ?

Al' u willen

Mooght ghy stillen.

Houd u handen/ houd u still'.

Hy kust haer.

Spelende en singhende als vooren, Vrolijk, &c. en
dansende binnen.

CENTILIVS.

Da my Emilia sprack bemerkten ick dat zy
Inbeeldingh heeft hoe dat ick Theodoza by.
Dooz opentlijk ghebyz ick immer my behoeden/
Dies ick her wonder van Emiliaes vermoeden!
Bedencken kan ick niet waer zuler upt spruyten mach;
Dermits zy noyt in my blyck van bypaghe zack.
Ik heb Theodoza noyt int openbaer ghesproocken/
En noyt: mijns weetens: oock aen niemant uptghebroocken
In woorden/ dat ick liefd tot Theodoza draegh.
Wie wredich liefdt moet zijn bypaghe hepmilich houwen
En zijn gheneghentheydt aen niemant oock vertrouwen/

17
Als een die/ die hy liefdt; Want soo het penantia weet/
Die wetert maectt zich vaecht van d' eerste liefde de weerd/
En als twee lieven een/ en beyd om weerliefd stryden
Daer spuyt afkeer: want d' een kan d' anders liefd niet ijden.
Liefd luyt gheen meghzjel. Mits liefde is zoo eel
Dat liefde niemant gunt/ in het gheliefde/ deel.

Felix, Theodora, komen uyt, sprekende binnens monds.

Centilius.

Wat zie ick? Felix met mijn Theodora wand'len!
Ach! Hemel! waer van dat dees twee doch moghen handlen!
Ick v. pus. en gae verby. Na binnen gaende met een heufe groet.
Dat heeft wel waerheydts schijn;

Felix.

Pochtans zoo meen ick daer teghen-reden zijn/
„Want die die veel keurs heeft kan vaechen minst verkiefen;
„Permits de veelheydt doet goedt oordel wel verliesen
„Van 't best. Theod. Ick staet wel toe/ dat waermen veelheyt ziet
„Van een natuur dat daer het keurlijck oordel niet
„Zoo haestich valt op keur/ als waer men weymich binden/
„En datmen moet de knoop van d' oordel-will' ontbinden
„Da 't gunt men kieser moet. Veel eer men is gherce/
„En haestegher in keur te kieser een van twee/
„Als een uyt meer gheta/ welck/ meer/ ons vaecht doet saelen/
„Permits wy dooz veel keurs van beste keur verdwaelen;
„Doch die veel keuren heeft/ en gheen van allen haeght/
„'t Niet-kieser hy dan zeer onrechtelijck bekleeght.
„L'asertighen/ meest tjdts/ het alderminste waegghden.

Felix.

Ghenomen ick verhoor een van all' d' Amstels Maegghden/
Wat bozderit my mijn keur/ zoo zy my niet en wil?

Theodora.

Als zy bemerkten dat u kiesingh op haer bil/
Dooz dat verkiez is zy alreed aen u verbonden/
Permits ghy haer alleen de waerste hebt bebonden/
Om zijn u Vrouw in Echt/en elck zuler oordlen zou/
Al waert oock zoo dat zy niet werden mocht u Vrouw;
En dat ghy dooz u liefd haer niet en kost verwoezen/
Noch dooz v'pagghe haer tot gheen weerliefd verwoezen;
Pochtans zoo blyft zy u verplicht ten hooghsten zeer/
Permits ghy haer verzoekt ter Echthe/ en ter eer.
Het is een hooghe zaeck in Echt zich te begheben;
Want die staet durren moet ghedurende het leven.
Du zoeght ghy vooz u zels/ en loopt gheen groot ghebaer/
Dan zoeght ghy vooz u zels/ en zoeghen moet vooz haer/
En vooz de vruchten die van d' Echthe staet voortkomen;
Bedenckt de last die ghy zult hebben aenghenomen.
Dies aen de Maegghden die dese reeden wel verstaen/
Dooz d' Echthe verzoekingh werdt zeer groote eer ghebaren/
En veel' bedachte eer is oozsaeck dat zy neeghen
Tot weerliefd/ mits ghy vapt te maechen u haer eyghen.

Die eerste blyplingh doet : door d'ancr betoon : daer nae/
Zy u recken vaerdich zijn in u verwaechte/ Jae/
En dat zy lichtelijck op u woords aenbien vertrouwen
Heeft oorzac grond; vernits men moet de Marrien houwen
Als naeste schepsels die gheteeldt zijn na Gods beeldt/
En 't Drouwens schepsel van die volmaechthejdt misdeeldt.
Maer over Marc Aureel; ho wel hy was een Heyden/
Doch krepst : zeer bedaerd/en stichtelijcke zeyden/
Dat hy de Goden gaf de hooghste danckingh van
Sijn schepsel/mits hy was gheen Drouw ghestalt/maer Man;
Dies in een Manne ziel die desrichejdt behoorden
Gheplacrt te zijn/dat elck op 't minste van hun woorden :
Gelijck op een marie re rotse; al pedestaelens grond :
Niet als 't aembeldt van trouw/en waerhejdt's proeffruck bond :
Want in zoo eed len kaiff /zoo gloziens verheven/
Die alles overtrest wat opt ontfingh he. leven/
Doeght d'crenshy aetrichejdt/en vreedichejdt's ghewaed;
Mits alle waerd/in waerd/de Man te boven gaet.
Dies is de Maeghd's gheluck als sy in d' Echt sich stelden/
En niet zoodaen' ghen Man lichamelijck verzelten
Die zy ceert/en onziet/bediendt/en hoogly lijk acht;
Vernits sy in hem vindt het gun zy heeft verwaecht.
Ick spreek oock/Felix/mi ghelijck 't behoort te wesen :
Maer waerken vinden wy/helae's! hoe dat in desen
Veruckertlijcken eerde de Wulph hejdt zoo ghebedt/
Dat meerder valschejdt's list/ als liefdens trouwen ziet
Ghelijck de tijdt betoont doort daeghlijcx wederwaeren
En dit misbryck : door schyck : ny rassen doet de haeren!
Ja schaer's d'onwoeste Maeghd't door d' ontrou diemen zach/
Op hands trouw/noch op eedt haer niet vertrouwen mach;
Want d'eeden zijn bebeynst/en vol bedroch de woorden.

Felix.

't Verdriet my ick van u dees' redeneringh hoorde/
Dies ick verborghen houd 't gun op het spreek-lit leydt.

Theodora.

Houdt niet verborghen 't gun ghy raedfaem acht ghezeydt.

Felix.

Gebiedt ghy' sprecken my? Theod. Ick wacht my door 't gebieden.

Felix.

Pochtans zoo ghy 't ghebedt het sprecken zal gheschieden.

Theodora.

Ghy spreckt alreed. Felix. Maer niet het gun ick zegghen woud.

Theodora.

Seer gaeren ick 't ghezwingh in plaets van 't sprecken houd;

Want w'nsch te weeten niet het gun ghy wilt verberghen/
En d'ancrom zal ick u gheenzins tot sprecken verghen;

Mits u ghezicht my zeydt dat ghy bekammert zijt/
Gelijck of het hert de spracck onwillichlijcke lijdt/
Swyghet/Felix/spreckt niet meer als 't gun ghy vindt gheraden.

Felix.

Pochtans zo bindt mijn hert sich lastelijck belaeiden
Met gaeghte van ghespreck; doch schreem mijn spracck belet/
Maer : Joffrou : aenghezien dat ghy de heuschepdt's wet
Volkomen hebt gheleert. Zult ghy verschoonen gaeren/
Zoo

Zoo menschelijck ick mocht 't verborghen openbaeren/
't Verborghen deses ziels/ het gheestelijck ghewoel/
En zuchtens neygingh die ick myn hert ghewoel.
'k Dreef/ Theodora/ dat ghy 't oord len zult kleenachtigh
Dan u verdienst/en waerd/ als ghy mercht mijn betrachtigh
Streck boven mijn verdienst: Ghelijck tweeden Phaeton
Die door hooghdruickentheyt beruinen word de Zonn'.
Doch/ Joffrou/ ick vertrouw dat u bedaerde goedicheyt
Alleen aen nemen zal mijn offer van oetmoedicheyt/
Ghespraoten myt de harn van een verlies de gheest/
Die d'oorzaeck grondich is myns bysticheyts/ gheweest/
En errenstich myn ziel niet neezicheydt doet neygen/
Om all' myn eyghen schap te maecken u gantsch eyghen;
Dooz eyghenaerster van myn zels/ ick u verlies/
En 't alberhaogste win/ dooz dit: myn zels/verlies.
'k Hoop Theodora zal haer dit verzoek niet belghen/
Myn woorden zijn: ick zweert: maer d'alderminste telghen
Des stams mijns liefs/ die ick hert-erustich 't waerds draegh.
Theodora. 'k Is; Felix; veel ghezept: doch antwoordt op ten draegh/
Die ick voorstellen zal. Of ghy in uwe daeghen
Tot niemant als tot my opt liefde hebt ghedraghen;
Permit ick hem wijk ben: Want houde dooz gheluis/
Dat inmers d'eerste liefde/ de alderwaerdsste is.
De tweede is oock goet; maer d'eerst die gaet te boven.

Felix.

Ick bid u/ dat ghy dooz waerachtich wilt gheloben/
Dat liefde noyt my heeft ghetast zoo machrich an/
Om my te maecken/ wus/ van niemant echte Man/
Als van Joffrou alleen. Emil. Ach! valschelijck ghespraoken!

Theodora.

Diet recht ghy antwoordt my/ oft hec se misschien ghezoken
Dat ghy niet hebt verstaen het gun ick weten will;
Mijn waegh die is alleen/ of noyt u liefde vil
Op niemant? Fel. 'k Liefden wel; maer gheen liefde tot de Echte.

Theodora.

Beminden zonder liefde; zoo deet ghy die onrechte
Die waenden dat zy was gheliefte/ en 't was maer minn';
Dus mooghlijck ist ghepreck dat ick nu in u bin/
Als schyn van liefde zijn; en 't zal maer minne wesen:
Want g'lijck ghy zelven zeght/ beminden ghy dooz besen
Gantsch zonder liefde/ dus is u misbryck in ghewoont
Dat inwaerts ghy bemindt/ en uytwaerts liefde betoont.

Emilia.

Theodora.

Ach! wel ghezent! Fel. Joffrou/ mijn woorden ghy misdaxden.
Gheen een ghewoel dat u onder wulpsche lippen
Beygert/ lijk vlegghen niet als minnens wesperep
Te draeghen rep te liefde liefdoosen doet verdrieten.
En 't minnerep diecht als zy minnens vrucht ghenieten.

Felix.

Ick zweert dat ick u lief. Theod. Zweert niet/ doet doch geen eedt
Want wat de liefde is/ ghy mooghlijck niet en weet.

„En is gheen yde schicht; maer broedeghe besadicheydt
 „En strael van 's Hemels licht met goede voorbedicheydt
 „Gheteelt wt weese Godts; en niet wt vleesche lust
 „Wiens deughdelijcke vlam kan nimmer zijn gheblust
 „Maer dat de minne vonck zeer schielijck kan verdoven
 „Soo haest de minnaer kan zijn minne-diest niet roven
 „Maer over dat ick my voor alle minnaers waecht.

Felix. Ik Wenfely Joffrou dat ghy wist 't gheeyn van mijn ghedacht.

Theodora. Hoe die eerbaerder is/hoe ick ben meer verbonden
 t'Herkennen u verzoeck, want na ick heb bevonden
 Biedt ghy my aen u liefd/en ick neem die voor goedt/
 Waer over dat ick u heuschlijck bedancken moet
 Want al waert zoo dat ick maer minne klap moecht haoren/
 Soo isser voor mijn danck in 't minste niet verhooren/
 Hoe dat u meeningh is ghy zelven grondich weet/
 Is 't goedt/het is my lief/is 't quaet het is my leedt/
 Hoewel nochtans aen my in 't minst gheen leedt gheschieden;
 Maer ben verplicht nu ghy u liefde my aanbieden/
 En zoo die deughd saem is zoo streckt zulcx tot u eer;
 Maer zonder ontucht is/zoo wacht straf van u Heer/
 De herte kenner weet ghedachten/hoe verhoolen.

Felix. Mijn zinnen/Joffrou/zoo onweetende niet doolen/
 Dat buyten deughds besteck ick aen u spreken zoud!

Theodora. En deughd saem Wan ick my herkenne waerdich houd,
 En Wan die deughd saem is in daeden/en ghedachten/
 Wan niet volcomen kan na zijne waerde achten;
 Waer over Rodenborgh/ons leerlijck zeydt/en wel
 In 't Treur bly-epuds bedrijf van zijne Manuell'

Ter Wereldt isser niet
 Dat gh'lijckheydt heeft in yet
 Met deughd: Want deughd is heyligh,
 Ghe-eert, vermits haer waerd;
 En scheydend' vande aerd
 Komt zy in d'Hemel veylich.

Felix. Hebt ghy dat werck ghezien? Theod. Ghezien/en oock ghelesen.

Felix. Verbonden zal ick zeer aen Theodora wesen
 Te leenen my het boeck. Theod. Seer gaeren zulcx gheschied
 Het is in onsen Hoff/zoo 't Felix niet verdriet
 My wandlen der waerts f'zaem. Fel. Joffrou zal my verbinden.

Theodora. En in dat boeck zult ghy veel sieticheyden vinden. Beyde binn.

Emilia. Ach! Theodora heeft zeer wespelijck ghezeyt
 En onbedacht saem ick helaes! in mijn beseydt;
 Want mi bevindt ick dat my Felix heeft vergheten
 Doch niet alleenlijck my; maer desg'lycx zijn gheweeten

o herf

O herff 'nen zonder reen! ach! lichaem zonder ziel!
 Helacs! in wat verdzier Emilia verbiel!
 O pelycke ramp! ach! wycede onghelucken
 Mer dese handen ick myn haeren wyt zal rucken!
 En dit bemozte riss tot pleuteren vercreen!
 Waer toe is dit ghedrych? waer toe dient dit ghemeen?
 Wat haet my al t'ghentlach? waer toe is al' her schelden?
 Is 't moogghlyck dat hy op een ander liefde stelden?
 O wyceden/ Felix: ghy die zoo veel eeden zwooydt!
 Ach my! dat ick ce wyt vertrouwen op zyn woydt!
 Wooyd-zyker! dzach! ghy gyp! meenebeghen eer-schemer!
 De liefd die ick u dwoeggy weet d' alle-herren-kenper
 Was eerlyck en ghetroou/ wat gheest ghy my tot loon?
 Veracht! afkeer! versmaet! verlaet myn troos/en hoon!
 Ja in plaets dat ghy my vertroostingz zoudt verleenen/
 Laet ghy versmooren my in bloede traenens wenen!
 De grond heb ick ghe-cert waer op ghy had gherreen
 De waerdichste ter Wereldt ick achren u allen/
 De goude Sons ghestrael gaf noyt my zulck behagghen
 Als ick trock wyt ghezicht/ als u myn doghen zaegghen
 Al' mijn verheugnygh was in glorie ghestelt
 Als u Emilia met Felix was verzelt/
 En nu helacy treur met bitterlycke klachten
 Als Felix o tyran! voozbeelden myn ghedachten.
 Ach! went! want myn onluch is boven het ghenen!

VOLCKAERT.

Volckaert. Emilia/ghy hier in eenicheydt allen!
 Emilia. Derwacht myn speelghewoot/die vastlyck my toe zepden.
 Ce komen hier om my in haeren Hoff te leyden/
 Ten Regeliers. Ik Ghelooft zy niet vertoeven z.al.
 Volckaert. Gheluckich ick my acht daar dit gheluck toeval/
 Ja van dit lucc gheluck ick luckelyck verwonder
 Ce vanden Joffrou hier; haewel myn hert noyt zonder
 Emilia zich bindt/bermit s u lieve beelbt
 Ghedunich in het hooz mijns zels ghedachten speelt/
 En glozen trecken nu wyt dese tijds ghelegghentheydt.
 Emilia. Ick Volckert heusehlyck d' nich vooz zijne liefds genegentheydt
 En wensche dat ick die oock ebenaeren mocht/
 Met weerliesd' die ghy opt zeer eerbaerlyck verzocht/
 En deseerbaerheydt die immer ghy woud' plegghen/
 Ja dat u doents bedzif noyt boven deughds wet stegghen/
 Verplichten my ten hooghst; en wensche hertlyck/dat
 Ghy echt met een pupck-Maeght van onse Amstels Stadt/
 En Cornucoopsche weeld' u d' Hemel wil verleenen.
 Volckaert. Ach! dat ghy mocht met dees' pupck-Maeght u zelven meenen.
 Soo trefsten ghy u wenssch; en myn lucc waer ghetrest.

Amst.

Emilia.

Mijn ontwaerd ghy tot waerd te heufschelijck verheft/
Hooghwaerder Maeght als ick moet ick u achten waerdich/
En dat haer weerlied' zy met u lierd' evenaerdich/
Ja wensch den Hemel u u herten's wenschingh gunt/
En meerder proef mijn's lieds' ghy niet begeeren kunt/
De lierd' die ghy my draecht ick niet wellwenschingh loonden.

Volckaert.

De vromdelijcke wensch die u lief my betoonden/
Vermeeren doet mijn lierd' dies ick Emilia zweer/
Dat ick u lierd' den zeer/maer lierd' u nu deel meer.

Meer/zegh ick/en dat/meer/zoo hoogh zich heeft verheven/
Dat mijn herts' zielen's lierd' zoo top-hoogh is ghezeven/
Dat ick my zelven mis; mits' uwen ben gheheel.

Emilia.

In d' opzghenschap uws zels' begheer ick gantsch gheen deel/
Met een ghedeelt uws gunst's ick willich wil ghenoeghen.

Volckaert.

Liefst ghy my om mijn lierd' zoo hoop ick zal lierd' woeghen/
Dat eyndelijck ick de vucht oock b' u u lierd' ghemiet.

Emilia.

Ick lief u an u deughd/en om u lierd' niet;
Doch acht my zeer verplicht/mits' ick u lierd' bevinde/
En dat ghy deughd'saemlijck Emilia bezinde.

En waer ick reden had waer door ick my op houd'/
Gheloofst dat ick u lierd' met weerlied' loonen zoud'/
Maer die re'en/om deel re'en/verhoofen moeten b' ppen.

Volckaert.

Onheufschelijck waert booz my met d'zistich'epdt te stryden
Da kaines van de re'en die Joffrou heimlijck heeft;
Nochtans dringht my mijn lierd': die spoozen aen wensch gheeft:
Te dregghen na 't gheheyn 't gun ghy betracht te heelen.
Emilia/ick bid/en laet u niet berveelen

Mijn sneeckingh/en verfoeck/om weeten d'ooz'aert grond/
Die ghy tot stuttingh van u weerlied' t' mywaert's bond.
Soo 't is mijn onverdienst/oft mijn gheringhe waerde/
Dat ghy niet raed'saem bindt/ghy echtelijck vergaerde
Met my/die schaer's verdient te wesen in 't ghetal

Hy knielt
voor haer.

Uws dieners. Waerde Maeght: dees' nedrighe boetval/
Met bynght's' emhepdt verwacht ver'schoon/dooz u medoogghen/
Dat mijn verlied' de ziel ten hooghst' was op ghetoogghen/
Ja d'zistich' u verzocht/en na u weerlied' t' tracht/
Na u weerlied' waer elck een Pijns u waerdich acht:
Doe minder ick verdien te meerder zijn mijn plichten
Verkennen u lierd's' gunst; zoo andere inzichten
Bewegghen tot afkeer/om niet te gunnen my
't Gun dienstich ick verzoek/laet dan u medehp/
Dooz goedichepdt uws herts'/medooghentlijck bewegghen.

Zy weent.

Emilia/helaes! wilt ghy niet traenens regghen
En anwozdt/zonder spracck/my gheven op het gheen
Ick u te hooren stel? oft wilt ghy dat ick ween

Hy weent.

Met u gheweent ick ween. Hoevel dat ick de reden
Noch oorzacck niet een weet; maer mits' u traenen deden

Wthbarsten mijn ghetraen! nu dat mijn ooghen zien/
D'perle traenen langhs pboze boenen blien.

Emilia.

Ach my! Volck. Ick zucht met u u zuchten doen mijn zuchten!
Ick quijn mits u gye quijn/ ick ducht vernits u duchten!
Ick schrey om dat ghy schreyt, hoewel ick niet en weet
De oorzaeck mits ghezuchts/ noch 't gun u weenen deet/
Doo ghy 't gheween vooz n'p niet kost verborghen houwen/
Wilt my d'ondeckingsh van de oorzaeck oock vertrouwen/
Nu 't een ghy my vertrouut/ vertrouut my 't ander meed' /
En ghy rot u troost- halp my binden zult ghereed'.
Gheen spraeck/ mijn lief? Emi. Helaes! de traenen die wybzeken!
En wenschen dat zy in mijn plaetse mochten spreken/
Beduyden die u niet/ hoe dat ick scheymich ben/
En my beletten dat ick d'oorzaeck niet beken
Mijns weeninghs? ziet ghy niet/ hoe dat mijn d'oebe ooghen
De traenens tochten wyt 't ghe:ucht mijns herte tooghen?
Besluyt ghy daer wyt niet/ dat d'oorzaeck wesen moet
Pets schickelijer/ het gun mijn ooghen weenen doet?
't Ondecken u 't gheheyn zoud Volckaert zoo verschrieken/
Ja wonderen dat zulcx mijn hert niet doet versticken/
En sluyten d'azem op/ d'repdende mijn graf/
Vernits het onluch is/ helaes! niet my te straf!
En vinnich! en te wezedt' in tyzaminne- plaegghen!
Al had ick tonghen/ duyft/ om jammerlijck te klaegghen/
'k Dond noch ghetals ghebreck/ om rechte klacht te doen!
Want grooter is mijn ramp als pemandt kan vermoen.
Ap my! Zy vlieght vande plaets daer zy mer Volckaert sit.

Volckaert.

Emilia bedaert! Emil. Niet helpen kan 't bedaeren!

Volckaert.

Ick bid u/ zeght my doch/ wat u is wederbaeren!

Emilia.

Ach! dat mijn traenens bloedt zoo hooghe bloeden b'zocht/
Dat ick dooz d'oberbloet daer in verhuozen mocht!
En in mijn laeste stuch zoud ick de Maegghden gheven
Een tuchtych less'. Volck. Wat less' Em. Om niet wantrou te leven.

Volckaert.

Niet wantrouw! Emil. Niet wantrou! Volck. Ick acht ghy u
verzint.

Emilia.

Wantrou men meest behoefst/ want weynich trou men bindt.

Volckaert.

Wantrouit Joffrou van my? Em. Ach! neen/ dat waer onreden,
Daer Maegghden dooz 't vertrou haer zelv: u zeer misdedens
Dies ick hun raed/ dat zy vertrouwen nimmermeer:
Want dooz 't vertrouwen zy verquissen waech hunc eer.

Volckaert.

Hebt ghy te veel vertrouut? Em. Wilt u p niet onderbzaghen!

Volckaert.

Bzocht u vertrouwen/ v'c my? laet my het helpen dzaghen/
En weereken. Ick u zweer/ zoo ghy my waer diegh houdt/
Dat all 't gheheyn mits herts my wesen mach vertrouut/
En dat mijn Lief gheleest goed ronds met my te spreken/
Dat ick d'ontfanghen hoan ghetrouwelijck zal wyzen.

Emilia.

Ach! noemt my niet u Lief/ maer noemt my u byndin,

Want

- Want om u Liefste zijn ick my gwaerdich bin.
- Volckaert. Emilia mijn Lief! Em. Ach/neen want waer ghy gronden
 D'iefde op/helaes! werdt in my niet bevonden!
 Met kennes zegh ick zulck/mits ick de waerheyt weet.
- Volckaert. Hooghwaerde Maeght, de liefd' die 'k op u heb besteet
 Acht ick zeer wel ghegrond. Em. Ach Volckaert/ dat ghy wiste
 Dat my erbaeren is/ u liefdens poer sifte
 Seer schijtrich; want het waerd' Emilia nu mist;
 Mits by my niet en is/het gun ghy in my gift/
 En mits dat ick u om u deughd hooghwaerdich houde/
 Soud' ick u deughd' misdoen/dat ick toe laeten zoude
 Ghy u verzelt in Echt met haer/en vanden niet
 Die eyghenschap waer daer ghy haer u liefd' aanbiedt:
 Doch zoo ghy/als mijn vruudt/beloofst my wt gheueghentheydt/
 Te horden het gheheym/'k ondeck u mijn gheueghentheydt
 Dan 't gun my is ghemoet; hoewel tot mijn oneer.
- Volckaert. By dese trouwe hand ick u mijn trouhepdt zweer/
 Emilia wat ist? Em. De schaemte daer my blo'sen!
- Volckaert. Dies op't kneedte witte bel in d'ringhen purp're roosen.
 Laer scheyn beletten niet dat openingh ghy doet/
 Van 't ongheluck dat u/helaep' is ghemoet!
 En gh'lyck ick u onlucks/mijn ongheluck zal aghen/
 Sal ick oock nae de waerck van u onluck betrachten/
 In leuen/eer/en haef'ick willich waeghen zal/
 In nite wyceken van de hoorn/en ramp's gheval.
 Ick bid u secht/Wat is 't? Em. De heuschepdt's heyl' ghe wetten.
 Helaep! schijnen my het spreekken te beletten.
 Sult ghy my wesen trouwe? Volck. Doudt u daer van gheuis.
- Emilia. O Felir! Volck. Felir! Em. By/helaes! de oorsaeck is
 Van mijn verballen staet. Volck. Wat isser doch bedreven?
- Emilia. Ghenoem 't gun by my niet wederom kan gheben!
- Volckaert. Ontreynt u lichaem! Em. Ach! beletckt/en d'eer vermoordt!
 Door balfche eeden van zijn Echts/en trouhepdt's woozdt/
 Door listelijck bedrach/en schalcke/loose treecken!
- Volckaert. By d' Hemel dat ick u onteeringhe zal wyceken/
 Emilia/verflacwt u zelven niet te seer.
- Emilia. Door quellingh/en verdriet 'k mijn hert/en gheest verteer!
 Het leuen my verdriet! Volck 't Zijn groote onghelucken!
 Waer proef van wijshepdt blijck meest in de zwaerste byucken.

THEODORA.

- Emilia. Daer's Theodora/verpust/brunst/Volckaert. Volck. So weet zy
 Niets u in dit? Em. Niemand niet als Felir/ick/en ghy.
- Theodora. Emilia/te langh ghy hier na my verbeuden.
- Emilia. D'tijdt hebt ghy verlost. Theod. 't Is waer/vermits ick zeyden
 Te v'lghe u terstont. Em. De tijdt my niet verdroot;
 Want ick verzellingh van d' Heer Volckaert hier ghenoet.
- Volckaert. Deel eer is my gheschiet/en zal nu van u scheyden, Joffrou

Theodora. **Joffrou Emilia/** ick inden Hoff zal leyden. **Beyde binnen.**
Volckaert. Ach! waer leyd ick mijn zelfs! **W**er bliucht mijn dooede gheest!

De dooefte uur n'ijns tijds/ is dese uur gheleest!
De bitterst' asem's galut/ die Joffrou opt boorzochte/
Gheen straffer/ weder quet/ n' hert/ en ziele woachte/
Als dese/ die/ helacs! Emilia heeft scheupt!
Ach my! tyranne-galut! **O** thuckelijck gheluydt!
O herre-brecker-sten! ach! dubbeld snarre woorden!
Die dooz de naere klacht 't verl' es de hert vermoorden!
Ontruckende mijn gheest/ Beroverende mijn ziele
Dan 't hooghst' helacs! t' ghu' ick dooz 't ghozienste hiel!
Emilia ghescheut! **E**lend' ghe verdzieten!
O Felix! Pickers ziele! is 't mooghlijck ghy 't ghenieten
Van d' Amstels Paragon zoo doozpelyck veracht/
Dat gheen herkenes van 't ghenot in ch' zijn verwaacht?
Ondankbaren! on' u'erd de aerde te betreden!
O wispeltuur' ghe dooch! ach! herf'nen zonder reden!
O vleesch-klomp/ zonder ziele! verbloecte creatuur!
Struyckrover van de eer! verkrachter der natuur!
Ghy die onwaerdich waer' haer u boep-slaef te maecken!
Ghy die onwaerdich zijt: n' its u verdoemt ghemoed:
Te kussen de voetskeet' van haer eerbaere voedt!
Dochtans u lustens si' licht dooz schalckhepdt hebt ghenoten,
Ik Sweer/ Felix/ alwaert ghy Alexander de grooten/
Ick wyreeken zal de hoon die ghy Emilia deedt!
Ick wyreeken zal haer ramp! **I**ck wyreeken zal haer leedt!
Jupyn zijn hulp-repck zal aen Volckaert/ wis/ verleenen/
Om u met bloedts ghetraen te doen u doent b. weenen/
Als spieghel voor de jeught/ die meer acht lust/ als eer/
Weerstryders van de Wet/ ghestelt dooz God hun heer. **Binnen.**

Floor met een Pols op schouwer en een Korf ken aen de narm;
 de Koeckoeck, Koeckoecken, en de Kievit Kievixten.

Floor.

Stijnt jen zeyden dat zp' wis/
Smo'ghens vroegh te Velde is/
Waer oft kleuter mach vertoeven?
Soo zp' op haer woord niet pass/
En haer Flozes loet in last/
Maet ick m'p dan niet bedoeven?
Ia hoe zeer mijn gheest verblijdt
Dooz de lieve Wapsche tijdt/
Doch ghevoel ick hertens quellen/
Doch ghevoel ick in mijn hert/
Bets verdrietich/ dat m'p smeert/

En in treueigh my kan stellen,
 Als ich mis mijn Liefs ghesicht/
 Als ich mis dat lieve licht/
 Als ich alles en moet treuren/
 Doedend' op mijn droef ghedacht/
 Wyl ich na mijn Enghel wacht/
 Als het pupck der Maeghdens keuren.
 In ons Doorp van Amstelvoen/
 Hoemen zoekt/men vinter gheen/
 Die by Stijntjen heeft ghelijckhepdt/
 Sy is zedich/en bedaerd/
 Druydlijck/en zeer goet van aert/
 Dies haer denghd/die is haer rijckhepdt.

Styn met een Mandeken Boter-bloemen,
 Koen met een Vorck.

Floor.

Koen.

Styn.

Floor.

Styn.

Koen.

Daer is zy! wie isser by?
 Ach! wie zie ich aen haer zy?
 Stijntjen/ dat en kan niet wesen/
 Suler wt u vermoeden stelt;
 Want ich was te vroe gh in 't Veldt
 Voor de Zonne was ghereien.
 Hebt ghy niemandt niet ghezien/
 Soo en kost het niet gheschien.
 'k Wil hant zamen spreckingh breecken.
 Vinden/zijt zeer wel ghemort.
 Ghy hier Floor! E. Mijn morghe-groet
 'k Dreef dat ich belet u sprecken.
 Ach/in 't alderminste niet.

Swaen met een Melck-emer uyt-komende,
 gaet terstont wederom in.

Swaen.

Koen.

Floor.

Styn.

Koen.

Floor.

Styn.

Koen.

spreek ley-
 melijck.

Daer is Koen/die my wel ziet.
 Vroe gh te Veldt zijt ghy dees' morgghen.
 Wiebits ep'ren zocht ick hier.
 Hoozt het beeffjen/hoozt het dier/
 Hoozt het roepen/'t is vol zorghen.
 't Is vol vrees/en ongheduld/
 Dat ghy 't nestjen vinden zult.
 't Is vol angst/en 't is vol pijnen;
 Hoozt hoe dat zijn kropken tiert!
 Wylt rondom zijn nestjen zwiert.
 Alder zorghde vooz de zijnen/
 'k Sach mijn Swaentjen met een zwingh
 Sy na 't Veldt te melcke gingh/
 'k Dolgh haer flux,

Can

En is geen wonder

Floor,

Want het is de loet/ en stuur
Van het nepghen der natuur/
Zorgh' te dzaeghen/ elck besonder/
Siet de liebit waer zy leydt/
En haer bzoepinghs plaets bereydt/
In een haercken meest verhoalen/
Onder 't hewoeken van 't gras/
En nochtans de liebit was
Van haer eperkens bestoolen.

Koen,

Dies de zorgh ons niet en baet/
Als 't gheval 't onluck toe laet/
All' het zorghen/ all' het wesen/
All' 't bekommer; all' de vlijt/
Is helaes! maer tijdt ver slijt/
Wilt gheluck ons teghen wesen.

Floor,

Zorghelooz heydt is niet goet;
Maer een yder zorghen moet/
Die niet zorghit/ die heeft gheen eere.

Styn,

All' het zorghen ons niet van
't Ongheluck bezijzen kan
Dich het nuf' val van ons weeren.

Koen,

Die nochtans gantsch zorghloos leeft/
Daercken minste lucken heeft/
Oder moet zijn beste pleggen/
Want als 't luck een luyt ziet/
Die na 't luck betrachten niet/
't Luck tot hem niet is gheneghen.

Floor,

Alle die zijn loon/ en traegh/
Krijghen armoed tot haer plaegh/
Als een straf van 't luyt leven/
Heeft de zittert- voghel niet/
Soo heeft noch de vlieghert yet/
Die 't luck zoekt die wil; 't het gheven.

Styn,

Die niet zoekt noyt niet en vou/
Die niet arbeydt niet en wou/
Die niet zuffen tijdt ver sleten/
Die voor woslingh zijn verbaert/
Maer behaeght de stoel aen d'haert/
Die zijn van 't gheluck vergheten.

Koen,

Die in wadelen dach op dach/
Doende alles watmen mach/
Zijn die zeecker van ghelucken?
'k Meen wel neen/ vernits men ziet
Maer luyt zoeckingsh door gheschiet
Zijn zomtijts de meeste dzucken.

Twee Koeckoecken tegen malkander Koeckoecken, en twee Kievitten teghen malkander Kievitten.

Floor. Woort hoe dat de Kievit raest/
En hoe dat de Koeckoeck haest/
Om zijn maet antwoordt te gheven.
Styn. 't Kievitjen van droef heydt krijt/
En de Koeckoeck als verblijft/
Mit sijn onbekommert leven.
Koen. Want de Koeckoeck zooghloos leeft
En een ander plaetsingh gheeft/
Om zijn eyren up te hroepen.
Oghelijcken Mannen vaecken bindt/
Die alziende sijn stoek blindt/
En in vuplichepden groepen.
Oghelijck de Koeckoeck 't nest verlaet/
En een ander komen laet/
Om sijn legh-plaets te bekleeden,
Zijnder Mannen eereeloos/
Zoo vernickert/en zoo boos/
Die ghelijck de Koeckoeck deden.
Floor. Doch de Koeckoeck deed noch best
Want hy noyt weer komt op 't nest
Als hy 't nest eens is ontvloghen;
Maer de Koeckoeck-zotte-Man
Op sijn nest weer komen kan/
En een ander oock ghedooghen.
Koen. Floor/het gaet zoo in 't ghemeen.
Mijn tijdt is kort; ick moet na 't Deen/
En zal Stijntse by u laeten.
Floor. Koen/zoo haestlich? blijft wat staen.
Koen. 't Kan niet wesen; ick moet gaen/
'h Laet u 't zamen noch wat praeten.
Styn. Swaentjen leydt in mijn ghedacht
Floor. En ick weet zo na my waecht. Binnen.
Waert ghy langh hier voer wy quamen?
Met het kriecken vanden daech/
En verschrieken als ick zach
Onverzien u komen 't zinnen/
Het ghezichte was herte smect.
Styn. Hem in 't oogh/miet u in 't hert/
Sijn ghezichte op my verbaelden
Want mijn hert was streegh by u
Floor. Hebt ghy dan u wenschingh mi?
Styn. 't Belder u in mijn ghedachte woortbeelden:
Niet's ick heel/noch niet's verjus.

Proeft

Floor,
Styn.

Proeft het dan. Sr. Wat proeft Fl. Een kus.
Duyfent kussen wil ick gheben;
Want ick doch u epghen ben.

Floor,
Styn.

En my hoorz u epghen ken/
Duurende mijn tydens leben.
Overmits ick zullicr weet/
Was ick voor den dach ghereedt/
Om beloften te vernullen/
Die ick u voordachtich deedt/
Dies ick haestich was ghekleedt;
Maer vergat my zelfs te hullen.

Floor,
Styn,
Floor,
Styn,
Floor.

Huld u mi / 'k kan mi gheschien.
'k Dees' dat pemandt ons zal zien.
Wie zal 't zien? wy zijn te Welde.
Offer pemandt komen mocht!
Waer toc all' dees' afterdocht?
Niemandt komter / wie kan 't melden?
Sit wat ne'er / en huld u ras.

Styn,
Floor.

Op 't bedoude natte gras /
Masphe bouw en kan niet schaeden.
Doeght u Engchel aen mijn zijd.

Styn,
Floor,
Styn,
Floor.

Mits ghy mijn gheliefde zyt.
Vlecht mi / Lief / u goude draden.
Goude drader! 't is maer haer.

Hy sit.
Zy sit.

Styn.

Doer oft goud ghevesel waer.
Ach! laet my het haer ontblechten/
Laet dees' dienst doorz n p gheschien/
En behendich / zult ghy zien/
Dat ick d' haertjens alsd sal stechten/
En het swer zoo net sal staen/
Of ghy 't selven had ghedaen.

Floor.

Dat ghy zullicr zoud' begheeren/
Kan ick van u niet verroeren.
Wat en kan de liefd' niet doen?

Styn,
Floor,
Styn,
Floor.

Liefde doet ons alles leeren.
Haer te hand'len is niet zoet.
Soet is 't wat men garen doet.
Doet het dan zoo ghy 't doet gaeren.

Styn.

Kussen moet ick d' haeren dan
Dooz ick die ontblechten kan.
Want het zijn mijn epghen haeren.

Pu ghy zyt in liefd' zoo mildt
Doet dan alles wat ghy wilt. Hy kust haer.

Pu zult ghy my niet ontstipen;
Maer de wupphuydt die ghy vond

Van de haeren aen u mondt / Hy kust haer.

Zupvert dat weer aen mijn lippen. Sy omhelst hem.

Of het

Floer.

Hy kent
heut haer.
Syn.

Of het Haer onghewer waer/
Ober kus voo; pber Haer.
En het hemmen zal ick tellen
Het voozicht de Haerens tal,
Wis ick u betalen zal/
Schuldt betaelingh is gheen quelle
Als men nuut in voozraed heeft/
Daermen meed volderingh gheeft/
Dese lippen houd' ick waerdich/
Tot betaelingh op zijn tijdt/
Want ghy zoo dienstwaerdich zijt/
Dat ghy zijt mijn kussen waerdich;
Ap! mijn Lief/ghy kent te hard!

Floer.

Syn.

't Schijnt de Haeren zijn verward
't Is mijn schuldt ick ken het gaeren;
Want de kam ick niet toe gaf.
't Is gheen noodt; maer kust het af.
'k Sal u kus tot flus betwaeren Hy kust haer.
Als het hemmen is ghebaen/
Dal ick u met kussen aen.

Ael met een Korf met twee Duyven, Roel
met een Vorck in d'hand, haestich loopende.

Syn.
Roel.
Ael.

Om u liefde te evenaeren.
Waerom vlucht ghy dus van my ?
Om dat ghy in u gheby
Slordicheyden bypckt in woorden/
En daer ober houd' ick wis/
Dat het alles veynsingh is.
Wat ick u meer zeggghen hoorde.

Roel.

Wetjen dat is mis gheslaen/
Hes ick u in pets misdaen/
't Zy in woorden oft in werken/
Dydt het alles doch ten goed;
Want ghy zult in mijn ghemoed
Niet als repme liefde merken.

Ael.

Het ghemoed men niet en ziet:
Maer wat uytelijck gheschiet;
Daer komt volck; Ep! laet ons schuylen.
Waerom? Ael. Mits wy zijn alleen.

Roel.

Duyf met een koppel doode Enden,
Kees met een Harck.

Kees.

Waerom zoud' ick met u tynen ?
Dat waer bynten alle xcvij

Dick

D ick zal/en anders gheen
 Tot mijns echts ver selkingh trouwen;
 Zullicer zult ghy zien ten laste.
 Is dat zeecker? gaet dat vast?
 Nach ick my daer op vertrouwen?
 D vertrouwen vast en wis/
 Dat mijn zelfs u epghen is.
 't Schijnt ick zie daer pemandt komen/
 Wie mach 't zijn? Kees. 't Is sel/en Mees.
 Zp ons zullen zien/ ick vrees.
 Laet ons schynlen by dees Bomen.

Duyf.
 Kees.
 Duyf.
 Duyff.
 Kees.

Nel met een Mandeken Kiefs-eyr'en , Mees
 met een dors-vleughel.

Vaecken heb ick u ghezepdt/
 Dat mijn liefsdens neygingh leydt
 Grondich vast aen u ghebonden.
 Meer en kint ghy zegghen niet/
 Als voor desen is gheschiet/
 Woorden heb ick veel ghevonden.
 Zeecker u op my verlaet/
 Dat ghy binden zult de daedt.
 Doen ver scheelt veel met het zegghen/
 Woorden zijn maer azems wint/
 'k Drees' ghy my alleen bemindt;
 Want ghy tracht te onderlegghen/
 Het verzaeden van u lust/
 't Sal niet zijn/dus houd' u rust/
 't Is wel waer/ ick u bezinden/
 En dat ick u achten zeer;
 Maer ick acht mijn eer noch meer;
 Ons zult ghy u lust niet binden:
 Doch als ick u echten ben/
 'k D gheen lusten wepgren ken/
 En mi wepg' t ick u met reden;
 Ja de reden my ghebien/
 Ick het niet en laet gheschien/
 Hoe ghy sneeckten met ghebeden/
 Hoe ghy strijft/ of hoe ghy waeldt.
 't Schijnt dat ghy de liesd' niet voelt!
 Dies de liesd' u niet kan stuncen/
 En het zoet' ghy u onthoudt/
 Mits dat ghy van my misstrout!
 't Zijn de gale lustens kinnen/
 Die verblinden 't woerberaedt;
 Want ghy ziet maer op de daed/

Mees.
 Nel.
 Mees.
 Nel.

Mees.
 Nel.

En

En 't verbolgh ghy niet bedochte,
Soo ick u/u lusten gaf/
Lust nam u/u liefde af/
Als ghy vand het gun ghy zochte.

Mees.
Nel.

Liefd' daer dooz zal zijn vermeer t.
Wander/ als ick was onteert/
En u gheven zal mijn reden,
Is 't zoo dat ghy hebt my lief/
Maecht u zelfs dan niet een dief/
Van het gun u lieven dede.
„t Meeste dat u liefd' behaeght/
„Is dat ghy my houndt vooz Maeght/
„Kein/en zuiver/zonder vleecken;
„Soo ghy dan mijn Maegghdom acht/
„Reden is 't dat ghy u wacht
„Die dooz lust my af te trecken.
„Ja zoo ghy vermaeden/dat/
„Ick mijn Maegghdom niet en had/
„t Maecten u van my afkeerlyck.
En u licht beweghen zou/
Piet te maecken my u Drou
Mits ghy wist ick was oneerlijck.

Mees.

N.l.

Gheen oneer en kan ghesien,
Wantmen onse Echt zal zien/
Mits ick u belooft te trouwen.
Soo ghy nieent ghelijck ghy spreekt
Best is datmen niet en breekt
Maer de Maegghdom zuiver houwen/
„Want mijn zuiverhepdt ghewis/
„d' Gozraeck van u liefde is.
Dies te meer zint ghy verbonden/
Soo ick zuiverhepdt bewaer/
En dat ghy dooz d' Echt/hier naer/
Onbelyckhepdt hebt bevonden.

Mees.
Nel.

Mees.

Seer waerhoofdich ick u vin.
Mits ick zie niet voozacht in/
„Watter upt de lust en sprooten.
„Liefde/vreecken/werdt verkozt/
„En tot afkeer haest ghepozt/
„Als de lusten zijn ghenooten.
Best is ick u lippen supt/
Dooz daer komt meer dwarshepdt upt.

Koen.

Swaen, Koen.

Waerom blicgh de Son zoo waerdich ?
Waerom is zoo bluch de tijdt ?
't Schijndt dat zy de liefd ter wijt/
Dan twee lieben die enaerdich/

Wt het by-zijn trecken bregghd/
 Niet en gunnen dat de jeugghd
 Sou'd' ghenieten hun vermaecken.
 In het by-zijn/na de seghu/
 D'nuren hoer ghemeelijck zijn/
 En wy na de langheydt haecken;
 Dese kortheydt die gheschiet/
 Mits het schepden ons verdziet/
 En wy na t'zaem blyvigh trachten.
 Zet u Enmer noch wat neer.
 Willich doe ick u begheer.
 En ick meld' u mijn ghedachten.
 Strijf en is 't niet wel ghedaen?
 'k Siet met groot verwond ren aen/
 Ghy zoo net de ruyten vleschen.
 Sijdt nu op het lieve haer/
 En ick zal het scheel/daer naer/
 Oock behendich kunnen stechten.
 Flooz/ghy zyt zoo overzoet
 Dat ick u weer lieven moet;
 Want mijn hert/en ziel ghy roofden/
 En met dypsent kussen nu
 Ick oock wil betaelen u
 Ghelijck ick dooz d'haers kus belooften.
 Is het niet de Wape-tijdt
 Die het hert/en gheeft verblijdt?
 En ghelievens zielen dwinghen?
 'k Staet u toe/daer is een kracht
 Mets ghehepms van groote macht/
 't Ein dooz 's aheestens grond kan dzinghen.
 Ja de zielen zoo gheraecht/
 Dat die tuchtrich zijn ghemaecht
 Dooz een herte-zucht; verhoolen/
 En zoo hena'len/met ghehaeck/
 Da't ghenieten van de smacck/
 Dat sy in 't beerijp verdoolen:
 Want de wiesens nepghen doet
 Dooz de krachten van het bloedt
 Die de Wap in blammigh stelden/
 Niet alleen de Mensch/maer 't Dier/
 Ja d'Aerds vruchten voelen 't vier/
 Tot de klab' ver vande velden.
 Soo verwondert dan oock niet
 Van het gin ghy in my ziet.
 Dast ghelooft dat dit gheraecken
 Van u lieve waerde handt/
 Meer onstecken doet mijn brandt/

Swacn.

Koen,
Swacn.
Koen.
Floor.
Styn.

Floor.

Styn.

Roel.

Ael.

Roel.

Kees.

En

En het vuy? doet meerder blaerken.
 Dayff, Laet mijn hand/ ick bid u/laet :
 Want het schijnt zy doet u quaet/
 Du zo doet het vuy? ontfcecken.
 Kees, Soo ghy nu u hand ontrucket
 't Hert ghy my daer dooz verbrucket,
 Ja mijn ziel en gheest doet byrecken.
 Dayff, Ach het waer nu hertlijck leedt
 Koen, Soo ick u dat onheyl deedt. Zy omhelst hem,
 Zijt verzeekert als ick miste
 D weerliesde dat ick zou
 Santsch verdwijnen dooz de rouw.
 Swaen, Dast ghelooft/dat of ick wiste
 Mijn gheluck/ dooz u verlaet/
 Rijsen mocht to' hoogher staet/
 En ten prachtrichst' my verheven;
 Pimmer zullier ick betrecht;
 Maer mijn luck gheluckichst' acht
 Slechts Lands wijs met u te leven.
 Hoogher staet en wensch ick niet
 Ma men in mijn Ouders ziet/
 Die met anders hem niet moepen
 Als met Landens bouwerij/
 Saerij/ en Macerij/
 Gaede slaende 't Weed der Roepen.
 Koen, Swaentje ghy hebt groot ghelijck/
 Die ghenoeghden die is rijck/
 Sult ghy dan mijn eyghen wesen?
 Van belosten die ick gaf
 Pimmer ick zal wijschen af.
 Koen, Wen ick buyten alle wesen?
 Swaen, Buyten wesen' / ghy zijt ghewis/
 Dit mijn meening zullick is. Zy omhelst hem,
 Nel, 'k Segh het ghy ick langh u zeyden/
 En vertrout u op mijn woord.
 Mees, Laet ons t' zamen d' in gaen woort/
 Kees, 'k Sal u tot de Stadt gheleiden, Beyde binnen,
 Lieve Duijsje waerde Maeght
 All' de heng' langh die ghy zeyght/
 All' het blapen /all' het smeccken/
 All' de zoete wyerij/
 Is alleenlijck om dat ghy
 Coonen zandt een liefdens teecken/
 Met u lieve schoone mond. Hy kust haer.
 't Schijnt ghy d' rer gheen smacck in vond
 W' mt mijn hu? ghy niet bet' relden/
 Als ick kus ghy kust niet weer.

Duyff.

Willich doe ick u begheer;
Best is 't dat wy 't weer verhaelen/
Dijck ick u nu ghuldich ver? Zy omhelst hem.
Want ick nu ten en gyp niet.

Kees,
Duyff,
Kees,

Piet wil ick u sejn alich blijven.
Op de wech dat wel gheschiet.
Al ee memaudt is die 't ziet/
Onse liefelijca bedryuen. Beyde binnen.
'k heb zoo veel van u verstaen/
Dat ick neem u lief de aen.

Ael.

Alhoewel wy zien gheschieden/
Dat de woorden saecken zijn
Zonder meeningg: liefd in schijn:
Listelijck de liefd' aenbieden.

Roel.

Dat de grond mijns hert ghy wist/
Vinden soud' ghy gyeene list/
Maer een goed ronds eerlyck nepghen
Daer ghy en bepsingh in en drongh/
Want mijn hert leydt op mijn tongh
Om te maecken ny u eyghen.

Ja alwaert zoo dat ghy mocht
Wepg' ren my 't gun ick verzocht
En u weerliefd' ny niet gunnen/
Daerom zoud' de liefd' in mijn
Lievend' hert niet minder zijn
Of u opt vergheten kunnen.

Want de liefde/ ick bevin/
Is zoo diep ghebdringhen in
't Middelpunt mijns zielens krachten;
Ja zoo ernstich op u vil/
Dat mijn heit/en doek mijn wil
Bepde blijven zonder machten/
Om verkiesingh weer te doen;
Wilt daer over niet vermoen
Dat ick bepsend' ben in spreecken;
Want mijn liefde is zoo groot/
Datter niet is als de doodt/
Die mijn liefd' sa' kunnen bzeecken.

Ael.

Dat ick zeer verbonden ben
Dooz u liefde/ ick beken/
Ziend' hoe hoogh die is gheresen
Dus de liefd' die ghy betoont/
Werdt dooz mijn weerliefd' gheloont;
Want ick wil u danckbaer wesen.

Roel,
Ael.

Met weerliefde inde Echt;
Mercht wel op 't gun ghy zeght;
Want tracht ghy in d' Echt te treden

Roel,

Met boozsicht het moet gheschien;
Mit & met onheyl wy him zien/
Die het onberaebich deden.

Acl,

Ich ghebryck het boozberaet
Dooz ick treed' in d' Echte staet.
Doet ghy zoo/zoo doet ghy pzijslijck;
Want aenbaert ghy 't onbedocht/
Seluen ghy u onlucck wrocht/
Volght ghy raed/zoo doet ghy wijslijck/
Het ghebaer is in de Echt
Dooz de Maeght meer als de knecht/
Draeght ghy wat d' Echt is? wy binnen
Dat die staet is vol ghevalse
En helacp! niet is als
Baeren/weenen/woelen/spinnen.

Roel,

Dit is miten quaetst' gheduydt
Want upt d' Echte staet oock spuyt
Deel gheneychten/wroeghd'/en blyheydt
Als enpaerich d' Echte twee
Leuen t'zamen inde vree/

Acl,

En by him gantsch gheen ghestry leydt,
Seer veel haelt ghy daer te zaem
Om te maecken aenghenaem
d' Echte staet; maer wy zeer zelden
Vinden die volmaecktheydt daer/
Dan veel eer zeer groot ghebaer
Dooz die in de Echt him stelden.

Roel,

Dupst're taeningh komter wel
Maer daer teghen ick weer stel
Dat d' Eclips niet langh kan dueren.
„Liefs ghehijf gheen liefde bzeect/
„Maer veel eer daer dooz ontsteect
„Liefdens blam dooz liefde nature,
Echts liefde is ghelijck de Son
Dienen wel bewollicht von,
Maer zoo haest die is verduwenen/
En de wolck ghedaet neer/
Dietmen waerdich hoe dat weer
Lieve zonnens straelen schenen,
Want de zonne quetsten niet
Dooz bewolkingh die gheschiet;
Maer het wesen blijft het wesen;
Dus en isser gheen ghebaer/
Offer tusschen 't echte paer
Dupst're blaghen sijn gheresen.
't Is wel waer de dupst're blaegh/
Is ten deel de lieberts plaegh;

Maer

Maer ten doet aen liefd' gheen hinder;
Want al stijghet de werdingh hoogh/
Liefde daerom niet verdoogh/
Nog en is daerom niet minder/
„Och hy doet zeer wel bedacht/
„Die voor 't eerst' ghehijf zich wacht.

Ael.
Roel.

Daer is pen inde laet ons wand'len,
't Is oock best/en op d' wech
Ick u oeder daer van zegh.

Ael.
Floor.

Gaende zalmen wijder hand'len, Beyde bin,
Het by-wesen is zoo zoet/
Dat het schepden lievers doet
Bitterlijck en zeer verdrieten.

Styn.

Wanneer zal ick, lieve floor;
Die ick voor mijn lief verhoor;
D' gheselschap weer gheueten ?
Want als ick u niet en zie
Met mijn hert ick na u vlie.

Floor.

Gh' ijck als ghy in mijn ghedaechten/
En in mijn voorbeeldingh speelt/
Als mijn herts/en zielens beeldt.
Strijntjen/ick zal u verwachten
Als van Ste ghy komen zult.

Styn.

'k Wensch die mir al waer verbult,
Langhe zal ick niet vertoeben/
Als mijn Boter is verkocht/
En de Bloemen die ick broecht.

Floor.

't Wachten zal my zeer bedroeben
Soo ghy all' te langh verbejdt.

Styn.

Maer voor dat ghy van my schepdt/
Hoe veel kussen wilt ghy gheben/
Dat ick koom weerom ter stont ?

Floor.

Duyent aen u liebe mondt. Hy kust,
Strijntjen/watten zoeten leben !

Styn.

Watten zoeten kus was dat !
In u kussen voel ick wat/
Dat ick schaers zoud durben zegghen/
Want ick weet niet wat het is.

Floor.
Floor.

't Is de liefde. Sr. 't Is ghewis.
Laet ons noch wat neder legghen
Op het Mape-klaver-veldt/
En het klaver nimmer meldt
Dat twee lievers opt bedrijben.

Styn.

't Is al ober/'t is ghedaen;
Laet ons na de Stadt nu gaen.
Hoe wy langher t'zamen blijben/
Hoe de liefde meer onstrecht/

Best is dat men d'oorfaeck breecht,
 Sal 't niet zijn! Sr. Het kan niet wesen,
 Want een onbedachte Maeght
 Daecken het ghedaen beklaecht/
 Door het quaetste moeten wesen.

Beyde binnen,

REYNHERT.

Ziel-rovende-Goddim'! ach! herte-breeckster-Maeght!
 't Schijndt u de quel van mijn verlies de hert behaeght!
 Is 't moog' lijk dat ghy vreughd' treckt myn ziele berdzieten!
 En Pectar zuyghen kinnt my bracke tranens v'leeten!
 Sal u verharde hert vernurwen nimmermeer!
 Sal nimmer zijn verzoymd u trotse herts afkeer!
 Sal noyt beweginghs aert u v'orneem kunnen breecken?
 Doch knielingh met ghebeen in zuchten/en in smecken!
 Sal noyt berkeeren door mijn schickelijck gheveen
 Een zoete/Jae/in plaets van u gall'-bitter-Heen?
 Sal nimmer door de galnt van u robijne lippen
 Het glorieuse woordt van eene silb' myt slippen?
 Al waert maer half ghemeent. Ghelooft my; Chedoo;
 Dat ick verquickten door 't betoverende ghehoor/
 Mijn afghefloofde ziel/en gheesteloose zinnen/
 In dat een-silbich-woord' ick meer lijk zoude winnen
 Als of Mercurius my broecht een Hemelijcke maer/
 Dat ick verhooren tot beheersch des aerds kroeps waer;
 Dermits die Scepter my zoo hoogh niet kost verheven
 Als dat lijk-woords gheluck my lucken zoude gheven.
 Ach! Chedooza/Pmugh/die gheen meljden heeft!
 Wat wilt ghy/schoonste Perle? Wilt ghy dat Keynigert leeft
 In stervend' leven/en al levende te sterven/
 Door een verwarde gheest/zoo moedeloes te zwerben
 In 't aerdsche doolhof's park/door hoopeloes berdziet/
 En ghelijck een Cantalus/helacp' noyt gheniet
 De vuyctens smaech die voor mijn ooghen staech verschijnen/
 Tot dat mijn gheest versmert/en hert/en ziel verdwijnen.
 Ach! Winstels zoet ghestroom! die overhoort mijn klacht!
 Men u ick melden mach 't gheheym van mijn ghedacht!
 Ghedachten bitter en zoet' zoet' zegh ick/en oock bitter/
 Soet/overnits liefd' is mijn herts/en ziele bezitter/
 Bezittende gheheel d'hoedanicheydt van my;
 Die is dat bitter/zoet/vermits ick willich in
 Om Chedooza' leedt' 't gun my de liefd' doet dzogghen;
 Doch my die willicheydt s'ghequijn/ghetrenen/en knaegghen/
 Een roedich bitter rijst/zoo hard/zoo dwaers/zoo wreedt;
 Dat zoet mijn liefde is/en bitter is mijn leedt.
 Hoe vercken heb ick op dit lieve beeldt een' regghen
 Ghestoort van traeneus blaogh/en nimmer d'voghen legghen

Van waet ringhs bzaeke bloedt/vermits mijn hertens tocht
 Deluuien ghetraen staech in mijn coghen brocht!
 En yder traen het beeltd mijns waerde Theodoza!
 Soo baerdich niet en rees de straelende Auroza/
 Of spoedegher ick in beoogingh ben gheleest
 Op dit verweende beeltd/vertroostende mijn gheest/
 Verquickende mijn ziel/verzoetende mijn quinnen/
 Doch dooz 't ghezicht/helaes! vermeerderen mijn pijn!
 Als ick het lieve beeltd eerbiedelijck aenzach
 En gheen bewegingh had/helaes! van mijn gheklach/
 Ga mozden tegghen heil die 't lieve beeltd af beelden
 Vermits in zijn penseel natur's kunst niet en speelden
 Waerom en gaest ghy aen de lippen niet de spraek?
 Waerom en kussen die niet weerom als ick raek
 t Cozaele schoon? en daer mijn liefdens proef op bructen/
 Die dooz de liefdens kus 't hert uyt mijn boesem ruckten!
 Waerom is 't dat ghy gaest de hoozingh gheen ghehoor?
 Maer dat ick dooz 't ghesmeek/helaes! maer tijdt verloor!
 Waerom is 't datmen in dit schoon ghezicht niet wonden
 Een wesentlijck ghezicht? ghezicht 't gun zielen wonden!
 Ghezicht dat herten boepdt! ghezicht dat zielen bindt
 En dit ghezicht helaes! ghy schilderden gantsch blindt!
 In 't iutelijck wel schoon/maer innerlijck gheen wesen!
 Seght/ Schilder/waer uyt u vermetelhepdt gheresen
 En opghestegghen was dat u kunst onderwon
 t Schilderen dit beeltd? 'k Acht ghy Pygmalion
 Oft zijne tweede zijt. En dat ghy op u wercken
 Verliesden want als ghy de schoonhepdt woud' aenmercken/
 Vond ghy dat noyt ghelijck in wesen ghy opt zaeght/
 En dat u 't epgghen werck zoo dapper heeft behaeght/
 Dat die volmaeckthepdt in u werckingh heeft bedonnen/
 Beklagingh dat ghy opt/helaes! had onderwonen
 De naboots van het gun hier gheen ghelijckhepdt heeft;
 Vermits gheen schepsel op des Werelds omringh leeft
 Waer schoonhep'ts schoonste schoon haer eygen schoon so kroonde;
 Want in mijn Theodoz' nature haer gunst betoonden/
 Als proefstuck haeres kunsts/ zoo mild/ en vranck/ als 't jck/
 Dies heest dit schoone beeltd ter Wereldt gheen ghelijck:
 Doch niet alleen in 't schoon en 't prachtichste in heerlijckhepdt/
 Maer gheen ghelijck/helaes! oock in haer herts afkeerlijckhepdt/
 Die Aepnhert zp betoont! die Aepnhert zp bewijft!
 Doch/ Theodoza/ 't zp hoe hoogh' u afkeer rijft/
 Ick nimmer daelen zal mijn liefd/maer die verheffen/
 Op hoop ick eyn'd'lijck moecht doel mijns bemickinghs treffen.

Hy hanght de Schildery van Theodora onder de lomner van 't gheboomt, en knielt.

Hier plaets ick 't lieve beelst! hier onder 't Mayse groen/
 Om haer in eenicheydt mijn offerhand te doen.
 Ick buyggh door u outaer. Ach! lieve Maye somner/
 Zijt ghy ghecuppjen van mijn hertse en ziele bekommer/
 Jupyn mijn hertse grond weert/ Jupijn mijn wille ziet/
 En mer wat ned'richeydt dees' offerhand gheschiet/
 Men Theodoza ick op-offer all' mijn eyghen/
 Vermits mijn g'heest en will' ootmoedelycke neyghen/
 't Onteyghenen mijn zels/ en 't eyghen ick u gheef
 Dymwillich dies/helaes! ick sonder eyghen leef.

ADRIAEN.

Adriaen.
 Reynhert.
 Adriaen.

Duind Reynhert/ in ghebede dus nederich te knielen?
 Het hoor mijns zinnen in ghebachticheyden vielen.
 Aendachticheydt is vrucht van een ghezond ghemoed/
 Aendachticheydt op God de ziel verheughen doet/
 En stuert het zinnekoor tot deughdelijche wercken/
 Aendachticheydt doet ons op will/en daeden merken/
 En die aenmerkingh leydt ons op de baen der deughd'
 't Is heplsaem als wy in de Lenten van de jenghd'
 De krachten onses gheestes door deughds liefsd kunnen dwinghen/
 En leeggh wer zijn van zucht der tijtelijche dinghe. v
 Vermits de zinnelijckheydt ghestadich on' afstreckt
 Van die aendachticheydt die w'rich ons verzwert
 Tot ydelheydens afkeer: Want poelheydens tochten
 Soo listelijck/gheslaegh in onse zinnen wozochten/
 Dat schaers z' gunnen plaets te wicken 't onderseheydt
 Dan 's Werelds sterflijckheydt/en 's Hemels eendwicheydt;
 Dies is wy lief u gheest zoo hoogh was op gheheven
 Dat door aendachticheydt u ziel zich had begheven
 In eenicheydt ghekeieldt/ opdynghende de gheest
 Dan't minst 't welck is het Werelds/tot d' Hemel/tgun is 't meest/
 Declaetend' 't minst om 't meest; het laeche om het hooghe/
 Het kleenste om het grootst. 't Schijnt ghy zijt opghetooghen/
 En schaers hoor na het gun ick sticht'lijck heb gheseydt/
 Ghlijck of u ghedacht nu op pets anders leydt.
 Wat dencht ghy? 't schijnt ghy rust! wat is 't? ben ick ver hinder
 Van u aendachticheydt? wat ziet ghy? wat is ginder?
 Daer u ghezicht na streckt/wat is 't? ick bid u spreek.
 Vermozelt Reynherts ziel/helaes! mijn hert dat breeckt!
 Ach! Adriaen/ 't is pets/ twelck door zinn krachts vermooghen/
 Mijn wesen/en mijn gheest trekt door 't ghezicht van d'ooghen
 Gantsch wpt mijn zels! Adr. Wat is 't? Reynh. Helaes! en ziet
 ghy 't niet?
 Ach! ziet dat beelst! Adr. Wat beelst? Reynh. Comt naeder/
 vruydt/en ziet
 't Wolmaechtste beelst! een beelst! een beelst! vol toberpen!

Reynhert.

't Is Theis de Goddin/ om wien byz Goden strepen/
 Als iupiter, Apoll', Nuptun, mits pder wou/
 Dooz haer neutrechtlijckheydt/haer waerken huanne Drou;
 Gheen wonder is 't mijn hert en ziel op Theis vielen/
 Soo ist dees' Tethis, daer ghy/Reynhert/vooz wou knielen/
 Dooz Theodozaes beelddt, Reynh. Dooz haer/helaes! vooz haer!
 Ick knielden vooz dat beelddt/dit beelddt! het hooghst autacr!
 En offerden mijn ziel! Adr. God zijnde gantsch vergheten.
 Dand Reynhert/ zoo ghy treedt in 't hooz van u gheweeten/
 En merckt op u bedrijf/ en ziet wat dat ghy doet/
 D misbruyck/ en u dwael ghy recht bekeimen moet/
 D mensche zwartshydt's proef/ de doolingh dooz onreden/
 D met ootmoedicheydt vooz dit beelddt knielen deden/
 Dooz een verwarde gheest/vertwijffelt/ en verzot.
 D plicht is dat ghy knieldt alleenelijck vooz Godt/
 Niet byghende u knien vooz haer die is verder slijck;
 Maer vooz die hooghen God/die eenwigh is onsterlijck.
 „Sijn Godtheydt niet ghedooght vooz menschen het ghekniel;
 Mits hy de knielingh vooz zich zels alleen behiel.

Adriaen.

Reynhert.

Ick Theodoza lief! Adr. Maer liefst ghy God niet meerder?
 Streckt all' u liefd' tot haer? en dzinghd u liefd' niet meerder?
 Als op het tijt lijck/ach! vruydt Reynhert/dat ghy wist
 Hoe nickerlijck ghy dooldt/ hoe dwaeslijck dat ghy mist!
 Hoe zondich dat ghy dwaeldt/mi dat u zinlijckheyden
 Onmenschelijck/en kints verzottelijck u lepen
 Bedaeren zoud' ghy fluxt/en wis gheloooven/dat
 Ghy niet verkrigghen kunt ter Wereld als 't gum wat
 Den Hemel u toe schickt. En wilt ghy menschen smeecken?
 Ghelooft vruydt Reynhert/ 't is cen betterijens teecken.
 Waent ghy helacp! dat u Theodoza zal
 Weerlieben u allen dooz tijtelijck gheval/
 Seer sinneloos ghy dooldt/ en blindlijck zulcr bemickten;
 Want noyt hier pers gheschiet als 't gum den Hemel schickten/
 En namentlijck in 't gum de Echte staet gheraecht;
 Dies/Reynhert/ zoo ghy daer Godsalichlijck na haect/
 En met u zielens ernst na dese staet mocht trachten/
 Soo heft u herts/ en ziels voozbeelddingh/en ghedachten
 Alleenelijck tot God/ bid hem dat hy u gumt
 Het gum u zalichst is; Want anders ghy en kunt
 Verlieren nimmermeer het gum liefd u doet wen'chen;
 „Liefd' wel de menschen terecht; maer God beheerscht de menschen.
 Wacht dat de zinlijckheydt u niet te zeer verlepdt.

Reynhert.
Adriaen.

'k Beken/vruydt Adriaen/ghy wijslijck hebt ghezepdt.
 Bedaerdt u dan. Reynh. Helaes! Adr. Bedaerdt. Reynh. Hoe?
 my bedaeren!
 Dand Adriaen/ach! ziet in dese goude haren
 Dijn sinnen zijn verward/en niet ontwaren kan.

Adriaen,

En zy ghy zelven wilt. Coont dat ghy zijt een Man/
En dooght-Heer uwe zels. Laer liefd u zoo niet dwinghen/
Dat liefde d'epghenschap uwe zels u zoud' afdwinghen:
Liefd gheen vermogghen heeft/ten zy ghy liefd gheeft kracht/
Want zonder uwe wyl/ heeft liefde gheene macht/
Al liefds vermoogghen moet de liefde wyl u trecken
Vepghen kiesingh naet de liefde eerst verwecken.
Liefd poort u niet tot keur/maer uwe zinnelijckheyt;
Want als keur is ghedaen/dan weedt de liefd' gheleydt;
Soo dat de liefde is ghespraoten wyl u kiesen/
En als ghy wisselt keur/zoo moet ghy liefd weeliesen:
Maer over ghy niet zijt de liefdens onderdaen;
Want liefde is de tweed'/mits kiesingh/ dooz moet gaen.
Ghenomen dat ghy liefst het gun ghy had verkooren/
En ghy de keur verlaecht/ zoo is de liefd' verlooren.
Dies volghen moet/ghewis/dat liefd' gheen krachten heeft/
Als 't gun de kiesart dooz zijn keur de liefde gheeft.
'k Doozstel mi/dat u keur u niet en mi'ch ghewerden/
Maer 't niet bespoelijck zoo ghy in keur zoud' volherden:
En dat ghy lievend blijft die niet weelieden wyl/
Wocmel u eerste keur op dat verkooren wil:
Ghy antwoort niet. Reynh. Heloes! wat antwoort kan ick geben?
Mijn keur die heeft mijn ziel tot zulcken staet ghedreven/
Dat dooz mijn keur de liefd zoo vast ghewortelt is/
'k Na gheen keur meer en tael/zoo ick mijn kiesingh mis.

Adriaen,

't Is onverstant. Reynh. Waerom? Adr. Mijn re'en zal ick u
zegghen;

Op Theodora ghy u liefde wilde legghen/
Met insicht dat ghy haer zoud' maerken uwe Drou.
Kan die verkiezingh niet verkeeren dooz wantrou?
Nu ghy bevindt dat zy van weeliefd is afkeerlijck.

Reynhert.

Adriaen.

Derwissel ick mijn liefd' zoo toon ick mi oneerlijck.
Waerom oneerlijck? hoe? u liefd maecht gheen verbond;
Maer dat ghy haer weeliefd in ebenaeringh vond/
Met u liefd/ dan was 't zeer oneerlijck/ en lichtbaerdich;
Maer nu haer weeliefd is met u liefd onghelijck aerdich/
Soo is zy oorzaeck dat ghy oock u liefd verlaet;
Dermits u liefd alleen in haer weeliefd bestaet.

Reynhert.

Ich lebe op mijn liefd. Adr. Soo leest ghy in ellenden;
Want zoo zy noyt weeliefst/zoo kint ghy immer enden
Het quellijcke verdriet/daer ghy u in bevindt;
Dermits te heftich ghy u aen de liefde bindt:
Doch zoo ghy volghen wilt de raed die ick zal gheben/
Ghy u bezijden zult van dit ellendich leven.

Reynhert.

Wat middel? Adr. Dat ghy u ghelatelijck ghenoecht/
„Met zulck als d'hemel u zal hebben toe ghevoecht/
„En verder niet betracht/a is 't gun u God zal gunnen.

„Ghy?

„Ghy: gh'tijck een Christen: weet/dat menschen niet en kunnen
 „Doelzenghen 't gun men wil. De wille wel verkieft;
 „Maer vrechtten van de will' men t'eenemaal verliest/
 „Soo d' Hemel sulcx niet wil. On' will' heeft gheen vermoghen/
 „Ja hoe hoogh dat de wensch in wils top is ghetoghen/
 „'t Is alles vrechteloos het gun de will' verweecht.
 „Want God weet of ons wensch tot heyl oft onheyl strecht.
 „Hoe kunt ghy weeten of dees Echt u mit zal wesen &
 „Want ghy vermits u liefd ten hooghsten is gheresen
 „Dat dese rijnsingh u beteekent hoe ghewis
 „D'voornem en u wensch tot mitbaerhepden is?
 „Soo dooldt ghy; Want ghy kunt in 't minste niet doorgronden/
 „Of luck of ramp zal zijn hier na door u bevonden;
 „Want van toekomend lief/ oft van het naeckend leet/
 „Ter Wereldt niemant/maer d' alweeter: alles weet.

„Duintt Reynbert/volght mijn raod/ en stelt all' u begheere/
 „D'wil'/en oock u wensch in 't schicken van u Heere.
 „Vermits de goeden God staegh zorghe voor u draeght/
 „Hy gheeft 't gun u is mit/ en niet 't gun u bejaeght.

Reynbert.

„Maer midd'ler wijl mach ick wel naersthepden plegghen
 „Om Theodora tot weerliefde te beweeghen.

Ad. iaen,

„Daer in is niet mis daen. Reynb. Soo bid ick u dat ghy
 „In 't gun ick gaeren deed u hulp-repck doet aen my.
 „'t Is mi de Wape-maendt/en alles is in groepfel/
 „De lieve telghen him op-proncken met haer bloepsel.
 „En Wape-Boom ick wensch tot Theodoraes eer
 „Te planten voor haer Hups. Adr. Duintt Reynbert/ ick zal zeer
 „Ghewillich helpen u/ na 't uiterst mijns vermoghen.

Reynbert.

„Sulcx qualijck kan gheschijen of pemandt zal beooghen
 „En mercken wiese plant/ om zulcx te verhoen
 „Soo zullen wy vermondt de plantingh t'zamen doen/
 „Op dat ons niemant ken. Adr. Seer wel ghy dat bedachte.

Adriaen.

„Wanneer zal dit gheschijen? Reynb. In dees aenstaende nachte.
 „Hebt ghy de Boom bezorgt? Reynb. Die tabond wert gebzacht/
 „En dicht ontrent haer Hups ick werden zal verwacht.
 „'k Heb oock Muzick bezorgt de best die ick host vinden.

Adriaen.

„Seer wel/ ick zal met u de plantingh onderwinden.

Reynbert.

„Ick danck u/ dat ghy doet 't gun ick aen u verzocht.

Adriaen.

„Helaes! ick wensch ick u in meerder dienen moecht. Beyde binn.

Theodora, Emilia, yder met een Bloeme bondel van alderhande soorten, seer groot, gierlijck gheschackeert.

Theodora.

„Emilia/ ghebloemt is heughelijck ghezicht/
 „En door dees schepsels zien/ en mercken wy zeer licht
 „Des scheppers moghenthepdt/ mits 't all' door zijn bestuure
 „Gheschiet/ door kracht die Godt gheplaets heeft in nature

Der aerde, Em Wonder is 't! Theod. Argh! neen! gheen wonder.
Em. Ghern!

Theodora. Gheen wonder/ t kan oock zijn geen wonder, Em Door wat reent
Theodora. Mits Godt almachtich is/ en daerom is 't gheen wonder;
„Want zijn almacht ichepdt doet alles buygghen onder
„Sijn Goddelijcke wil. Emilia/ men ziet/
„Dat Godt d' Aerd/ Zee/ Zon/ Maen/ gheschapyen heeft int niet/
„En als men met acndacht des zielens doogh aenmercken/
„De onbegrijpelykheydt van zijn zes daeghens werken/
„De woeste Chaos/ die in warringh lach versmoozt/
„Een lichaem onvolmaeckt/ hy volmaeckt door het Woordt/
„Den Hemel niet en was beproncht met Ster's ghesicker/
„Door dat die was verciert door Godt/ als d' all' - beschicker/
„De Lucht en was gheen Lucht/ de Zee en was gheen Zee/
„De Aerd en was gheen Aerd/ om teelen Ducht/ oft Dee/
„Gheen May, Way, Hloy, Ooght, Gerst, Wyn, Slacht - maendt, Herfft
noch Lenten,

„Men bond/ vooz dat Godt had gheschapyen d' Elementen.
„Dese Elementen, vper/ ghebzoeders van een d'acht/
„Als 't vper/ de Lucht/ de Aerd/ en 's Waeters Waeter - cracht
„Ghesfelt elck in zijn maet/ met teughel en besture/
„Gheeft aen de Mensch/ en 't Dier/ en 's Aerdens vrucht's nature
„t Zaem houdingh/ en gheteeft. En waer de hette zou
„Natuere hinder doen/ daer menghd hy soete douw/
„Die naderhand weeron zijn vochticheydt verspreyden/
„En zoete tachten door de Aerdens ad' ren leyden/
„Dus pder wesen spruyt teeft wat zijn wesen heeft/
„Da die hoedanicheydt die Godt int spruytjen gheeft.
„Emilia/ als wy dees liefde wel bevroeden/
„Belhoosen wy ter Aerd/ met knielende ghemoeden/
„En zielens nedrichheydt/ te buygghen buygghsaem neer/
„Om met een danckbaer heert te dancken onsen Heer.
„Al waert zoo dat wy niet en hadden 't leff schijnswelich/
„Dees bondels Bloemen zijn de lessen: doch signaerlych:
„Want pder Bloemen spreekt/ en zonder spraeck ons zepdt/
„Hoe dat hem schepper is de born van goedicheydt/
„Springh - ader van de liefde. Ja zoo wy niet acndachticheydt
„Aenmercken zijne liefde/ en desgh' hier zijn almachticheydt/
„Schaers bindmen 't onderseypdt/ w'e van beyd is de meest/
„Of zijn all' machticheydt/ of zijne liefdens gheeft.

CENTILIUS.

Centilius. Ghelueklich is de wie ick Theodora vinde/
En oock Emilia hier. De sommer van de Linde/
Mits zy twee beschicraedt/ in p'zellingh glozeert/
Theodora. Ten aenzien ghy niet u verzellingh/ hem verceert.
Ghelueselich ghy spreect/ doch meer als wy sijn waerdich.
Beiceft

Emilia. Beleefsheydt/ en gheulep/ ghemeenlijck zijn eenaerdich/
 Vermits de woorden van beleefsheyds overloedt.
 Centilius. Gheloofst/ dat het gheulep my gheensins sprecken doet;
 Want zo ick clepden ghy met reden 't u mocht belghen.
 Theodora. Beleefsheydt men acwaert/ 't gheulep men moet verzwelghen;
 Vermits dat het gheulep beleefsheydt opt verciert/
 Hoedt saeckelijck om wel te wesen ghemaneert;
 Waer door ghy zijt verschoont van 't gun ghy aen ons zeyden/
 't Zy oft beleefsheydt is/ of dat Centil ons vlynden.
 Centilius. Joffrou/ my zeer verbindt door haer beleefsheyds aert.
 Theodora. De heufsheyds wesen is na dat die werd aemuerdt.
 Centilius. Seer rielijck is 't ghebloent/ 't gun Joffrou mede brochte
 Mt haeren Hoff. Theod. 't Ghebloent ick met voorzicht upt zochte.
 Centilius. Seer aerdichlijck gemenght. Theod. Helas! gheringh verstant.
 Centilius. En meer verciert vermits 't ghebloent is in u hand.

ADRIAEN.

Adriaen. Mijn Ster zeer guetsich was te binden u te zament.
 Theodora. Emilia/ en ick wt onsen Hoff mi quam en
 Ghemoetende Centil. Adr. Zijt alle zeer ghegroet.
 Ich acht my luckich dat ick u te saem ghemoecht;
 Doch wese dat u mijn verzellingh zal verveelen;
 Emilia. In minkeniet. Hoe zoet men haert de Dag/ en quelen;
 De aenghename May het herten ziel verhenght.
 Adriaen. Aenstoker van het bloedt/ en teegher van de Jeughdt.
 Theodora. En ziet/ Centil/ hoe schoon zijn dese Bloemens k'leuen.

Zy verplaeft en vertreckt met Centilius van Emilia,
 by wien Adriaen zich voeght.

Adriaen. Emilia/ 't is langh dat my niet mocht ghebeu en
 Verzellinghe met u. Cent. Zeer schoon. Theod. Seer schoon ghy
 zeyht/
 Centilius. En op de Bloemen ghy nochtans 't ghesicht niet kerht.
 't Ghesicht/ helas! leydt waer 't herts oogh is ghelegghen;
 Want waer mijn ziel op voed de ooghen zijn ghetegghen/
 Te scheppen voedsel booz een afghefloofde ziel/
 Daer ober mijn ghezicht op Theodora viel.
 Gheloofst/ Hooghwaerde J. nymph/ dat dese droeve ooghen/
 De kennes van pets schoons gheheelijck is ontooghen/
 Als zy dat beeldt niet zien/ het gun mijn ziel verkooz/
 Soo dat mijn ooghs ghesicht d' inbeeldingh gantsch verloo;/
 Als d' ooghen u niet zien, Want alles acht ick dwyster/
 't Zy ick gheniet het licht uws lieve oogghens luyster;
 Wiens luysterende kracht u lievert/ hert zoo boepdt/
 Dat alhoewel de May mi in zyn gloep bloepdt/
 En pder telgh zich pponckt in 't wesen zyns cieraeten/

De Beden hun bekleen met klavere ghewaeten/
 De Delben vralen met hun Diolets tapjt/
 En alles darta is in dese Mafische tijdt:
 Soo treunt Centil nochtans/ vermits zijn hertens duchten.
 En ghelijck 't ghevoghel queect/ zoo boed hy op zijn zuchten;
 En diepe zuchten/ in wiens droevighe gheluydt/
 Alleenlijck komt de naem van Theodora wjt!
 Als Afgoddin mijns ziels! wiens hooghste hooghe waerde/
 Vereyscht de waerste der Monarchen deser Aerde.
 Berispt daer over vep de troet/ hepdt van 't ghedacht/
 Dat ick/ als zoo gheringh na u weerliesde tracht/
 Dat ick/ die schaers verdien u voersteen te betreden/
 Inbeeldingh heb om u te winnen dooz ghebeden.
 Dat ick/ die gheen verdienst doch in my zelven bon/
 Die moedichepdt betoon te eyghenen de Zon.
 Dat ick helaes! 't ontsich met u heb durven bzeeken/
 Om zoo hooghwaerden Maeght van haer weerliesd te spreeken.
 Soo dat mijn epgheven een mijn doente teghen strijt;
 Doch ick/ helaes! alleen de liefde zullicr wijt.
 Laet liefde verdedegghen my/ en my misdoen verschoonen/
 Op hoop helaes! of ghy my melijdt' mocht betoonen/
 Dat een verliesde ziel/ en een oprecht ghemoed/
 Dooz 't aenbten zijnes liefsd' u waerde niet mis doet:
 Want liefde bzupect gheen maet in keur/ noch in 't verkiefsen/
 Als liefde verhooren heeft 't schijnt d'ooghen dan bebliefen
 Daer nae/ en niet en zien het schoon van ander schoon;
 Vermits de liefde gheeft de eerste keur/ de kroon/
 En dese keur in my doet ander schoonhepdt taenen.

Theodora. Centil/ ick bid u/ stop doch om de liefd' gheen traenen/
 Betoont u Manne hert/ te weenen om een Wrou/
 Ick dooz lachertichepdt/ en dooz kleynmoedich hou.

Centilius. Dat ghy ghevoelden wat mijn hert/ en ziel ghevoelen/
 Dat Theodora wist hoe dat mijn zinnen woelen
 De quell' d'omrust/ 't gheknaegh/ de woest raserp!
 Bewegghen zoud' u hert/ helaes! tot medelp!

Theodora. 'k heb medelp met u/ ghelooft/ ick u beklaghe.

Centilius. Dat woozdt/ ay my! verrooost ten deel de droeve blaeghe
 Die mijn gheest overstelpt. Ja 't schijnt ick voel verlicht.

Theodora. Dat ick beklaghe u quell' is Christelijcke plicht;
 Want evenaestens leedt behoort ons leedt te wesen.

Centilius. Soo is dan u beklaghe alleenlijck ghevesen
 Wt Christenhepdt/ en uiset wjt liefsd'! Theod. Wt liefde meed';
 Want evenaestens liefsd' my u beklagghen deed.

Centilius. Soo 't stalen mijns verdriets bestaet in u vermooghen/
 En mijn hepl rijst/ kan alleen wjt u medooghen
 Wret niet anchristelijck zoo ghy my gheen hulpepck doet?
 Sal 't inwelyck u niet bezwaeren in 't ghemoet/

Theodora. Dat dese trouwe ziel zoo heerlijk gaet verhooren?
 Wen ick de oorzacck dat u kiesingh heeft verhooren?
 Om my te nemen af mijn eyghendom ghetiel/
 Sal ick door u verlies verliesen 't waerdste deel
 Mijns zelfs? en gheben u het gun ick wil behouwen?
 Ik heb baechen u ghezept/ ick minner meen te trouwen/
 Vermits de Maeghde staet ick voor de waerbeste acht/
 En zoo die is de waerdst/ ick eeruylijck betracht
 In d' Echte noyt te treen; mit's die is vol bekommer/
 Vol quellingh en verdriet/ vol woelingh en besommer/
 Vol onghenoeght; en leedt/ vol warringh/ en onrust/
 Vol stryd/ en vol ghebaers/ vol hoest/ weer/ en onlust.
 Ja zooder is een vzeughdt/ daer zijn veel rampen teghent;
 Dies d' onghelucken verr' de licken oberweghen.
 Wat is het Echte bedt is 't meer als slaverij?
 En van een vrye Maeghdt te werden Drou-onvry?
 De eyghen vyphedt leedt aen goude vyphedt dede/
 Als vyphedt zich/ helaes! steldt in 't ghebiedt zyns tweede/
 Door lichaem/ en voor gheest/ in wille/ en in daed;
 Dies ick af keerlijck ben/ met reden/ van de staet
 Die gantsech ontzest mijn zelfs/ en my ontrucht mijn eyghen;
 Waer ober dat mijn will/ en wen'ch te zamen neyghen
 Te houden 't gun ick heb/ om niet door d' Echts verlies
 Te zoeken na de vzeughd/ en binden het verlies.

Centilius. Dus zoo ghy oordelt recht/ ghelijck ghy my zult gheben.
 Dat in onvrychtbaerhepdt ghy eynden zult u leven
 Beklaechelijck zal zijn. Theod. In 't alderminste niet;
 Maet eerder my bevy van al het zwaer verdriet/
 Waer d' Ouders baechen door de kind' ren in verbielen;
 Vermits zy onder raed van d' Ouders hun niet hielen;
 Ja treden hun/ helaes! ghelijck bevonden werdt/
 Kleen zijnde op de kle' en/ groot zijnde op het heet/
 't Is waer het jongh is zoet/ maer als de jaeren hooghien/
 En dat het rij/ ken niet en blijft gh'lijck was ghebooghien/
 Na will des Hoveniers/ maer wyt zijn vormingh vloogh/
 Zoo springht het wel/ helaes! de Hovenier in 't oogh.

Emilia. Hoort/ Theodora/ wat my Adviaen mi zeyden/
 En 't schijnt hy zijn voozstel met goede reën beleyden.

Theodora. Wat is 't? Em. Dat vder Ster: en houd' zuler vooz ghewijs/
 Achtthien mael grooter als het gantsehe Herdrijck is/
 Indien d' Astrologiers hun reckeruingh wel maechen.

Theodora. Emilia/ ghy spracckt van hooghie/ en groote zaecken/
 D redeneringh in mijn oordel is wel goedt;
 Maer d' onderzoekingh ons vernust verwarren moet:
 Want dees' gheheymen gaen het menscheelijck te boven/
 Het is ghenoegh dat wy de Sterre schepper loben
 Dooz zyne gaben/ nu mi's menscheelijcke plicht/

En danckbaerlijck het licht ghenieten van het licht
Des tincelend' ghestert/ganssch zonder onderwinden/
Om gronden des ghy heym's vernuselijck te vinden.

Onder dit ghespreeck voeght Adriaen zich by Theodora,
en Centilius by Emilia.

Adriaen. Van-geerich is de Mensch/verwondert daerom niet
Dat ondoerzoekingsh dooz vernusteghen gheschiet/
Centilius en Emilia vertrecken wat ter zyde.

Adriaen. Doch wat ick ondersoek/en errenstich na zochte/
Het dwarse ongheluck my immer taghen wrochte/
En heeft de vindingh noyt my gunstelijck becleent.

Theodora. Ick giff/oft wel vermaep wat dat ghy hier med' meent.
Adriaen. Ach! Theodora/zal ick immer 't vinden dienen?
Sal immer Adriaen die gunst van u verwerben/
Dat ghy een dienstich herr/her welck u valt te doet/
Alse aelijck de eer/en gunste gunstelijck doet/
't Aensuerden in u dienst/door krachte van u goedicheydt/
Dermit/ome Joffrou/ziet mijn ned'igh'e ootmoedicheydt:
Kan dese ootmoedicheydt u hert bemoghen niet?

Theodora. Dooz d'offer die ghy doet my groote eer gheschiet:
Maer zeght my/ in wat wijs ick des dienst zal aenwaerden?

Adriaen. Dat ghy my dienaar naemt. Want die naem is zoo waerden.
Gheluck dat gheen gheluck dat luck opt obertrest/
Want dooz die naem mijn luck zich in luck zoo verheft/
Wat ick na hoogher luck ter Wereld niet can haecken.

Theodora. Hoe zult ghy dooz dat luck u luckich cinnen maeken/
Zoo naem van dienaar u tot gheen luck strecken can/
Ten waer dat ghy betracht van dienaar u de Maen
Van Theodora te maecken dooz de Echte?
En zoo ghy oord'len wilt van u voornem te rechte/
Zoo streckt u offer dienst alleen tot dat bemick/
Om Heer van Dienaar u: dooz d'echtelijcke strick:
Dan n'p te maecken dooz: dus is 't ghewoont van sprecken/
Of om te zegghe best: de liebert's loofe trecken/
Te willen dienaers zijn/en hume d'ienst aenbier/
Om dat daer dooz de wensch hums wille zoud' gheschien/
Ghelijck de Doghelaers een valsche lork-winch roeren
Ten eynd' de vype Winck: waer sp dooz 't net na loeren:
Dooz 't ballen in het parck/daer 't net verhoelen leyd/
En tot de Winckens vancgh het slach-net is ghespreydt.
De winckert vinckt en sluyt om hebben zijn begheren
Bewijs de vype Winck/ in 't vype quinceleren/
Gheen asterdocht van 't net/ommoelijcke heeft:
Maer zoo de vype Winck/ghesooz de winckert gheeft.

De vyfhepdt die de Winck/helaes! is aengheboozen/
 Hy vallende in 't net/werdt t'eenemael verloozen.
 Dus is 't met lieberts doek: zoo wie daer wel op let;
 Want als de Joffrou eens ghevallen is in 't net/
 De liebert glozieert met heughelijcke blijhepdt;
 Want hy zich epghenaer den maect van 's Maeghdens vyfhepdt/
 Dies blijft de Vrouw slavyn/ zy zijnde eertijds vry.

Adriaen.

Ach! Theodoza/hoe? hoe zouden kunnen wy
 Zijn epghenaers van die die wy ons zelven gheben?
 Van onse epghen isser epghen niet ghebleven/
 Da wy ons' epghenschap ghetwillich stonden af/
 En dooz de vyse will' de epghendam wech gaf.

Theodora.

Ghy leent u epghen/om dooz 't leenen nieer te winnen/
 En 't is ghelijck ick zegh; vermits men zulcer bevinnen;
 Want al zoo haest als ghy ons dooz Echts bande hebt/
 Zoo vloeydt u epghen nieer/en d'onse is ghe-ebt.
 Vond ghy opt Man die zoo om gunst-wyn ys rich strijden
 In d'Echt/ghelijck hy deed ten tijd' als hy eerst wyden?
 Vond ghy opt echte Man die zulcken ontsich draeght
 Men zijn ghetrouwe Vrouw/als doen zy was noch Maeght?
 Was 't eerst niet. Enghel, Perl, Phoenix, Paragonninne,
 Zon, Sterre, schoonste Beeldt, myn Nymph, myn Af-Godinne,
 Waer op ick 't leven van mijn ziel gantsch onderhouw.
 En wat is 't naderhandt? helaes! 't is maer Myn Vrouw:
 Ja ober wien hy heerfcht; en wat hy wil ghebieden/
 Moet dooz goe dijn ekenhepdt ghetwillich dook gheschieden.
 Van komt er barenthepdt/en leert een ander less/
 Die gheeft in plaets van Vrouw/de naem van dienares:
 De hooghe tijt'en die de lieberts voorrijds pleggen/
 Die zijn vergheten gantsch/ oft met boozdacht verzweggen/
 En bruycken trotsich boozts zoo grooten heerschepdt/
 Gh'lijck of een echte Vrouw niet wesen mach ghevlept;
 Waer wel gheboden zijn/gh'lijck of zy waer zijn minder.

Adriaen.

Ach! Theodoza/laet dit insicht zijn gheen hinder
 In 't gun mijn liefd' verzocht; en noch niet toe en laet/
 Dat ick onschuldich doe boet voor een ander's quaet.
 Ik Beken daer is my bruyck, doch 't quaetst selt ghy booz ooghen/
 Ghelooft niet/dat my is de redens waer ontooghen/
 Vertrout dat Adriaen de zelfde liefts ommaet
 In d'Echt bruyckt die hy heeft ghebruyckt in Maeghde stact/
 Laet ander beelden niet in u boozbeeldingh legghen.

Theodora.

Helaes! seer groot verscheel is tusschen doen en zegghen/
 Doch ick in 't alderminst niet ondersoek daer naer;
 Waer niet boozsicht ick my zal wachten booz 't ghevaer.
 Ick spreek na d'oude spreuck/dat Doen en segghen scheelen.
 Daer 's volck.

Flooren en Styn binnens mondts pratende, gaende over het Tooneel naer binnea, Centilius en Emilia op haer gheen acht nemende, speecken te saemen.

- Centilius. **D**och tans ick meen dat u niet zal veruelen
Te ondersoecken waer gheueghentheidt upt spruot.
- Emilia. **I**n mijn ghevoelen is gheueghentheidt een Aoot/
Of spruytsel die eerst upt de ziel maect zijn gheresen/
Daer't oogh verkooren heeft. Cent. **S**oo zuler zoud' moghen wesen/
Soo moet het heuchlyck oogh/na heur die't oogh eerst vond/
De oorzaeck zijn waer op gheueghentheidt zich grond.
- Emilia. **D**at volghet, maer als her oogh licht oer diech heeft verkooren/
Kan die heur oock niet zijn licht oerdelijck verlooren?
Als heur upt lust gheschiet/ en datter is gheen deughd.
- Centilius. **H**oe daecken zien wy dat/ helaes! de datter le seughdt/
Emilia. **D**oor vleeschelijck beweegh wel neeghen tot onuerlijckheidt.
- Centilius. **D**at is gheen neegingh/ maer een zondeghe begheerlijckheidt;
Want alsoo haest als die begheerte is voldoen/
Soo is de gheeraert oock begheerte gantsch outgaen:
Dus als her vleesch de lust na ooghs oerkiesingh stuurden/
Die vleeschelijcke lust niet langher opt en duerden/
Als die wyf dat lust niet ghemer't gan lust betracht/
En als't ghenooten is't ghenooten sy veracht/
Ghelyck men daeghlijck niet in vlesche lustens slaven/
Die waelen niet ghestryf/en zuieren/winnen/drauen/
In stellen in ghehaer hun levens/haef/en eer/
En hebben het gheniet van vlesche lusts begheer/
En als de lust daer nae volkomen is vercreghen/
Soo suer/helaes! staet hun de Luste-gheest te ghen/
Dermits lust is gheboet/waer dat de lust na zocht/
Dooz' wilselijck verkiest der lustens hertens tocht/
Die hetelben het bloedt: Doch dit zijn grove zonden.
- Emilia. **D**ie in dees dzaeve eeuw' /helaes! wy daeghlijck vonden/
Het schijnt dat ons Watnes daer nu mede werdt besmet.
- Centilius. **D**ermits vergheten werdt de heylghe deughdens Wet/
En meest de vrese Godts; en die die Godt niet vresen;
Maer lusten hanghen aen/die moeten zondaers wesen/
En zoo loos is de zond' in alle haer belepdt/
Dat licht zy lustens slaef van denghdens weghelepdt;
En obernits natuur haer zelven niet kan teuglen/
En dat de zonde gheest aen haer misbruyck de vleuglen/
Om vlieghe na de lust/zoo werdt natuur verdrucht/
En upt de wegghen van de deughde gantsch gherucht/
Dooz' s menschen's zinnelijckheidt/en als de zinnelijckheden/
Beraed/berstant/woozicht gantsch van de reen doen scheidt/
Soo tobbelbt de natuur/ al is de zelve goedt/
Ja dat zy na de mensch zich onderwozpen moet.

Emilia.
Centilius.

Zoo volghet natuur gheheel de zinnelijckhepdt & ghebieiden.
Wat zinnelijckhepdt begheert moet doo? natuur gheschieden :
Wp zelven zijn natuur. Gevarra daerom gheeft
En leff/ 't welck stichtich is/ en veel bedenckings heeft.

Emilia.

Wat is 't? Cent. Hw wel boozach zijn zinnelijckhepdt & ghebaeren/
En hadt daer over/ dat Godt wilden hem bewaeren
Doch booz zich zels/ vermits dees vromen Maan bondt/ dat/
De grootste vp. indt hy staech in zich zelven had.
En die zijn eyghen zels door deughd niet kan beheeren
Maer aen zich zelven gheeft zijn zinnelijckhepdt & begheeren/
Ghewis hy dwaelen moet/ vermits natuur is zwack/
En werdt zeer licht ghelepdt in zinnelijckhepden's wack.
Doch 't qu. ietst/ 't gun in dat w. ick/ helacp/ werdt bewonden/
Is/ dat de eene zond/ sleept mede ander zonden,
Ghelijck de bronckensch. vp verweckt de Hoererp/
En Hoererp sleept mede valschepdt & bedriegherp/
En d. in door qua- ghewoont de ooghen zoo verblindert
Dat zelven zp het w. ick der zonden niet en bindert :
Vermits de smaech die in de zond ghebonden werdt/
Het eed' l'ijck oordel gant sely/ en 't eenmael verwerdt/
Der sot/ vermaest/ benardt/ zoo dat zp gant sely verghetert/
Dat in de menschen is een ziel/ en een gheweeten/
Conscientie ick meen. Em. Conscientie isser niet;
Vermits men in de mensch zoo groote zonden zict
Want op de baeren van wellust zp woestrich zwerwen/
En leoen om haer lust/ niet denckend' op het sterben/
Epicuristelijck. Ja als ick wel aenmerck/
Het daeghelijck bedrijf der Wereldlinghen's werck/
De valschepdt! het bedroch! en schijn- deughd die zp pleghen!
Het listelijck belepdt! de Puckerlijcke wegghen!
De snoode laegghen! die hy hum liens zijn bedocht!
Het gun de Pucker zels in humme zinnen vrocht!
De Wereld werd men moed'. Want gheene van ons allez:
Ick meen de Maegghden : is verseeckert niet te vallen
Doo? hum bedroch in 't net. Ja zoo wp 't wel inzien/
De alderboomste kan doo? schalckhepdt pet & gheschien/
't Gun noyt en was verwaacht. Cent. Sulc moet men zeker houwers
Want d' alderboomste' is licht bedroghen doo? 't vertrouwen :
Vermits een boom gheuoed/ helacp/ houdt ghewis/
Dat d' anders hert ghelijck zijn eyghen herte is/
En waer gheen valschepdt was gheen valschepdt opt verwachte.

Emilia.

De tongghens spracck is niet ghelijck met hun ghedachten.
Een Joffrou : my bekent : dat onlich oberviel/
Vermits die die zp doo? ghetrouw in woorden hiel/
Ghenot haers Lichaems had/ en nu haer heeft verlaeten :
Weest zp gheen reden om die valsckhart zeer te haeten ?
Ten aensien dat hy haer beroofden van haer eer.

W. ick

- Want tu at hy haer afnam/hoer niet kan gheben weer/
 En door 't ghenot zijns lusts haer maecten mi oneerlijck.
- Centilius.** Oneerlijck niet. 't is waer het ongheluck is deerlijck;
 Maer d'eer zy noch behoudt. Want alhoewel dat zy
 lichaemelijck door hem ontreynicht is/ mits hy
 Op zijn beloft van Echt/ aen zijne lust gheraecten/
 Dochtaens in 't minst daerom haer niet oneerlijck maecten/
 Maer hy oneerlijck werdt/ en reden zulck verwoert/
 Dies is de Joffrou wel ontmaeght maer niet onteert.
- Emilia.** Het schijnt wel pets gheseydt/maer werd zoo niet ghenomen;
 Want als een Joffrou tot die val eens is ghekomen/
 En mi ssende het gun waer door zy was gheacht/
 Nach in plaats van ontzich/maer af heer zijn verwaecht;
 Vermits d'eer-rober haer het waerdicste ontrucken.
- Centilius.** Zy achten 't wel bestet booz hy de bloem af pluckten/
 Daerom? vermits dat zy niet anders gh' looven kan/
 Als dat hy eerlijck is/ en gheen eer-rovend'. Want.
- Emilia.** Ghy staet mi toe/ Dat zoo hy zijn beloft volbrachte
 Dat dees' booz-by-slaep haer gantsch niet eeren mochte.
 Ach! ja/ dit staet ick toe. Cent. Seer wel/let op mijn rean:
 Soo dan booz-by-slaep haer in 't alderminste gheen
 Ontteeringhe en gheeft/als zy te samen trouwen/
 Daerom kan penandt haer dan booz oneerlijck houwen?
 Soo zy haer trouw bevest/ en oberboedich staet
 Te treden inde Echt; maer nu hy haer verlaet/
 En Godloos lochent trouw/ is zy daer om te minder?
 Ach! neen/ zijn eerloosheyt doet aen haer eer gheen hinder/
 Maer wel haer zuiverheyt/ 't gun zy daeght niet ghebultd/
 Dies zy onschuldich is/ en hy alleen heeft schuld/
 Oneerlijck is hy/maer zy moet eerlijck blijven.
- Emilia.** Ick merck wel dat ghy dit vernustelijck kunt drijven:
 Maer pder een begrijpt dit stuck zoo grondich niet.
 't Is waer/ de by-slaep is wel op handtrou gheschiet/
 Dan op hand trouw wy ons niet vast verlaeten moghen;
 Want heelen werden door de hand trouw meest bedrogen.
- Centilius.** Ick staet u toe/ maer daerom is handtrouw niet min;
 Want hand trouw bindt zoo vast als open trouw/ die in
 De kercken mach gheschien. Ja laeter penandt komen
 Die eenen trouwen wil/ en datter werde vernomen
 Een ander hem opsicht trouw/ zijn trouw zal niet gheschien;
 Maer d'eerste hand trouw zal de tweede trouw verbien:
 Soo dat ghehepne trouw de open niet laet binden/
 Het gun wy daeghlijck door eeharentheyt bevinden/
 En zoo ghehepne trouw/ de open trouw belet/
 Soo stelt de eerste trouw de tweede trouw een wet/
 En die secrete trouw zoo vast de trouw verknochte/
 Dat gheene andre trouw die trouw ontrouwen mochte.

Soo dat voor-hy slaep/ die door hand trouw is ghedaen/
Da alle reben moet voor wettelijck bestaen.

En zoo hy handt trouw brecht: g'lijck heb ghezept: is deerlijck;
Maer die beslaepen is/ is daerom niet oneerlijck/
Doch Waeghdonloos. Em. Helas! beklaechghelijck verdoet!

Centilius.

Onbaen en kan niet zijn het gun eens is gheschiet;
Soo dat zy met gheduldt haer ongheluek moet draeghen.
De Godloosheidt des Mans is meerder te beklaeghen/
Als't Waeghdeloos onluek mit's zy Godt niet mis deedt;
Maer hy die Godloos brach zyn trouw/en Ehtens eedt/
In straffingh hy verdiendt na Gods/en Werelds Wetten.

Theodora.

Emilia.

Adriaen.

't Is tijdt voor ons te gaen/de Zon begint te zetten.
Als't Theodora ghy'liest. Theod. Ghelieft het Adriaen?
In u verzellingh wy te zamen Stadwaerts gaen. Alle binn.

Naer dat de Vertoonighen als voor-heen drymael ghedaen
en de Gardynen ghesloten zijnde, komt Reynbert uyt.

REYNHERT.

In Ceres haer verzelt met Flora in hun waerdicheydt
Met Bacchus/ Venus/ en Cupid' in ghelijchaerdicheydt
Beyonchende de May/ juyghit pder ziel van venghdt/
Dermits de May'sche tacht het herte-bloedt verheughdt/
De zielen stijghen op door weelicheydt's ingheven/
En pder hert dat is tot lieue liefd' ghedreven/
Ghedreven en gheparst/ ghedronghen/ en gheport/
Door May'sche kracht die in de zielen werdt ghestort.
Ach heplighe natuur! hoe machtich is u wesen!
Hoe crachtich is u cracht mi in het top gheresen!
Door die hoedrenicheydt die ghy ghenietend' zijt/
Mits d' aenghenante comst van May'sche glorijs tijdt.
O Liefde! ghy die zijt voor't opperst-all' verkooren/
En in de boesen van Godt Jupiter ghebooren/
Mien's nuerghen's zoete cracht de Menschen schaers verstaen;
Mits ghy de zielen treecht/ en locht de herten aen/
Soo heerschelijck/ dat door d' erbaeringh wy gheloben/
D' inchtens cracht de macht van't crachtichst gaet te boven.
Hoe dypster is voor ons u onbegrijp lijchheyt!
En u gheteughel dier ghy hert en ziel door leyd!
Ach! hoe ongrondber is u macht/ en u vermooghen!
Dat door ghezichtens cracht/ en inbeeldt van de ooghen/
Ghy zielen overtwind/ en herten overheert/
En niem indt machtich is die u kracht wederkeert;
Maer by zhen onder u ghelijck gheboepde slaven/
Die all' hant epghen u ghewillijche gaeden.

Styn, Ael, Duyff, Swaen, Nel,
Floor, Roel, Kees, Koen, Mees.

Singhende dit vaers binnen met Bommel en Fluyt, en komende
op het Tooneel verhaelen het selfde al dansende, komende
Cupido voor aen met de Bommel, en een fluyteret.

Alle zorgh nu aen een zy,
Vrolijk aen den dans wy quamen,
't Hert verbeughdt, de gheest is bly,
Nu de lieven zijn te zamen,
Styntje nu noch eens ghekust,
Wilje tweemaal doet u lust,
Nu is liefd' meer ontbluft.

Floor.
Styn.
Floor.

*En verbaelen verslont het vaers wederom, ende gaen al dansende en
singhende binnen.*

Reynhert. **H**oe vrolijk is de jeugheit waer zorgh noch konmier is,
Maer zorgh my staech verzelvt bermit, ick vzeughde mi?
En missen zal de wijl ick in de vrees? zal leven/
Of Theodora my zal dooz weerlies de gheven/
Dat luckelycke lot/ daer ernstich ick om sineeck.
Ach! dat die waer de schoon mocht hoozen mijn ghespreek!
Mocht voelen mijn ghequijn! mocht deeren mijn verdrieten!
Ach! dat zy zach de bloedt van dese traenens blieten!
De vracke stromen die langhs dese haecken blien!
Ach! dat zy mocht het hert in dese boesem zien!
Zy in het middelpunt haer liebe beeldd' zoud' vinnen!
Haer beeldd'! ick zegh/haer beeldd'! als 't doolhof van mijn zinnen!

ADRIAEN.

Adriaen. **D**umt Reynhert. Reynh. Adriaen de Boom zal zijn ghebracht
By Theodozaes huys omtrent de middel nacht.
Adriaen. **W**aer zal ick binden u? als 't waclef is gheslaeghen.
Reynhert. **D**at kunt ghy dencken wel. Adr. Nochtans zoo moet ick 't vzaegen.
Reynhert. **H**elaes! waer kan ick zyn! ach! Adriaen ghy weet/
Wie dat de oorzaeck is van all' mijn hertens leedt,
Waer 't hert is daer is 't oogh/ waer 't zeer is daer zijn d'handen:
En ghelijck als ick helaes! bestrickt ven in de banden
Dan liefd' tot Theodoz? zoo zal ick wesen daer/
Omtrent haer huys/ mid-nacht. Adr. Ick zal u nemen waer.
Reynhert. **V**erbinden zult ghy my. Adr. Ick acht u alles waerdich/
En wensch u dienst te doen. Reynh. 't Is noodich dat ick waerdich
De Speel-hud spreecken gae/ op dat zy missen niet

Te wesen daer: Want als de plantingh is gheschiet/
Sal dooz het snaere spel haer zoete slaep ontwoerken/
Om haer ghedachten tot beweginghe te trecken/
Dat Reijnert wesen mach in 't hooz van haer ghedacht. Binnen.

Adriaen.

Bestelt ghy alles wel/en ick daer op u wacht.
Belacy! Reijnert weet niet wat hier leydt verhoolen
Maer over onkum doet de menschen vaerken doolen.

Hy Theodoza lieft/maer liefst haer niet zoo zeer/
Of mijn herts liefde is veel grondegher en meer
Ghelwortelt in mijn ziel. Myn liefd/ zijn overtreffen,
Want al hoe wel dat hy zijn passy hoogh verhesten/
De mijn verborghen werdt/ de mijne werdt gheheelde/
Mits heymelijck ick draegh mijn Theodozaes beelde/
In mijn verlies de hert/het gun my meer bezwaerden/
Als of ick/tot verlicht mijn liefde openbaerden/
Het heelen my verwoeght/hy 't zwiighen my razzaecht!
Het welck mijn wesen gantsch hertloos/en moedloos maecht!
Ten maer de zoete hoop vertroostingh my kost gheben/
Gheluis/dat Atropos my ruckten af het leven!
Ach! quackeloose hoop hoe ghy de liefd' verleydt!
Hoe knaastelijck ghy 't hert van dwoebe lievers vleydt!
Reijnert aen my verzoecht om hulp-repck hem te bieden
Dat dese nacht de May-booms plantingh mach gheschieden
Dooz Theodozaes Hups: een aenghename beed';
Want tot die plantingh ick zeer vaerdich/en ghereed/
Ja willich ben/want wat tot haere eer mach dienen/
Ick zeer will' -baerdich zal mijn hulp-repck aen verlienen.

FELIX.

Felix.

Dyund Adriaen/ ghy hier? Adr. Dyund Felix/wel ghemoet.

Felix.

Te binden u alleen is teecken dat ghy moet
Ghezelschap schouwen om in eenicheydt te binden
De Joffrou die ghy lieft. Adr. Daer in ghy u versinden/
Dermits ick niemant lief. Fel. Ghy verpust. Adr. Ick verpuse niet.
Mijn wandelingh die nu in eenicheydt gheschiet/
Gheschiet alleen om my een weynich te vertreden.

Felix.

Soo spade! doch aen my behoeft ghy gheene reden
Te gheben. en is 't zoo ghelijck ghy hebt ghezeydt/
Dat u ghereghentheydt op niemant is gheleydt/
Gheluckich is u staet/ en rustich is u leven.
Want die zich eens in 't juck van Liefde heeft begheben/
En zich bewanghen bindt dooz Liefdens kachts verkiez/
Gheluis/dat hy verbalt in eyghen zelfs verlies/
In gheests verwarringhs plaegh/ dooz deerlijck verdpieten/
En lastichtst/als hy zijn verkiez niet mach ghemeten;
Die niet ghenietingh teelt: als 't bitterst ongheluck;
Belae! niet als gheknaegh/ghetrew/ghetruyn/en druck!

- In mymerende ramp: zoo dat de dzaebe zinnen**
Niet kunnen dooz de reen de jamm' ren overwinnen!
Want overstelpen 't hert dooz vlagghen/ overmeed't/
Soo wat weerliedens mis is 't alder leetste leed't/
Dermit's het hert gheslaegh moel'dt op de afkeer's bacren.
't Schijnt/ Felix/ dat u is weerliedens mis wederbaeren
Pa' k aen u sprecken hoor. Fel. Welae! v'v'ndt Adriaen/
Dat op het voorhoofst mocht mijn leed't gheschreyen staen
Ghy schrickten van 't ghesicht. Adr. Soo zint ghy te beklagghen!
En 't meest dat ick mijn leed't noch heymelijck moer dzaegghen!
Adriaen, Waerom en meldt ghy 't niet/ en openbaert u hert!
Dooz 't openbaeren 't leed't ten deel verlich'tet werdt;
Want een verzwegghen quell' vernie'dert dooz het heelen/
Ghelijck 't gheluck ghy en luck is zoo men 't niet medeelen/
En booghen v' in luck gunst/ als 't luck in luck ons stelt/
Dies 't leed't wil zijn gheleacht/ en 't lief wil zijn ghemel'dt.
Felix, Dochtrans die liefde dzaeggh't het melden wy verbieden.
Adriaen, Niet als het met voozicht beraed'ichlijck gheschieden/
En datmen merckt aen w' an men zuler be. trouwen wil.
Felix, Die v' weck men meest vertrou't in ontrouwen verwil.
Adriaen, Soo die vrees' u beanghst/ is 't best' ghesep'n te houwen/
Ja lyden buldich 't leed't/ en niem'ndt te v' r'ouwen/
Dees' raed' ick u in gheef; vermits men di' kw' s' ziet
„Het qui men meeste vrees' waeck alderwist' gheschiet;
Waer over ghy hier in maet v'lagghen enghen oordel.
Felix, Welae! als 't melden mocht pet's strecken tot mijn voozdel
Adriaen, Ick melden t. Adr. Siet aen wien. Fel. Ken u/ v'v'ndt Adriaen.
Ick wensche dat dooz my u dienst mocht zijn ghedaen;
Doch't me en graegh' ick niet om u ghehep' n te weeten;
Maer u ghetrou te zijn mach' ick my wel b' meten;
Doch wep' nich ick vermach: verstaet ghy dat ick pet
In u beh'lf' vermach/ zeer w'lich het gheschiet.
Dooz het ghehep' me ondeck en hoest ghy niet te zoegghen.
Felix, De Liefde die in mijn hert hel'et! is verhoegghen/
My tot het melden dringht/ en tot ondeckingh voort/
Dooz dat de naere p'ns mijn leven' s' wop' verhozt.
V'v'ndt Adriaen/ ghy weet hoe dat de liever's wooghen
Te doen het qui waer dooz zy qu' ist bekr'inghen mooghen
Van him gheliefde/ dies ick dit onder's niet schroom,
Want gaeren t' haerder eer dees' macht een Mape-boom
Zoud' planten booz h' er Dups' w'ilt ghy my har d' v'peck' l'enen?
Adriaen, V'v'ndt Felix/ u ver soeck er kan ick niet beneemen/
Als tijdt my zuler toe l'et; maer zeght my vooz wiens deur.
De plantingh zal ghesch'ien. Fel. V'v'ndt Adriaen de keur
Die Liefde is est ghedaen/ zal ick/ mijn v'v'ndt/ ondecken/
't Is Theodor' / v'ner mijn hert/ en ziel toe strecken.
Adriaen, Is 't Theodor' t Fel. 't Is zy? Adr. Een loffelijcke Dzaeggh't.
Die

Felix, Die Felix in 't midpunt van 't kooz zjns zinnen dzaeght!
 Adriaen, Het is my leedt dat ich u dees' aenstaende nachte
 Gheen hulp verleenen kan. Fel. Soo 't u ghelieft ick wachte
 Tot morggen nacht. Adr. Seer wel. Fel. 't Sal morggen dan gheschien.

Adriaen, En tusschen dese tijdt malkander wy weer zien.
 Adriaen, Mijn afscheydt ich nu neem. Fel. Laet alles by u blyven.
 Ondeckingh niet en sal gheschieten van u bezeyven. Binnen,

Felix wandelt over het Tooneel.

Felix, 'k Heb hem mijn Liefd' ondeckt! ondeckt! helacs! ondeckt/
 Den Hemel gun het ny tot gheen nadeel en streckt!
 En of hy waer ontroidt? 't was van my ondoozigtelijck
 Dat ick hem heb ondeckt/helacs! mijn liefd' zoo lichtelijck!
 En zonder afterdocht! Want dat hy wptstel nam
 Tot plantingh des May-booms/helacp! mooghlijck quam
 Wt goede meeningh niet. Seer onbedocht ick dede/
 Betroeben kan ick niet/de May-boom is gherede/
 Dies moet het nu gheschien/ 't moet nu gheschieden/ 't moet.
 Ach! wat verdriet de tongh haeck aen de Lievers doet!
 Te middel-nacht het volck de boom daer zullen brenghen
 Waer ober dat de tijdt gheen wptstel kan ghehenghen:
 Hoe wel ick Adriaen van morggen heb ghezeydt/
 't Dooznemen noodich nu in 't werck moet zyn gheleydt. Binnen,

THEODORA, wandelende seer aendachtelijck
 over het Tooneel.

Soo ick met voozberaeds inzicht wil oberweghen
 En kies en een wpt vier van die my zyn gheneghen
 Bewind' ick dat Centil': die 't mooghlijck minst verwacht:
 In 't kies en van mijn keur de waerdsle is gheacht;
 Doch tans ick wpt waerts hem gheweest ben opt afkeerlijck,
 'k Chelcof de Liefde ben de ander dyp zyn eerlijck/
 Dies ick hun ben verplicht, mit's pder my verzocht
 Ten eest maer nu weer liefd' dooz kiesingh in my wzocht/
 En dat ick d'ander dyp ghenoevingh niet can gheben
 Mits ick met een alleen moet in de Echte leven,
 Is 't best dat ick aen hun mijn reden zoo beleggh/
 En met beleeft hepdt aen hun alle dyp afzeggh
 Mijn weer liefd' op dat zy niet vruchtloos tijdt verlieften;
 Maer pder van hun dyp een ander Joffrou kies en,
 Hoe wel in Adriaen ick vond een vroom ghemoed/
 Ghelijck in Repuhert oock/die immer heusch/en vroed
 Ghewest is in 't gheby, en Felix: als de lesien:
 Soo immer wpt waerts scheen: zeer deughdsaelijck bevesten
 De Liefd' die hy my dzaeght: Doch watter inwaerts is/

! Is onbetruft aen my: zoo ick in 't oordel mis/
 Van 't goetd ghevoelen dat ick heb/ten is gheen wonder/
 Het uytwaerts ons behaeght/al schuytder verpyngh onder.
 Ick roem van mijn gheluck; vermits ick noyt gheterght
 Tot wulps hepde ven gheweest/ noch schichtelijck gheverght
 Tot oneer; doch ick acht zuler niemant zal erbaeren
 „Als die daer plaets toe gheeft/ en d'oorzaeck zelven waeren;
 „Want als men werpt de bonck/en 't Blas de bonck verwaecht/
 „Soo werdt de blam zeer haest tot by andich vuyt ghebacht;
 „Maer als het Blas is van de bonckens vuyt gheweeken/
 „Soo werdt het blugghe Blas door boncken niet ontsteeken.
 „Desgh'lyc is 't met de Maeghde die als zy 't minste hoor
 „Dat uyt de lieberts spraeck comt het gheringhste woord
 „Van pdelheydens lust/en zy dat woord wil voepen/
 „Soo zal zyn lustens graeght noch meer in lusten groepen/
 „En wy dat groepen suyp de lusts verkeringh ras/
 „Want minne-bloedt haest vlamdt/ghelijck het vuyt/en 't Blas.
 „O Amstels Maeghde-Keyp! O Perlen van Europa!
 „Ick als u dienaar/ gheringhe Theodora,
 „Bonck mee u hoogh gherucht; Zal met u glorys naem!
 „Vertrakt my op u roem/en Amsteldamsche faem/
 „U Oude, en Vrome aert/en u Goed ronle wesen
 „Als duylinghen zyn tot dat losse-top gheresen
 „Dat ick stoutmoedich tart het Oosten/en het West/
 „Het Zuiden en het Noord/en zoo voort al de rest
 „Van onse Euroopsche kreps/in deughfaenlijcke rijckhepdt/
 „Ja staende houd' dat gheen oordt heeft by u ghelijckhepdt;
 „De Spaensche loome sloof/de wulpsche Romapinum/
 „De Vlaensche Hobelin/de schaone Bittamin/
 „De Poolse veruisteres/de zuchtende Deninne/
 „De hooghe Duytsch' prialin/de woeste Vlandinne/
 „De Schotse rantselster/en anderen noch meer/
 „Die comen vuyt/ick zegh/en buyghen vooz u neer/
 „Om leeren vlijtichepdt/en deslichepdt in zeden/
 „Goed rondschepdt in ghespreck/en raddichepdt van leden/
 „Waerdich in bedryf/by pder aenghenaein/
 „Mits in u hooghe school daer bindmen 't al te zaem/
 „Daer bindmen waerhepdt/en eerbaertijcke statichepdt/
 „Met wercklichepdt van gheest/ door deughds bestieringhs
 matichepdt/
 „Nen alles slaende handt/met naerstichepds ghelaet/
 „Als Dienstboud' binmen hups/als Joffrou op de straet.
 „Daer bindmen uws ghelijck? helaes! in gheene oorden;
 „Tot vol verhael uws Lofs/ my eerder zullen woorden
 „Ghebrecken/als het stof. O Amsteldamsche Maeght!
 „Nu ghy Laurieren/als uytmunteresse draeght/
 „Tot u gheruchtens Lof; Behoed u hooghe waerdichepdt!

„Een eynd' u daeden zijn in eben ghelijckacredicheydt
 „Met u gherichtens roem/ die zieh zoo wyd verseypt/
 „En op de tonghen staegy van u ghebuuren leyd/
 „Behoed u Lauwe hrars/ dooz deughd/saemlijcke doente/
 „En laet verwelcken niet de glorieuse groente/
 „Laet d'inghen gheen ontucht in 't deughd/same ghemoed/
 „Op dat ghy zelven niet u eyghen zels misdoet.
 „Ick smeek de jonghe Mans; ick bid hem/ ja met vleynght/
 „Dat zy hui hoeden doch vooz listighe verleynght/
 „Dan teere Maeghdekens die in hui seughdens lent/
 „De arghe listicheydt/ helaes is onbekent/
 „Als zuyv're kroosken die versch ypt hui knoppen kroopen/
 „Maer noyt besinette vocht ter schuyt was in ghesloopen
 „Maer zoete dootw' /en als de ruy oft loose spin
 „Dooz geer-lust krumpt en d'inght/helaes! het knoppen in/
 „Zuyght ypt hui zoete aert om 't roosken te beschaden/
 „Bemoest de eed'le Bloem/ en schendt de lieve blaeden/
 „Ja blyst de reppe kroos/helaep! zoo bebleet
 „Dernits de wyle spin haer 't waerdichste ontrect;
 „En na 't ghenot de zoets/ 't gun haer is afghetoghen
 „De snoode spin ter schicht/ na 't zoet is ypt ghezoghen
 „En d'artelyck gheuoot/helaep! krumpt van daer
 „Als 't kroosken is gheschendt/en taelt niet meer na haer.
 „Mijn meeningh ghy verstaet. O hoorbers/ Jonghelingen
 „Laet nimmer doch de lust zoo in u herten d'inghen
 „Dat zoekende u lief/ ghy doet een ander leet
 „Oft dat ghy dooz de lust u zelven zoo vergheet
 „Dat ghy natuur's kracht laet te boven gaen de leere
 „Ick bid/ontziet u eer en oock een anders cere;
 „Want zoop gh cere steeldt/ u eyghen eer ghy roost/
 „En zet de schandens hoedt u zelven op het hoost;
 „Ja deers hervloechte schand' / ghedurende u leven/
 „Sal u de by-naem van een eere-rober gheven!
 „En bypckende de straet/ met v'ingheren men zal
 „Wtvi'sen/ dat ghy waert de oozsaeck van de val
 „Eens eerelijcke Maeghdes. Ach! yselijcke schzicken!
 „Dus/ Jonghmans/ zoo ghy wilt my zeggghen overwicken/
 „Ghy zeggghen zult/ dat u de leer van Theodooz
 „Behoorz te d'inghen dooz de rochten van 't ghehoorz
 „Tot in u hert/en gheest/om hoeden uwe ziesen/
 „Op dat u lust/ en zucht niet nickerlijck verwielen
 „In schandelijcke Poel van eere-roberp.
 „Laet u de krachten van de lustens toverp
 „Soo overwinnen niet/ dat Godt ghy zoud' vergheten/
 „En zels u zels belast met een bemoest gheweten/
 „Bloeydt Yverlyck in Liefd, maer in de minne niet/
 „En valt het dat ghy dooz de liefde/ lust gheniet/

„Al waer 't u minder berr/ in rijkdom/ en in machticheydt/
 „Soo doet gheen/ u zels die sehandeghe kleynachticheydt/
 „Dat ghy u lusten in meer acht houdt als u woort;
 „Want anders ghy u eer/ en vocht haer eer vermoort.

Centilius in Raetelaers ghewaede raetelende en roepen-
 die elff het die klock elleff.

Theodora. Daer is Centilius/ ick ken hem aen zijn stemme/
 En leus ick gaf dat als hy my zal hoozen hemmen/
 Hy inne komen mach/ ghelijck ick heb ghezeydt/
 Om heelen onse liefd' dooz heymelijck belepdt/
 Waer over dat hy komt in Raetelaers ghewaede/
 En dit belepdt is mijn/ het is mijn eyghen raede.

Hy roept noch eens.

Theodora. Centilius/ ick hoorz/ langh wachten zult ghy niet/
 Ons heymelijck ghevep zeer eerbaerlijck gheschiet.

Zy hemt aende ingangh van 't Tonneel, half binnen, en
 komt mer Centilius uyt.

Centilius. Ach! Theodoza noyt zal ick verschuld' ghen kunnen
 De eere die u gunst gheschilt heeft my te gunnen
 Dat ick in dese uur u by- zijn mi gheniet.

Theodora. Centilius dees gunst ghy waerdich zijt/ en ziet
 Met wat bymoedicheydt ick my op u vertrouwe.

Centilius. Ghelooft/ Joffrou/ dat ick my zoo ghelukkig houwe/
 Dat ick de hoogingh mijns gheluc niet uyt en kan.

Theodora. Vertrout dat ick u acht zoo deughdsamen jonghman/
 Die dese gunst/ en in eer/ ick dubbeld' waerd' moet achten.

Centilius. Joffrou/ volkomen dank gheewis ghy mooght verwachten
 Dan u Centil: doch nu in Raetelaers ghewaede/
 Met ned' richeydt: ick bid: dat Joffrou my toe laet/
 Ick dese lieve hand eerbied' lijck mach gheracken/
 En kussen; Want aen haer ick wensche my te maecten
 Onteyghent mijnes zels/ dooz echtelijcke band'.

Theodora. Soo die hoedanicheydt/ die ghy toe duyt' de hand/
 In d'hand' bestond' / 't waer veel/ maer ick ghelooft de handen
 En maecten d'echte niet; dan zielens liefd' de banden
 Dan d' Echte binden moet: de handen zijn maer le en.

Centilius. Ick daer niet teghen heb/ Joffrou heeft groote re en.

Theodora. De leden niet en zijn in kracht/ noch in vermoeghen/
 Cen zy de in rechten uyt de zielen zijn ghetooghen:
 Dies zijn 't de handen niet die d' herten t' zamen bindt/
 Waer 't is de liefde diemen in de herten vindt.
 Is u hert zoo ghereed' / ghelijck de tongh in 't zeggen/

En dat de liefd' / en trou / ghebest in 't herte legghen;
Dan diendt de handt alleen / als 't uytterlijke merck /
En teecken des gheheyns van 't innerlijke werck.

De hand trou is ghemeen / en lichtelijck gheschieden;
Doch vaecken aldermeest by onbedachtelieden /
Die schaers bevoeden recht de echtelijke staet;
Mits onervaeren jeughd heeft weynich voorberaed /
Soo licht als d' eene hand verbind des ander's trouwe /
Soo licht zy hebben bepd' aen weder zijd' verouwe,
Waer over dat ick noyt de hand trou heb gheacht.

Centilius.

De Joffrou weet hoe dat ick immer heb betracht /
Ghetuyghen van de grond mijns liefde u te gh' ven;
Dermits de liefd' / en hoop / zoo ernstich zijn gh' d'veen /
Tot wenschingh / om de proef mijns neppinghs u te doen /
Dat ick ghebupch / aem bid / te willen niet vermoen
Dat ick lichtvaerdich eedt mijns trons zoud' willen plegghen.

Theodora.

Ich vastelijck vertrouw' dat ghy my zyt ghenegghen /
'k Behoeff gheen eedt / noch trouw / want door eedt noch hand-
trouw

Ich noyt betrachten zal te maecken my u trouw /
Want zoo ick door hand-trouw / oft eede u zoud' bringhen
Tot d' Echt / zoo waer 's / helaes! gheen liefde / maer 't was dwin-
ghen;

En d' opghedronghen Echt kan nimmer wesen goet;
Maer die Echt echtelijck is die liefde echten doet.

'k Beken dat and' ren meer / als ghy / my liefde draegghen;
Doch 't blyckt dat d' Hemel : die ons 't h' p'ste toe wil weegghen :
Mijn kiesingh heeft ghestuurt / en mijn ghenegghenthepdt
Deel meer op u / Centil / als op de and' ren 'tpdt /
Om u liefd' met weerliefd' / ter ceren / tevenaeren.

In u gheby / en is my noyt' p'ets wederbaeren /
't Welck schietich was; maer bond u deugh' d' eem / wijs / en vord /
En waer d' denaghde heerseht / d' er is een goet ghenoeft /
En dees bedenkingh doet n' pt' uwaerts eerlijck v'pghen.
Soo alp u zels' my gheest / ick gheef u weer mijn cpghen.
Hoe? went ghy ? Hy weendt.

Centilius.

'k Meer van v'zueghd' volmaecte Theodooz /

De liefdes woorden die ick van u weerliefd' hoor /
Door parsen zoo mijn ziel / dat v'zueghd' ens tr' even blieten;
In dat mijn luer gheluck u weerliefd' zal ghenie. en !
Gheen Caesar greater v' em had door zijn oberwin /
Als ick door het ghemin van u weerliefd' nu bin !

Theodora.

Staecht doch 't ghewen / Centil / u treenen doen mijn weenen !
Zy weendt.

Centilius.

Beweeght u mijn beweegh / zoo zijn twee herten eenen /
Hy om- Den Hemel ziet ons bepd'. Omhelsingh waerde Maeghdt !
helkt haer. Centil / die u onringht Godt wesen u draeght

Zoo

- Theodora.** **Soo** zynb're liefd' / als oyt een eerbaer hert kost loonen.
 Wiefd' en eerbaerhepdt ick eerbaerlijck wil loonen;
 Den Henel ken mijn hert / hoe dat ick niet betracht
 Wt p'd'le zuchtens schicht tot d' Echt te zijn ghebzacht /
 Maer wensc'ly ick t' zynder eer my in d' Echt mach begheben/
 En niet na mijn verkie's / maer na zijn schickingh leven :
 Want alhoe wel dat ick mijn weerliefd' u beken/
 Zyt ghy noch van my byp' ghelijck ick van u ben.
 Bedenckt u / neemt u raed' / gheb'zuchend' u voorzichtighepdt.
- Cencilius.** **D** wijshepdt zie ick nu / ghelijck ick vond' u stichtichepdt /
 't Welck hoeb'ren doet mijn liefd' / en neygingh meerd'ren doet.
- Theodora.** **C**entil' verſchoont my dat ick u zoo langh te voet
 Hier ſtaende houd' / ick bid' laet ick u binnen leyden.
- Cencilius.** **O**m ſluypen met voorzigt' t' voo'memen vooz' wy ſcheyden.
 Beyde binnen.

Emilia legghende in haer Bedde, ontwaeckende uyt
 haer ſlaep.

Ach! onbedachte ſlaep! waerom zyt ghy ontwaeckt!
 Ghy weet; O zoete ſlaep! hoe dat Emilia bzaecht
 En woelct in wackerhepdt / door 's hertens droeve ſchicken;
 Want als het zinnelooz' mijn rampen overwicken/
 En dat bedachtſaemhepdt mijn onheyl wel in ſiet;
 Soo is mijn leven niet als quellingh / en verdriet!
 Een doolhof vol ghetreure! een overlaſt vol klaegingh!
 Een winckel vol ghequijn! en banghepdt vol van kwaegingh!
 Doch als men 't overweeght / helaes! ick wel bevin
 Dat niem' indr' quam in laſt / of bzaecht hem zelfs daer in!
 Wat is Emilia nu? nu Felix 't Lichaem ſchenden!
 Du all' mijn zuiverhepdt tot wyl' onzuiver wenden!
 Nu 't reyne Lichaem is bemozst' / bebleekt / bekladt!
 En die ontwaerden Man het waerdichst van my had
 'k Had 't gun ick niet en heb! 't is alles nu verloozen!

Zy vlieght van 't Bedde in haer hembt.

Wid'rooſtichepdt my pordt te wenschen niet gheboozen
 Te weſen! ach! wat leedt! wat leedt my over quam!
 Dat Felix luſt / helaes! mijn repnhepdt my af nam!
 In zinn' loof' hepdt ick woel! ach! tot meer ramps' my ſtrechten
 Dat ick aen Volck'aert all' 't gheheym mijns ramps' ondeckten!
 Wp' liefden my / helaes! vooz' hy d' onteeringh wiſt/
 En bypten twiſſel / nu zyn liefde in hem miſt;
 Vermits een eerlijck hert d' oneerlijcke noyt achten:
 Waer over ick van hem gheen liefde mach verwachten;
 Waer af heer / en veracht' / vermits ick ben onteert/
 Soo dat' ghewis / hy gantſch van my is afgheheert!

Elende

Ellendeghe flavin! flavin der onghelucken!
 Der vult niet wreedt verdriet! en oberbloedt van d'zucken!
 Mits Felix was te valsch! en vol bedriegherp!
 Ach! Maeghden/spieghelt u! ach! spieghelt u aen my!
 En stelt my als een baeck om hoeden u voor schanden/
 En niet te vallen op onereelijcke zanden/
 Der hoelen slippen die ter schyn in wyperp/
 Helacp! legghen op de tongh van vleyperp/
 En onder valsche schijn van eerlijcke wyage/
 Der vallen in het wack van schandeghe boelage!
 O Hemel waer 's u straf! waer is u straf. O Heer!
 Dat ghy niet straflijck straf de rover van mijn eer!
 Die onder eed van Echt mijn eere heeft ghebroocken!
 Is 't wets oogh van u straf mit 'ecnemael gheloocken!
 Waer 's u rechtvaerdicheydt! dat ghy dees boofhepdt lydt!
 Of niet verdoemen doet de eent' van dese tijdt!

Zy gaer sitten half op de Ledekant, leenende op de rechter handt.

Ach my! wat 's in Emil' / by die zy pleech te wesen!
 Haer eer zoo laegh' ghedaeldt/ gh'lyck die eerst was gheresen!

Binnen werdt gemusikeert met besondere Instrumenten.

Wat hoor ick! 't is ghespeel; helaep! voor mijn deure!
 De droefhepdt is in hups als vzeughde is daer veure!

De Musyck ghe-eyndicht hebbende spreeckt Emilia.

Wie of dese eer my doet? nu voor mijn deure te speelen!
 Wien of my dese gunst wil gunstelijck medeelen?
 Die upterlijck my ken/maer innerlijcke niet/
 Soo dat dese eer aen my onrechtelijck gheschiet!
 Ick wensch te weten van wien my dese eer gheschieden.

Zy ziet door een Venster straetwaerts, midd'ler tijdt werter wederom gemusikeert, en ghe-eyndicht hebbende spreeckt Emilia.

O Hemel! wie ick zie! h' Zie onder de Spel-lieden
 Oock Volckaert. Zie ick recht 't is Volckaert. Volckaert is 't
 Die my dees eere doet/ hoe wel my d'eere mist!
 Sal ick hem laeten in? laet ick hem by my komen?
 Ick wil, en hoec ten zal niet qualijck zijn ghenomen.

Zy kleedt haer onder 't ghespeel, Volckaert binnen gaende komt met haer op 't Toonneel.

Zy siet wederom.

Emilia. Is 't moogh'lijck/ Volckaert/ dat ghy my dese eere doet?
 Volckaert. Emilia 't is proef van mijn oprecht ghemoedt/
 Ick weet dat quels ghequijn u hert en ziel gheraecten/
 Dies dooz het snaere spel ick wensch u te vernaecken/
 Der heughende u gheest/die in verzuusthepdt leydt/
 Al' het ghespeel dat ghy my grondich hebt ghezeydt.

- Mijn liefde niet en krackt. Em. 't Is qualick te gheloben!
- Volckaert. Emilia/mijn liefd' gaet u onluck te boven/
 Ter Wereld isser niet t gun my verand'ren zal/
 En wat nu is gheschiet/door Felix/is misval;
 Het welck de alderzoomst/en vzaedste kan ghebeuren.
 't Is waer/het onluck is ten hooghsten te becreuen;
 Doch reuringh helpt hier niet. Ghenoegh is 't dat ick weet/
 Hoe d'cebevecker u ghedaen heeft hoon/en soedt/
 En all' de glozj die hy waent hier wjt te trecken/
 Is dat zjn wyl bedrijf u tot oneer mach strecken/
 Doch dese drogh daer in zich zelve zeer bedroogh:
 Want alhoewel dat hy u heymelijck ontoogh
 V Maeghdom/hy en zal u eer u niet ontrecken;
 Doch zjn bedrijf en zal tot gheen vermind'er strecken
 Dus waerdichheidts. Enul' ick bid u niet en weendt; Zy weent.
 Want hy aldien dat ghy u weerliefd' my verleent/
 En ick die glozj heb u echtelijck te trouwen/
 Sal ick my zels: ick zweedt vooz zeer gheluckich houwen.
- Emilia. O trouwen/Volckaert! Volck, My. Em. Spreekt ghy ghelijck
 ghy't meent!
- Volckaert. Ick meent. en zoo ick voms den Hemel my verleent
 Gheen zeggen zyner hand. Em. Ick nimmer kan vergheben
 Het gun ghy aen my doet/ni ghy in Echt u seiden
 Met die/die ghy voozhand weet dat onzuwer was.
- Volckaert. Al is het hooghst' juweel ghestolen wjt de kass'
 Die ick vooz't hoogh outaer mijns liefde inmer achten
 Soo wilt van d'achtungh noyt gheen minderingh verachten.
- Emilia. Waerom? Volck. Vermits ghy zels my 't onluck hebt verklaert;
 Maer had het onluck door de tijdt gheopenbaert/
 En dat ghy 't had ghesecht/had ick 't my moghen belghen/
 Ja kunnen nimmermeer het zwinghen oock verzwelghen;
 Maer nu dat ick u trouw in die hoedanicheydt
 En met die vleckingh die ghy zels my hebt ghezeydt/
 Ghy nimmer vinden zult dat die vleck zal verhind'ren
 Mijn liefde t' uwaerts/noch u'jn neygingh opt vermind'ren.
- Emilia. Dat ick de hoon h' laes! aen Felix wrecken mocht!
 Daer zjn verbaefchte ziel my snodelijck toe vzocht/
 'k Voldeed mijn wensch. Volck. Helas! wilt van u wraeck niet
 sprecken/
 Maer lydt ghy met rcheduldt/den Hemel zal 't wel wrecken/
 De wraeck onchristelijck is/verghen is ons' plicht/
 Emilia/ghy zoud door 't wrecken ballen licht
 In onghenade Godts; Het raedsaemst' is te lyden/
 Vertrou u dat ghy zult ghewisliick zien de tijden/
 Dat d' Hemel zelve zal aen Felix gheben straf/
 Ten aenzien dat hy u/ u zunderhepdt nam af.
 Soo schrickelijcken zond zal onghestraft niet blijven;

Want d' Hemel ziet het all' / Hy weet all' ons bedriiben /
 En zijn rechtbaerdicheydt gheen zonder opt verschoon /
 Ten zy de zondaer een berouwlich hert betoont /
 Want als hy niet bewijst een hertelijck leedt wesen /
 Soo isser niet als vooz een wijse straf te vresen !
 Beveeldt de waerck aen God. En zoo u liefde merdt :
 Ten aensien dat ghy vind mijn lout're trouwe hert :
 Beweecht om met weerlied' mijn liefde te beloonen /
 Sal ick mijn boornem u zoo errenstich betoonen /
 Dat daedlijck bliicken zal de proef mijns herten grond /
 En zoo veel trouw ghelijck ghy in Felix ontrouw vand /
 All' u verbziet / en quel zal Volckaert weer verzoeten.

Hy buyght na haer.

Emilia,

Buyght vooz Emilia niet / want zy k' nietde aen u boeten ;
 Mits noyt gheen Drouw en was zoo haoghelijck verplijcht !
 Mijn eer verdw'istert lach / en ghy gheeft weer het licht
 Dooz sachel wves liefds / mijn eer ick weder wine /
 Ick niet alleen vooz Drouw maer graegh vooz u slavinne
 Hy willich offer op / Want vooz u liefd' / en trouw /
 Ick eenwlichlijck my zoo aen u verbonden hou /
 Dat wijl dit oogghens licht het Zons licht zal ghenieten /
 Sal ick u achten vooz de stelpen mijns verdrieten /
 Ophouder van mijn eer / vertrooster van mijn druck /
 Moed-ghewer aen mijn ziel / en boen van mijn gheluck /
 Mits ghy d' Eclipsingh van mijn droefhepdt doet ontacten
 En doeve blaegghen nu verbornid in blijde traenen ! Zy weendt.

Volckaert,

Emilia/ach! staecht u weeninghs bitt're vloedt ;
 Wat ick doe / doe ick niet ; Want wat ick doe / Godt doet /
 't Is alles Hemels werck wat dat wy zien gheschieden
 Ten goede. Em. Soo is dit / Nu dat ghy wilt aanbieden
 Vlied' / aen die u liefd' / helacp' is onwaerd' /
 Vernut's dat ick u had mijn vleck gheopenbaert.

Volckaert,

Gheen spzaeck meer van de vleck / de vleck moet zijn verggheten /
 Gheneticht gant sch / ghelijck of wy van de vleck niet weeten /
 Emilia / ick zweer u / by dees' trouwe hand /
 Dat liefde gant sch / lijck dit gheueghen wyt my hand /
 Ghelijck of noyt waer gheweest. Em. Mach ick daer op vertrouwen ?

Volckaert,

Emilia / ghelwis / en zeecker zullie houwen
 Dat nimmer van de vleck ick zien zal / haduw's schijn.

Emilia,

Laet dese omhelsingh dan oorzond' der waerhepdt zijn.

Volckaert,

Ach! aenghenaein gheval ! Em. Wundend' in ghelucken !

Volckaert,

O gloriense mir ! Em. Verzoeter van mijn drucken !

Volckaert,

Doldoenster van mijn wensch ! Em. vertrooster van mijn leet !

Volckaert,

Op-houdster van mijn hert ! Em. De proef uws liefds ghy deed !

Volckaert,

Emilia / vernut's de Spuel-lien na my wachten /
 En om te gheven gheen oorzaeck van qua ghedachten /

Is tijdt dat ick vertreck; dies neem ick nu verlof.
Daer vind ick moezghen u? Em. Ten twee in onsen Hof.
Beyde binnen.

Reynhert, Adriaen, met eenighe Speel-luyden, en dry Dienaers, alle met Maskren, hebbende yder een Rappier, de voornoemde Dienaers draghen de Maye-boom; die seer sierelijck ghemaect is.

Reynhert. **Wand Adriaen ten hooghst ben icksaen u verbonden /
Pu op bestemde nu ick u hier heb ghevonden.
Laet planten ons de May; Hier moet die zijn ghestelt.**
Adriaen. **Wat tijdt is 't van de nacht? hebt ghy de klok ghetelt?**
1. Dienaer. **'t Is half nu een.** Reynh. **Soo spaed' laer d' Instrumenten hoozen.**
2. Dienaer. **Ghy zult u Driester in haer eerste slaep verstooren.**
3. Dienaer. **Pu / Maanen / heftse op.** 1. Dien. **Voort eerst de kuyt ghemaect.**
Reynhert. **Wacht dat ghy de Laurier noch lof ren niet gheraecht.**

Ondert ghespeel werdt de Boom gheplant, onderwylen komt Felix met twee Dienaers, gheweert, draeghende een sierelijcken May-boom; ende Felix bedeckt sich, om te verspieden wien hy siet, midd'ler tijdt eyndichte de Musike.

Felix. **Ick hoor ghespel / blijft staen. Men moet de Boom hier zetten.**
Reynhert. **Wat Boom? Fel. Een Maye-boom.** Reynh. **Dat zalmen u beletten.**
Felix. **Beletten! niemandt niet die 't my beletten kan.**
Adriaen. **Beletten zullen wy 't.** Fel. **Ick wensch te zien de Man die my zwaerts gheuoet. Want hy een Man zal vinden.**
Adriaen. **Ick raed u dat ghy laet de plantingh 't onderwonden.**
Felix. **Gheeft raed als ick raed eysch.** Reynhert **treckt zyn Rappier.**
Reynhert. **Dan hier / en suer van hier.**
Felix. **Hoe na meent ghy dat ick verschrick voozu Rappier.**

Zy raecten in 't ghevecht, Felix verliest zyn rechter hande en slinker oogh, vlucht sonder hande noch Rappier, met de Dienaers.

Reynhert. **Sijn trots heyd is ghetemdt.** Adr. **Dit heeft hy dooz 't groot sproecken.**
Reynhert. **Soo moetmen d' hooghe moed van trots herten breecken.**
1. Dienaer. **Wat vind ick hier? een hand / helaes? de stract bebloedt**
En hier leyde zyn gheweert by d' handt. Reynh. **'k Ghelooff ghy moet**

Verzinnen

Derzinnen u. Adr. **Neh** neen 't is waer / die is becloozen!

Reynhert. **Wien**s hand oft wesen mach! Adr. **Dat** zalmen hupden hoozen,
Bynd Repuhert / best is 't datmen daedelijck vercrecht;
Want dese hand-berlies ghewisselijck verwercht
Wraeck-lijst. Reynh. **Bynd** Adriaen / ick binde zuicer gheraede,
'k **Beclaech** het ongheluck. Adr. 't **Beclaeghen** comt te spaede;
Het is ghesch et / en 't kan niet wesen nu ontlaen.

Reynhert. **Wy** nemen dese wech ghy mooght de ander gaen /
En oft ghebeuren den pets u peimant wilde vzaegghen /
Van 't gun hier is gheschiet / zult ghy gheen kerues vzaegghen.
Vrenght ghy de Speeliens t hups. 1. Dien. **Mijn** Heer / het zal
ghechijen.

Alle de Dienaers met de Speelien binner.

Adriaen. **Als** 't onluck wesen moet zoo kan men 't niet ontblien.

Reynhert. 'k **Ncht** Theodoza dit bedryf wel overhoozden.

Adriaen. **Daer** is gheen twijffel aen / dat zy van woord tot woorden.

Het alles heeft ghehaert / door stite van de nacht.

Reynhert. **Het** ongheluck is loos! Adr. 't **komt** als men 't niet verwacht.
Byde binner.

Theodora Adelijck ghekleedt, en Centilius desghelijcx; het
Raetel wachts ghewaede open hanghende.

Centilius. 'k **Sie** niemant. Theod. **Sijn** zy al vercrocken? Cent. 't **Schijnt**
wel ja.

Theodora. **Ich** acht dat moogstijck zy de and'ren volghen na.

Centilius. **Hier** staet u Mape-Boom met Lou'ren / en Laurieren.

Theodora. **En** hier staet die / die ick verkoozen heb wyt vieren;
Din doent is vruchteloos. Cent. **En** mijn luck is te meer
Daor u verkies. Theod. **Nch!** neen / 't is schickingh vanden Heer?
En ick gheluis verwacht zijn goedertieren zegghen;
Want mi 't hem heeft ghelief / dat ick u ben ghenegghen /
Ghelooft ick / dat hy ons zijn zeghargunnen zal /
Ghelijck ick oock ghelooft dat dit niet by ghebal /
Maer door noodschick gheschiet / als Hemelijck belenden.

Centilius. **Vertrouwende** dat Godt het voornem van ons heyden
Sal sturen 't zijnder eer. Theod. **Ich** anders niet verwacht;
't **All'** werken van de tijdt zoodaen' ghen teercken vzaecht /
Dat redelijck inzicht / my vast lijck doet gheloven /
Dat ons voornomen **Echt** gheschickt moet zijn van boven;
Want met ghebooghen hert ick ernstich heb ghebeen /
Dat Godt **ahnachtich** my een tweede doech verleen /
Da zijne heyl' ghe will' / en niet na mijne wenschen /
Want het gheluck bestaet niet in de keur der menschen;
Mits menschen kiesen na hun pd'le zindlijckhepdt /
En waer het dart'le oogh / en keurlijckhepdt hem leydt /

- Niet siende op 't vervolgh/maer op de kiefinghs wesen;
 Waer upt dat dickwils veel onheplen zijn gheresen:
 Daer oer dat de spreuck zoo waer is/ghelijck ondt/
 Dat vaeck men haestich trout/'t gun langhe wijs berouwdt.
- Centilius. Die haesticheydt die is ghespooten upt de schichticheydt.
 Theodora. En schichticheydt die is gantsch ledich van voorzichtigheyt.
 Centilius. En onvoorzichtigheyt baert nimmer eenich goed.
 Theodora. Soo dat beraedicheydt de lücken maecken moet;
 Doch menschelijck beraed streckt zomtijts tot gheen voorzel.
 Centilius. Waer over alles moet bestaen: na reed'lijck oordel:
 In't buyghen vande wil. Theod. En dat de mensch ghenoegh
 Met zulck als hem is van den Hemel toe gheboeght/
 En dat ghenoeghen bynght een overvloed van lücken/
 Ja dat ghenoeghen maecht gheluckich in de drucken;
 „Want die zijn onlück neemt voor zijn bestemde deel/
 „Die hond van zijn gheluck/en onlück eben veel.
 Waer over men behaart die heyde goed te achten.
- Centilius. Want heyde moeten wy die doch van Godt ver wachten/
 Permits den Hemel aen elck zijn ghedeelte gheeft.
- Theodora. Daer over is hy rijck die naeght niet 't gun hy heeft.
 Centilius. Maer die nu niet en heeft als rampen/plaghen/quellen:
 Theodora. Die moet noodsaeckelijck zich ghelaeten daer in stellen;
 En die ghelatenheyt den Hemel zoo behaeght/
 Dat hy de meeste zorghe voor die gheplaeghde draeght.
 Men niet gheloven mach dat die tot droeve staeten
 Ghedronghen zijn/in't minst/van d' Hemel zijn verlaeten;
 Ja moogh'lijck lieft hy meer die hy belast met druck/
 Als die hy niet voorzicht laet zwenunen in gheluck.
 De Taeghsche gronden die hun stromens goude zanden/
 Dooz Eils dringhe-wind/vaeck onverwacht doen stranden
 Aen oev'ren waer dat noyt het goud en was ghezien/
 Men dooz de strandingh gheen verheugingh ziet gheschien;
 Macrom? vernits zy noyt en wisten's goudens waerde;
 Maer noeghen overwel niet goudeloose aerde,
 De 'gh'lijck die van het luck ten hooghsten niet en weet/
 Die vald 't onlück niet zwaer/noch voelden schaers zijn leedt;
 Maer wie 't ghevallens luck ghenoot in overvloedicheydt
 Die valdt dooz luckens mis zeer lichtelijck in kleemoedicheydt.
 Centilius. Kleemoedicheydt die spruyt ghewijselijck upt mistrou/
 En die mistrou ick voor een God-verghetert han;
 Want gheen ramp steech soo hoogh/of God die kan doen daelen.
- Theodora. Soo dat de menschen zeer onredelijck verdwaelen/
 Die dooz de hooploosheyt verwarren in de druck.
- Centilius. Den Hemel gheeft zoo reed'gheluck als ongheluck/
 't Sp'wat onlücken in de Eght ons overcomen/
 Soo danckbaerlijck die zijn/oft' duldiech aenghenomen/
 'h' Hond' zeker/upt die danck noch meerder lücken spruyt/

Theodora. En van gheduldicheydt hoor spoeden komen uyt.
Centilius. Daerom zeydt Paulus wel/ De goen treckt all' ten goede.
 Den hemel gun dat wy in t binnest van t ghemoede
 De denghd des vrese Gods ghestadich printen in/
 Op datmen in wat staet men zich in d' Echt bevin/
 Dantsoaer/ ofc du dich zp. Ach! Theodoz' de reden
 Ghebieden ons/ dat wy niet hert s/ en ziels ghebieden
 Ous gheesten sijgjen op/ en bidden met oornocht/
 Dat d' hemel onse Eche ten heylste schicken doet.
 Ick neem mijn afschepdt nu. Hy kuff haer.

Theodora. Doch alhoewel wy scepden/
 Ghy gheest lijck blijft by my. Cent. En ick zal mede leyden
 D wesen in mijn hert/ en u beeldt in mijn ziel/
 Soo dat ick bijf by u/ en u oock by my hiel.

Theodora. Wanneer/ zoo t u ghelieft/ sal ick weer by u komen?
 Als 't u gheliese; Want nu behoef ghy niet te schzomen/
 Als 't ons' by-komst nu gheschiet is in de nacht/
 Ghebryckt den dach/ en ick na middach u verwaacht.

Centilius. Wat uur? Theod. Die t u gheliese. doch ghy en behoef te stellen;
 Want niemant als Centil zal wy hoor' aen verzellen.
 Ick hoor' ghewach! Cent. Ick gae/ waert wel mijn Theodoz'.
 Hy kuff haer.

Theodora. D sluyt ick mijn hert/ ghelijck ick sluyt de dooz. Binnen.

REYNHERT, ADRIAEN.

Centilius raetelt en roept een heeft de klock, een.

Centilius. Wie daer? Reynh. 't Is vruud. Cent. Soo spaed'! Hy gaet voort.
Adriaen. Het is maer een gheslaeghen.
 Hoozt vruud. Cent. Wat isser gaens? Reynh. Men heeft u pets te
 vzaeghen.

Centilius. Het vzaeghen staet u by/ vzaeght hozt/ want ick moet hoorz.
Reynhert. Was hier ontrent ghevecht? Cent. 'k Heb daer niet van ghehoort:
 Daer midlerwijl dat ick ben aster om ghekomen/
 Is dees Nap-Boom gheplant; doch niemant hier vernomen.

Adriaen. Soo is 't in haest gheschiet. Reynh. Hebt ghy gevonden pet
 Hier op de tract? Cent. Ach! neen/ want ick en zochte niet.
Adriaen. Men zonder soecken heeft zontijts wel pets gevonden.

Centilius. Hebt ghy verlooren pets. Reynh. 'k Mensch wy het vinden konden.
Centilius. Wat is 't? Adr. 't Dient niet ghezeydt. Cent. Soo is het heelen
 goedt.

Die heymlijck pet verloor oock heymlijck zoeken moet.

Reynhert. Goe mannen/ goeden dach/ 't zal eer pet langhe/ daeghen. Binnen.
Reynhert. Als die gevonden was! Zy soecken beyde na de handt.
 Ghenomen 't mocht gheschicn/

- Op** vander d'hand/zecht doch; hoe salmen kunnen zien
 Wiens hand het is? *Adr. 't Is waer/de heimes is verlooren;*
Maer met den dach/ick acht/men daebelich zal hoorzen
 Van Felix. *Reynh. Felix zelfs!* *Adr. Ofst most zijn Felix gheest;*
Want ick hou voor ghewis/dat Felix is gheweest
De Man die eerst gheweert heeft teghen ons gherocken.
Reynhert. **Soo** is te vresen dat hy dapperlijck zal wrocken/
Op 't gun mi is gheschiet/en van 't onfanghen leedt.
Adriaen. **Op** ons niet wrocken kan; **Want** weer niet wien het deedt.
Reynhert. **De** Speeliens/oft de knechts die kunnen 't stuck ondecken.
Adriaen. **Maer** wien zal hy van all' in rechte kunnen trecken/
Want onder zoo veel valet hy qualijck zegghen kan
Wien hem de hand af hiel. *Reynh. Ons alle voor de man*
Hy houden zal. *Adr. 't Zy zoo/wat zal hy daer med' winnen!*
Door klacht van hands verlies zal hy d'hand niet weer winnen;
Onthand hy blijven zal. *Ick bid u/laet ons gaen*
Ma Felix Dups/mi'schien men daer pet's zal verstaen;
Want zoo hy is ghewond/zoo sal men daer zeer woelen
Gh lijck int ghemeen gheschiet. *Reynh. 'k Wen oock van dat ghe-*
 voelen;
Adriaen. **Laet** ons gaen daer te zaen/om alles te verspien.
Wat rampen datter door de jonghe lieng gheschiet. *Beyde binn.*

Vertooningh,

Felix legghende op een Ledekant in 't bedde, de Slaep-lakens
 seer bebloedt, de handeloose rechter narm vertoonende
 de stompe, en het slincker oogh bedeckt met een swarte
 lap, twee dienaers staende by 't Ledekant.

Naer de Vertoningh comt Volckaert uyt.

- Volckaert.* **De** rijfende Nuroo/wiens komste is gheneughlijck/
Soo aenghenamen niet is/gh'lijck dese nacht verheugh'ijck
Door Volckaert is gheweest/vermits mijn daegheraed/
De glori van Nuroo zeer berr' te voden gaet!
Mijn dupster is belicht/mijn quellingh is ten ende/
Mijn stert' gheresens/mijn knagghende ellende/
In lucken zijn verb'ymdt/en inde vzeughd verkeert/
Mijn ondick is in luck ghemetamozphocert!
Du dat Emilia my ten hooghsten is gheneghen/
Du dat ick weerlicfd' van die perle heb vercreghen/
Doewel die waerde Dion door Felix was beblecht/
En die vleck oorzaeck is dat weerlicfd' was verwrecht/
Want ick Emilia nopt zoud hebben kunnen trouwen/
Als Felix zijn echts eed met haer had willen houwen;

Dus wpt zijn Godtloof hepdt gheresen is mijn liek/
 En dooz mijn liefd is gantsch verzoet haer zwaere druck.
 Doch als ick overweegh Emilia's gheleghentheydt/
 Schijnt datter in mijn gheest gheresen is een teghenheydt/
 En nabedenckin gh/ die in my beweghen doet/
 Een afkeer/als ick let op 't gun haer is ghemoedt;
 Want Felix haer ghenoot dooz vuple schichten's lusten/
 En dareljck met haer zijn vleesche vlammen blusten.
 Sal Volckaert nu dat vuple bedecken dooz zijn Echt?
 Het schijnt dat ick in p zels hier dooz zal voer onrecht!
 Was zp niet zijn gheboel? Ach! neen; Want hy beloofden
 Haer echt en onder die belosten hy ontroofden
 De zupberheydt; zoo dat zp eerejck hem gaf
 't Gm hy bediechlyck haer oncerelijck nam af;
 d'Hoedancrheydt des gists bestaet gantsch inde gheber/
 Want wuert de gift nu bzuickt/d'ontfangher is de sieber
 d'ondanckbaeren/die dooz d'ondanck/gift was onwaerd;
 Maer daerom zoo verliest d'hoedancrheydt en aert
 Des gists haer wesen niet/noch maect de gift niet minder:
 Soo dat d'ontfangher aen de gheber doet gheen hinder;
 Maer aen de gift: vermits de gift blijft in haer staet/
 Ghelijck de gheber. maer d'ontfangher maectse quaet.
 Soo Felix Godloos nu zijn trouw eed heeft vergheten/
 En dat Emilia vind int binneft haers gheweten/
 Sp hem haer zupberheydt gaf op belost van trouw/
 Ick hem vooz Godloos/en haer vooz onnosel hou/
 En zullicx wuert bebest dooz wettelijke reden;
 Dies ick na mijn belost met haer in Echt zal treden.

REYNHERT, ADRIAEN.

- Volckaert. Reynhert/en Adriaen/ zoo tijdelijck op straet!
 Reynhert. Om lucht te scheppen in de zoete daegheraed.
 Adriaen. Delieve mooghe-stontd ontweeckt het dronich slaepen/
 En terghit de gheesten om de Wapsche geur te raepen.
 Volckaert. Doch dus terstont wy hier een droebe maer verstaen.
 Volckaert. Wat ist? Reynh. Dat Felix is een ongheluck ghedaen.
 Volckaert. Wat onluch? Reynh. Groot onluch/'t schijnt hy met zijn ghesellen
 Dooz Theodozaes dew ren Wap-Boem wilde stellen/
 En datter perandt was die zulcx hem heeft belet.
 Adriaen. Doch Felix die hem in verweringh heeft ghezet/
 En meoghlijck op zich zels te stoutlijck wond vertronwen/
 Is zyne rechter hand int bechten af ghehouwen.
 Reynhert. En 't slincker oogh gantsch wpt ghesieken/zoo dat hy
 Helas! bedurven is. Volck. Wie deed 't hem? Adr. Daer van wy
 Piet hoorben het beschept/doch helpen hem beclaeghen!
 Volckaert. Maer hy/helas! zal zels zijn onluch moeten draeghen.
 Reynhert. Nu hy zijn hand verloor/en 't slincker oogh is quijt!

Volckaert. Dit Mapebooms gheplant zal hy wel langhe tijdt
Behouden in ghedacht. Reyna. Want is gheheel bedreven!
Adriaen. Handloos/en oogheloo! It waer liever wel ghesturven!
Volckaert. Het leven dat is zoet. Is hy ghewond alleen?
Reynhert. Da datmen zepdt/is hy ghewond/en anders gheen
Dan die verzelde hem/en die het vechten zaeghen.
Volckaert. Waer dat veel zonden zijn daer da len meest de plaeghen.
Gaet ghy bezoeken hem? Keynh. It noch te vroeck. Volck. It Is
waer.

Adriaen. Maer moghelijk wy hem bezoeken wel hier naer.
Volckaert. Ick laet u; want ick acht ghy t zamen mi gaer w mid len/
Beletten wil ick niet het gini ghy hebt te hand len.
It wensch u lier mooghestoud. Keynh. Wy een goeden daech.
Beyde binnen.

Volckaert. Hoe wonderbaerlijck datmen Godes straffingh zach!
„De leden waer door wy bedreven onse zonden
„Daer in de straffingh Godes rechtvaerdich was ghewonden.
O Felix! wiens herts oogh: het welck men 't sijncker acht;
Door sichtig van u verkies; het gini de lust u vzaecht;
En Godloos/tot u lust/Emilia had vercooren/
Dat oogh ghy mi/helae! rechtvaerdich hebt verlooren!
Dat oogh/zegh ick dat oogh/waer door ghy hebt bemin/
Dat oogh/dat schalcke oogh/is mi gheworden blind!
Dat oogh! wee u! dat oogh/t gini u tot lusten leyden/
Dat oogh! ach! wyle oogh! is nu van u ghescheyden!
Dat oogh! dat dart'le oogh! 't gini porzen tot lusts zucht/
Dat oogh! O valsche oogh! is Felix nu ontvlucht!
En die hand door wien ghy echts trouwe hebt ghezwooren/
Die hand is mi/helae! rechtvaerdelijck verlooren!
Die hand/waer door ghy vast verbond de Ehtens band/
Soo haest ghy waert ontzielt soo was de hand onthand!
Die hand/die d oorzack was/dat zy op u vertrouden/
Ontvluchten u/mits ghy de band niet vast woud houden!
Die hand/waer ghy Emil med b'loofden trou/hy eedt/
Die hand afwijcht u nu/ten aenzien van haer leedt!
Die hand/waer door helae! Emilia was bedrooghen/
Is u rechtvaerdich mi/en straffelijck ontrooghen/
Als spiegel/en voorbeeldt 't door alle jeughden streckt/
Die door vreeck van hun eedt tot ontucht zijn verwreckt/
Want hier men ziet de straf van nickersehe lichtvaerdicheydt/
En hoe die goeden God doet proef van zijn rechtvaerdicheydt.

Binnen.

Vertoo-

Vertoningh,

Van Ceres met alle d'andere ghelijck vooren, de Musick speelt en alle de Voghelen singhen. Theodora sit, slaepende op haer rechter narms hand. by haer staet een Taefelken daer een cierlijcke Spieghel op staet, en after op de Spieghel een gheschildert Doods-hoof, de Vertoningh gheloten zynde ontwaeckt Theodora en spreeckt.

Inde sluymer/zoete droomen
 My voorcomen/
 Wpl ick in mijn droomingh lach/
 Schijnt ick zach/
 Ceres/ Bacchus/ Venus/ Floza/
 Theodora
 Al belooften met gheneughdt/
 Help/en brenghdt/
 En de May in zijn ghewaeten/
 Vol cieraeten
 By zijn bemdens lober-gras/
 Roent dat was/
 By den Hemel voorgehomen
 Ich zoud comen
 Wt de Maeghts tot Eghtens staet/
 En my raed/
 Hoogh te dancken's Hemels goetthepdt
 Met ootmoetthepdt
 Du mijn wesen werdt ghehecht
 Aen de Eght;
 Slepnd mede veel becommen
 En besommer
 Rouw/en brenghde/lief/en dyck/
 Leet/en luck/
 d' Eghtens Wet is datment draghen
 Sonder claeghen/
 Coysend beyde int ghedeel
 Evenveel/
 Al niet dulden/en ghenoeeghen/
 Sonder wraeghen;
 Want all wat den Hemel doet
 Is doch goetd.

En wonderbaere cracht de liefde heeft int wesen?
 Want na ick aen Centil mijn liefd ondeckten desen
 Verleden nacht: en hoop doo; heymelijck bestuut:
 Soo schijnt het of een jaer my nu was yder uur
 Int af-sijn van Centil: 't zyn onbegrijplichheiden/

Dat liefde hert/en ziel/zoo heerschende kan leyden
Daz opgherooghen tocht/en krachten zijns vermoogh/
Dat liefde ons dringhen doet; tot noegingh v m het oog h/
Pa 't by-zijn van het gun wy hertelyck bezinnen/
Ja in 't afwesen rust/nach lusten kunnen winnen.
O heyl'ghe kracht des liefdes! die in zijn wesen heeft
Peters 't gun ongrondbaer is; het welck den Hemel gheeft
In liefdes haedanicheydt: Doch als men wil aemmerken/
De wonderbaere doent van liefdens wond're werken/
Soo maect voor beslypt/gheuwijlich/zijn gheeydt/
Dat in de liefde is een zek're Godlijckheyt/
Die 't menschelijck vernuft stijgh in 't begrip te boben;
Dus kennes duicken moet gantsch onder het gheloven.
Voleomen kan men liefd' niet gheben zijne las.
Centil bescheyden ick ten zessen inden Hoff/
Die ick my in reck ghereed.

Zy neemt de Spieghel.

Doch waer toe all' dees' pralingh?
Waer toe is dit ghepronck? is 't anders als verdwaelingh?
Behaef ick my te zien/zoo my een ander ziet?

Zy fiet inde Spieghel.

't Is waer ick zie my zelfs; maer anders niet/als niet!
Niet zegh ick! want ben niet! helaes! niet als ellendich!
In 't my waer's schijn ick pet's; doch ben gantsch niet inwendich!
Soo vaerdich als ick 't glas een onnrekeeringh gas/
Soo schielijck kan de dood my nemen 't leven af;
Dus als ick zie my zelfs zoo schijn ick pet te wesen/
Vernuts goedunckentheyt is in mijn gheest gheresen/
Dooz pd'le waen; maer als ick zelfs my zelven ken/
Soo moet ick zegghen/dat ick niet als niet en ben/
Niet als een schaduw's schijn: zoo dat dees Spieghels klaerheyt/
My van mijn wesen rechte beduydt de rechte waerheyt;
't Sie Theodoora daer/ghelijck 3p hier verschijnt/
En met een zwingh/helae! 3p t'eenemael verdwijn'd!
Ja ghelijck het Spiegels beeldt heeft gantsch'lijck geen geduuen/
Soo kan mijn wesen oock verdwijnen alle uren/
In pder oogghens blick/in pder upz's minuyt;
Soo dat de Spieghel mijn onduricheydt beduydt;
Want wat de Spieghel had/helae! ick zelven gas't'er/
En ghelijck ick hier nu ben/zoo staet de doot hier after/
Die 't Lichaems schaduw's is/en stadich my verzelde/
Soo dat de Spieghel my het beeldt voor oogghen stelden
Mijns zelfs/als d'pdelheyt! ja pdelheytens praestuck!
Vernuts het Lichaem is/helae! maer een doef juck
Van onst'antvassicheydt/een war-parck vol berdzieten!
En boepens vol gheslaef/die nimmer rust ghenieten!
Een bapart vol ghewael! een doolhoff vol onrust!
Een tobb'ingh vol gheraes! en winckel vol onlust!

't Heb waecken oberdacht / of ons eenzame leven
 Meer rusten brengen kan / als d' Echte staet kan gheven /
 En of de Waeghde staet gheen min ghevaeren lijdt /
 Dooz het ghevals beloop der werckingh van de tijdt /
 Als ick in d' oozdel schael die hepd' heb overweghen /
 Soo schijnt de eerst my best / en suer strijt daer weer teghen
 Een inzicht / welcke schijnt / bozstweer van reden heeft /
 Ghelijck oft veel nutter is de Vrouw verzelshapt leest /
 Als in haer Waeghdens staet haer levens loop te enden /
 En gheest voozrens bewijs / dat schaers men penant kenden
 Die d' eenichepdt bedanckt / maer werde zeer beclaeght /
 Oft immer in't gheheim misleken van de Waeght /
 Hoe wijlijck dat een Waeght oock leest in alle statichepdt /
 In alle ruchtichepdt / en na de deughdens matichepdt /
 Soo werdt zy nocht ans niet zoo errenstich gheacht /
 Ghelijck van de Echte Vrouw opt wesen mach verwacht :
 En aenghesien gheen staet kan wesen zonder quelle /
 En dat de quel verlicht als quel heeft meed' ghezelle /
 Soo vind de Echte Vrouw dooz haer verzelde tweed /
 Dat die vergrroot het lief / en mindert oock het leedt /
 Zy booght haer vzeughd aen hem / en claeght hem haere teghens
 hepdt /

Vermindert / en vermeert die hepde dooz gheneghenhepdt /
 En als de Echte twee van hun twee maechen eer /
 Soo is de vzeughd volmaecht / en 't onluck is gemeen /
 Sy noemt de Man haer hoost / by acht haer booz zijn leden /
 Ghelijck by haer eerste is zoo is zy weer zijn tweeden /
 Dees twee eenzinnich zijn in neygingh / en in zucht /
 En als de staet voortbrenght d' hoedonichepdens vrucht
 Die d' Echt bereyscht / zoo is by dees staet gheen ghelijckhepdt /
 Gheen vzeughde / gheen vermaeck / gheen weelde / noch gheen rijck
 hepdt

Die s' ebaereren kan. Mijn tijdt ghekomen is
 Om na den Hoff te gaen / op dat ick niet en mis
 Centil; maer na beloft / mijn woordt niet hem te houwen /
 Nu ick besloten ben in Echt Centil te trouwen. Binnen;

EMILIA.

Als menschelijck wy gheen mycomste kunnen vinden
 Van een verwarde ramp / 't zy wat wy onderwinden /
 Soo kan die goeden Godt / die nimmer ons verlat /
 Werkeeren all 't onluck in een boozspoed' ghe staet.
 Wat wonderbaer gheval is my nu booz ghecomen !
 De eere die my was dooz Felix a sghenomen /
 Verhindert niet mijn Echt / vermits dat Dolckaert ziet /
 Wat onghelijck dat my dooz Felix is gheschiet /
 Zijn inzicht van 't toeval d' onteernigh wil verschoonen /

En zijne liefde tot my oprechtelijck betoonen,
Hoe hoogh ben ick verplicht aen desen trouwen Man!
Dat ick voleomen noyt zijn liefde loonen kan!

Emilia staet voor aen 't Toonneel, en after haer, sonder dat sy daer kennes van draeght komen de vyf paeren Land-Knapen en Meyffens aen een zyde van 't Toonneel uyt en gaen aen d'ander zyde van 't Toonneel weder in, spreekende binnen monds met minnelijcke omhelsinghe, de Land-Knapen hebbende Bloeme-kranfen op hun hoeden, en de Land-Meyffens Bruydts kroonen op d'Hoofden, alle met open Haer.

't Is Hemelijck beschick/ 't zijn Hemelsche beleyden/
Dat ick mijn eer weer vind/ die van mijn was ghescheyden.
Den hemel voor ghewis oock Felix straffen zal/
Dat hy/helaes! my brocht tot dees oneere-wal.
Daer zie ick Adriaen/en Reynhert comen t'zamen/
Ick gae, vermits dat ick en Dolckaert nu voornaemen
Ghelegghentheyden tot bevestingh van echts trouwen
G'lijck Felix my verliet zo werd' ick Dolckaerts Vrouw. Binnen.

ADRIAEN, REYNHERT.

Adriaen. Wynd Reynhert ons beleydt moet haestelijck gheschieden,
Reynhert. Voor all' zoo moeten wy aenzegghen de Speelieden
Dat niemandt yet en meldt dat wy daer zijn gheweest,
Adriaen. Maer voor de dienaers ben ick aldermeest bezweet/
Want lichtelijck zal hi van ons bedryf ontvallen.
Reynhert. En Felix moogh'lijck zal beschuldighen ons allen;
Doch niemant noemen die hem heeft ghedaen het leedt;
Want gheene zullier weet als die 't hem zelven deedt
En breekt dat dees doent zal ons zuwelijck op breecken.
Adriaen. Al doet hy 't niet rechts wijs/hy kan zich sijckwel wrecken
Voor ander middel die hy daer toe vinden zal.
Reynhert. Het is voor ons helaes! een deerelijck toeval!
Adriaen. Doch meer onluch voor hem/als hand/en ooggh verloozen!
Ick heer weer na zijn huy/om recht bescheyt te hoozen/
Of hy oock in ghebaer van sterben soude zijn. Binnen.

Vertooningh,

Van Ceres, Flora en andren als vooren, de Musick speelt, en 't ghevoghelt singht. Theodora, Centilius, Emilia, Volckaert, Floor, Styn, Roel, Ael, Kees, Duyff, Koen, Swaen,

77

Swæen, Mees, Nel, trouwen echtelijck, en de Vertooningh ghesloten zijnde komen alle de spreekende bedryvers op het Toonneel.

Centilius. Mijn wensch is nu vervuldt. Theod. En mijre is volbaen.
Volckaert. Mijn gloopen zijn rijp. Em. Mijn licken comen aen.
Floor. Onse Echt is nu bevest. Sryn. Den Hemel gun zijn zeghen.
Roel. Ich heb 't gun was verwacht. Ael. Ich 't gun ich was ghenegen.
Kees. 't Acht luckich nu mijn staet. Duyf. En luckich ich mijn Echt.
Koen. Nu van mijn staet ich boogh. Swaen. Soo wy die sturen recht.
Mees. Den Hemel gun zijn gunst. Nel. Soo in zijn vrees wy leven.
Emilia. Dooz alles moeten aen den Hemel lofs danck gheven
Dooz het Fatael beleydt/want d' Echt stelt wy in eer.
Volckaert. Wat d' Hemel u outstal/dat gheeft u Dolckaert weer.
Theodora. Wat d' Hemel wil/daer toe is d' Hemel zelfs aendrijver.
Centilius. Dus sturt hy 't all' ten heylst' In Liefd bloeyende Yver.

Chi Sara Sará.

F I N I S.